

Sénat de Belgique

Session ordinaire 1999-2000

2-47

Séances plénières
Jeudi 25 mai 2000

Séance de l'après-midi

Annales

Belgische Senaat

Gewone Zitting 1999-2000

Handelingen

Plenaire vergaderingen
Donderdag 25 mei 2000

Namiddagvergadering

2-47

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs.
Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be   www.lachambre.be

Abréviations - Afkortingen

AGALEV	Anders Gaan Leven
CVP	Christelijke Volkspartij
ECOLO	Écologistes
PRL-FDF-MCC	Parti Réformateur Libéral – Front Démocratique des Francophones - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	Parti Socialiste
PSC	Parti Social Chrétien
SP	Socialistische Partij
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be   www.dekamer.be

Sommaire

Décès d'un ancien sénateur.....	7
Prise en considération de propositions.....	7
Questions orales.....	7
Question orale de M. Wim Verreycken au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale sur «l'illégalité des travaux de construction du futur centre d'asile de Wommelgem» (n° 2-261).....	7
Question orale de M. Alain Destexhe à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le scandale du Cidex» (n° 2-263).....	9
Question orale de M. Philippe Monfils à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'organisation des services de secours pendant l'Euro 2000» (n° 2-267).....	13
Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration sur «la communication interne à propos de la réforme de l'administration» (n° 2-268).....	15
Question orale de M. Patrik Vankrunkelsven au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «les problèmes structurels au Kosovo» (n° 2-272).....	18
Question orale de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur sur «la conformité des équipements livrés à Electrabel par la société Framatome» (n° 2-265).....	19
Question orale de M. Michiel Maertens à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «la communication tardive des nouveaux horaires de la SNCB» (n° 2-264).....	21
Question orale de M. Jean-François Istasse à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «la mobilité par le rail pour les usagers de la région de Verviers» (n° 2-266).....	22
Question orale de Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur «le manque de magistrats dans les juridictions bruxelloises» (n° 2-269).....	23
Question orale de M. Marc Hordies au ministre de Justice sur «les nominations de juges de complément pour le tribunal de première instance de Bruxelles» (n° 2-270).....	23
Question orale de M. Didier Ramoudt au ministre de l'Intérieur sur «le diplôme de licencié en criminologie, la formation détective privé, la formation police et la formation gestion du gardiennage et de la sécurité» (n° 2-262).....	26
Question orale de M. Jurgen Ceder au ministre des	

Inhoudsopgave

Overlijden van een oud-senator.....	7
Inoverwegingneming van voorstellen.....	7
Mondelinge vragen.....	7
Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over «de illegale bouwwerken aan het toekomstige asielcentrum te Wommelgem» (nr. 2-261).....	7
Mondelinge vraag van de heer Alain Destexhe aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het Cidex-schandaal» (nr. 2-263).....	9
Mondelinge vraag van de heer Philippe Monfils aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de organisatie van de hulpdiensten tijdens Euro 2000» (nr. 2-267).....	13
Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen over «de interne communicatie over de ambtenarenhervorming» (nr. 2-268).....	15
Mondelinge vraag van de heer Patrik Vankrunkelsven aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «de structurele problemen in Kosovo» (nr. 2-272).....	18
Mondelinge vraag van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de conformiteit van de apparatuur die door Framatome aan Electrabel is geleverd» (nr. 2-265).....	19
Mondelinge vraag van de heer Michiel Maertens aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de laattijdige bekendmaking van de nieuwe NMBS-uurregeling» (nr. 2-264).....	21
Mondelinge vraag van de heer Jean-François Istasse aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de mobiliteit voor de treinreizigers uit de streek van Verviers» (nr. 2-266).....	22
Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over «het tekort aan magistraten in de Brusselse gerechten» (nr. 2-269).....	23
Mondelinge vraag van de heer Marc Hordies aan de minister van Justitie over «de benoeming van toegevoegde rechters in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel» (nr. 2-270).....	23
Mondelinge vraag van de heer Didier Ramoudt aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het licentiaatdiploma criminologie, de opleiding privé-detective, de opleiding politie en de opleiding bewakings- en beveiligingsmanagement» (nr. 2-262).....	26
Mondelinge vraag van de heer Jurgen Ceder aan de minister van Telecommunicatie en	

Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «la distribution d'imprimés électoraux par La Poste» (n° 2-253).....	28	Overheidsbedrijven en Participaties over «de bedeling van verkiezingsdrukwerk door De Post» (nr. 2-253)	28
Ordre des travaux.....	30	Regeling van de werkzaamheden	30
Proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-437).....	30	Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-437)	30
Proposition de loi modifiant la loi du 25 octobre 1919 accordant la personnalité civile aux associations internationales poursuivant un but philanthropique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-438).....	30	Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 oktober 1919 tot verlening van rechtspersoonlijkheid aan de internationale verenigingen met menslievend, godsdienstig, wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-438).....	30
Discussion générale	30	Algemene bespreking	30
Discussion des articles de la proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-437).....	31	Artikelsgewijze bespreking van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-437).....	31
Discussion des articles de la proposition de loi modifiant la loi du 25 octobre 1919 accordant la personnalité civile aux associations internationales poursuivant un but philanthropique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-438).....	31	Artikelsgewijze bespreking van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 oktober 1919 tot verlening van rechtspersoonlijkheid aan de internationale verenigingen met menslievend, godsdienstig, wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-438).....	31
Proposition de résolution sur la Birmanie (Myanmar) (de M. Philippe Mahoux et consorts, Doc. 2-130).....	31	Voorstel van resolutie over Birma (Myanmar) (van de heer Philippe Mahoux c.s., Stuk 2-130).....	31
Discussion.....	31	Bespreking.....	31
Question orale.....	38	Mondelinge vraag.....	38
Question orale de M. Ludwig Caluwé au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «la distribution des formulaires pour la consultation populaire dans les communes à facilités» (n° 2-271)	38	Mondelinge vraag van de heer Ludwig Caluwé aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de bedeling van de formulieren voor de volksraadpleging in de faciliteitengemeenten» (nr. 2-271)	38
Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants concernant le projet de loi modifiant l'annexe au Code judiciaire (Doc. 2-442)	40	Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers over het wetsontwerp tot wijziging van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek (Stuk 2-442).....	40
Discussion.....	40	Bespreking.....	40
Ordre des travaux.....	48	Regeling van de werkzaamheden	48
Votes.....	49	Stemmingen.....	49
Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants concernant le projet de loi modifiant l'annexe au Code judiciaire (Doc. 2-442).....	49	Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers over het wetsontwerp tot wijziging van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek (Stuk 2-442).....	49
Prise en considération de propositions.....	50	Inoverwegingneming van voorstellen	50
Proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité		Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van	

publique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-437)	50	openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-437)	50
Proposition de loi modifiant la loi du 25 octobre 1919 accordant la personnalité civile aux associations internationales poursuivant un but philanthropique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-438).....	51	Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 oktober 1919 tot verlening van rechtspersoonlijkheid aan de internationale verenigingen met menslievend, godsdienstig, wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-438)	51
Proposition de résolution sur la violation des droits de l'homme en Birmanie (Myanmar) (de M. Philippe Mahoux et consorts, Doc. 2-130).....	51	Voorstel van resolutie over de schending van de mensenrechten in Birma (Myanmar) (van de heer Philippe Mahoux c.s., Stuk 2-130).....	51
Demande d'explications de M. Philippe Monfils au ministre de la Justice sur «l'inobservation, par les sociétés de télédistribution, des conventions passées avec les sociétés d'auteurs» (n° 2-130).....	52	Vraag om uitleg van de heer Philippe Monfils aan de minister van Justitie over «het niet-naleven door de kabelmaatschappijen van de overeenkomsten die ze met de auteursverenigingen hebben gesloten» (nr. 2-130)	52
Demande d'explications de M. Johan Malcorps à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports et à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le plan fédéral de lutte contre l'acidification et l'ozone troposphérique» (n° 2-134).....	55	Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer en aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het federaal plan ter bestrijding van verzuring en troposferische ozon» (nr. 2-134).....	55
Demande d'explications de Mme Meryem Kaçar à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «les accidents survenant pendant le week-end» (n° 2-135)	60	Vraag om uitleg van mevrouw Meryem Kaçar aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de weekendongevallen» (nr. 2-135)	60
Demande d'explications de M. René Thissen au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur «les aides à la culture <i>bio</i> » (n° 2-138)	64	Vraag om uitleg van de heer René Thissen aan de minister van Landbouw en Middenstand over «de steunmaatregelen voor <i>bio</i> -producenten» (nr. 2-138)	64
Demande d'explications de M. Michiel Maertens au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur «les aides à la culture <i>bio</i> » (n° 2-144)	64	Vraag om uitleg van de heer Michiel Maertens aan de minister van Landbouw en Middenstand over «de steunmaatregelen voor <i>bio</i> -producenten» (nr. 2-144).	64
Excusés	67	Berichten van verhindering	67
Annexe.....	68	Bijlage	68
Votes nominatifs.....	68	Naamstemmingen.....	68
Dépôt de propositions	70	Indiening van voorstellen	70
Propositions prises en considération.....	71	In overweging genomen voorstellen	71
Composition de commissions	71	Samenstelling van commissies	71
Demandes d'explications.....	71	Vragen om uitleg	71
Évocation.....	72	Evocatie.....	72
Non-Évocations	72	Non-Evocaties	72
Messages de la Chambre	72	Boodschappen van de Kamer	72
Dépôt de projets de loi.....	73	Indiening van wetsontwerpen.....	73
Cour d'arbitrage – Arrêts.....	73	Arbitragehof – Arresten.....	73
Cour d'arbitrage – Questions préjudicielles	74	Arbitragehof – Prejudiciële vragen	74
Cour d'arbitrage – Recours.....	74	Arbitragehof – Beroepen.....	74
Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme.....	75	Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding	75
Coopération technique belge	75	Belgische technische coöperatie.....	75
Entreprises publiques économiques.....	75	Economische Overheidsbedrijven	75

Parlement européen	75	Europees Parlement.....	75
--------------------------	----	-------------------------	----

Présidence de M. Armand De Decker

(La séance est ouverte à 15 h 10.)

Décès d'un ancien sénateur

M. le président. – Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de M. Victor Billiet, ancien sénateur provincial de Namur.

Votre président a adressé les condoléances de l'Assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

Prise en considération de propositions

M. le président. – La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées à la commission indiquée par le Bureau.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Je demande un vote sur la prise en considération de la proposition de loi du sénateur Dallemagne, document 394/1.*

M. le président. – Il s'agit de la proposition de loi modifiant la loi électorale communale et la nouvelle loi communale en vue d'intensifier la lutte contre l'extrême droite. Nous voterons ultérieurement sur cette proposition. (*Assentiment*)

Questions orales

Question orale de M. Wim Verreycken au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale sur «l'illégalité des travaux de construction du futur centre d'asile de Wommelgem» (n° 2-261)

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Comme tout le monde le sait, Anvers, qui souffre déjà d'un nombre excessif d'étrangers, se trouve de plus encerclée par des centres d'asiles. Apparemment, le ministre veut absolument encore en ouvrir un dans un ancien domaine militaire situé à Wommelgem., Un entrepreneur a récemment entrepris des travaux de construction illégaux, paraît-il sur ordre du ministre. Ceux-ci ont été arrêtés par le bourgmestre à la demande du Vlaams Blok. Le ministre a-t-il ordonné ces travaux illégaux ? Dans l'affirmative, pourquoi ? À l'heure actuelle, un permis de bâtir est nécessaire et celui-ci ne peut seulement être délivré qu'après une enquête publique dans le voisinage. Dans la presse, le porte-parole du ministre déclare cependant que ce centre sera ouvert à la mi-juin. Le conseil des ministres du 19 mai a-t-il prévu une date d'ouverture ? Si oui, laquelle ? Le ministre pense-t-il qu'un permis de bâtir n'est pas nécessaire pour les travaux à exécuter ? Sur quelle base légale se fonde-t-il pour le penser ?*

Selon le bourgmestre, le cabinet se baserait sur la Constitution, qui dispenserait d'une autorisation de bâtir les travaux d'intérêt général. Le ministre partage-t-il cet étrange point de vue ? Quelles démarches concrètes le ministre compte-t-il entreprendre pour que ces travaux puissent quand

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(De vergadering wordt geopend om 15.10 uur.)

Overlijden van een oud-senator

De voorzitter. – De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Victor Billiet, gewezen provinciaal senator voor Namen.

Uw voorzitter heeft het rouwbeklag van de vergadering aan de familie van ons betreurd gewezen medelid betuigd.

Inoverwegingneming van voorstellen

De voorzitter. – De lijst van de in overweging te nemen voorstellen werd rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, kunnen die vóór het einde van de vergadering mededelen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het Bureau zijn aangewezen.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Ik vraag een stemming over de inoverwegingneming van het wetsvoorstel van senator Dallemagne, stuk 394/1.

De voorzitter. – Het gaat om het wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentekieswet en de nieuwe gemeentewet om de strijd tegen extreem rechts op te voeren. We zullen straks daarover stemmen. (*Instemming*)

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over «de illegale bouwwerken aan het toekomstige asielcentrum te Wommelgem» (nr. 2-261)

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Zoals bekend wordt Antwerpen, reeds zwaar geplaagd door een teveel aan vreemdelingen, meer en meer door asielcentra omringd. De minister wil er nu blijkbaar per se nog een openen op een voormalig militair domein in Wommelgem. Onlangs begon een aannemer aan illegale bouwwerken, naar verluidt in opdracht van de minister, die op vraag van het Vlaams Blok door de burgemeester werden stilgelegd. Heeft de minister voor deze illegale werken de opdracht gegeven? Zo ja, waarom? Thans is duidelijk een bouwvergunning nodig, die er slechts kan komen na een openbaar onderzoek in de buurt. In een krant verklaart de woordvoerder van de minister echter dat er half juni toch zal worden geopend. Werd er tijdens de ministerraad van 19 mei een openingsdatum vooropgesteld? Zo ja, welke? Meent de minister dat er voor de uit te voeren werken geen bouwvergunning nodig is? Op welke wettelijke basis baseert hij zich daarvoor?

Volgens de burgemeester zou het kabinet zich baseren op de Grondwet, waardoor een bouwvergunning voor werkzaamheden van algemeen nut niet nodig zou zijn. Deelt de minister dit eigenaardige standpunt? Aan welke concrete stap denkt de Minister om de werken te Wommelgem toch

même être exécutés ?

Un permis de bâtir semble en tout cas impossible parce que le plan de secteur n'autorise, dans un domaine militaire, que des travaux pour des activités militaires. Par conséquent, le plan de secteur ne doit-il pas d'abord être modifié ? Si oui, quand débutera l'enquête publique qui doit précéder une modification de ce type ? Le ministre est-il prêt à risquer une procédure devant le tribunal et devant le Conseil d'État s'il fait exécuter ces travaux illégaux ?

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale. – *La réponse à la question posée par M. Verreycken est assez simple. L'arrêté royal pris en exécution de l'article 20 de l'ancienne loi sur l'aménagement du territoire stipule que les administrations publiques, les services publics et les équipements collectifs peuvent être autorisés en dehors des zones qui leur sont réservés pour autant qu'ils soient compatibles avec la destination générale et le caractère architectural de la zone concernée.*

Cela signifie qu'une autorité, une administration publique peut recevoir un permis de bâtir pour une mission ou un service d'intérêt public même si le plan de secteur ne le permet pas en tant que tel.

Le permis de bâtir en question est sollicité en vertu de l'article 20. Certains travaux, qui exigeaient en effet un permis de bâtir, ont été entamés. Ils ont donc été arrêtés. Il s'agissait apparemment d'un manque de coordination. Nous attendons maintenant le permis de bâtir pour entamer les travaux proprement dits. Le plan de secteur ne doit pas être modifié pour cela. Il ne s'agit certainement pas ici d'une exception, car ce principe de base est appliqué dans toute la Flandre. On a choisi cette procédure parce qu'il faudrait sinon indiquer sur le plan de secteur toutes les zones destinées à des services à caractère public, ce qui est très restrictif pour les autres destinations.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *J'apprécie la réponse du ministre, mais je me demande toujours si la date d'ouverture prévue pourra être respectée. Un permis de bâtir n'a en effet toujours pas été accordé, malgré le recours qui est peut-être possible sur d'autres bases que celles que j'ai évoquées. Un citoyen qui commet une infraction en matière d'urbanisme court le risque de voir sa maison démolie. Même la Cour, apparemment intouchable, peut être confrontée à l'arrêt de travaux si elle n'a pas obtenu de permis de bâtir. Dans ce cas-ci, il n'y a pas d'avantage de permis de bâtir, les travaux ont été entamés, puis arrêtés. On invoque l'octroi d'un permis de bâtir. Selon le ministre, cette possibilité existe bel et bien, et je le crois. Cependant, comment peut-on maintenir une date, alors qu'on ne sait toujours pas si le permis de bâtir sera accordé avant cette date ?*

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale. – *Nous partons évidemment du principe que nous recevrons rapidement le permis de bâtir. Si nous ne l'obtenons pas, il va de soi que nous ne pourrions pas respecter la date prévue. Toutefois, compte tenu des délais normaux, nous devrions*

mogelijk te maken?

Een bouwvergunning lijkt trouwens alleszins onmogelijk, omdat volgens het gewestplan op een militair domein enkel werken voor militaire activiteiten mogelijk zijn. Moet bijgevolg het gewestplan eerst niet worden gewijzigd? Zo ja, wanneer start het openbaar onderzoek dat een dergelijke wijziging vooraf moet gaan? Is de minister bereid procedures voor de rechtbank en de Raad van State te riskeren als hij de bouwwerken onwettig laat uitvoeren?

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – Het antwoord op de vraag van de heer Verreycken is vrij eenvoudig. Het koninklijk besluit dat in uitvoering van artikel 20 van de vroegere wet op de ruimtelijke ordening is genomen, bepaalt dat openbare besturen, openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen buiten de daartoe bestemde gebieden kunnen worden toegestaan voor zover ze verenigbaar zijn met de algemene bestemming en het architectonisch karakter van het betrokken gebied.

Dat betekent dat een overheid, een openbaar bestuur voor een taak van openbaar nut of een openbare dienstverlening een bouwvergunning kan krijgen, ook als het gewestplan dat in se niet toelaat.

De bouwvergunning in kwestie is aangevraagd op basis van artikel 20. Er waren enkele basiswerken gestart waarvoor er inderdaad een bouwvergunning nodig was. Deze werken zijn dan ook stilgelegd. Er was daar blijkbaar een gebrekkige coördinatie. We wachten nu op de bouwvergunning om de eigenlijke werken te kunnen starten. Het gewestplan moet hiervoor niet worden gewijzigd. Het gaat hier zeker niet om een uitzondering, dit basisbeginsel wordt overal in Vlaanderen toegepast. Men heeft voor deze procedure gekozen omdat op het gewestplan anders alle gebieden bestemd voor openbare dienstverlening moesten worden aangeduid, wat voor de andere bestemmingen erg beperkend is.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Ik apprecieer het antwoord van de minister, maar ik vraag mij nog altijd af of de aangekondigde openingsdatum kan gehandhaafd blijven. Er is immers nog geen bouwvergunning verleend, ondanks het beroep dat misschien wel mogelijk is op andere gronden dan die ik aanhaalde. Een burger die een bouwovertrading begaat, loopt het risico dat zijn huis wordt afgebroken. Zelfs het Hof, dat blijkbaar onaantastbaar is, kan worden geconfronteerd met het stilleggen van de werken omdat er geen bouwvergunning is. In dit geval is er ook geen bouwvergunning, de werken zijn aangevat en ook stilgelegd. Men beroept zich op het verlenen van een bouwvergunning. Die mogelijkheid zit er volgens de minister wel in, en ik geloof hem. Hoe kan men echter een datum handhaven als men nog niet weet of de bouwvergunning vóór die datum zal worden verleend?

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – We gaan er uiteraard vanuit dat we de bouwvergunning vlug krijgen. Als we ze niet krijgen, kunnen we de datum uiteraard niet handhaven. Gelet echter op de normale termijnen, zullen wij die bouwvergunning eerstdaags

recevoir ce permis de bâtir dans les prochains jours.

Question orale de M. Alain Destexhe à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le scandale du Cidex» (n° 2-263)

M. Alain Destexhe (PRL-FDF-MCC). – Il ne me semble pas excessif de parler de scandale dans cette affaire. En effet, comme vous allez sans doute nous le confirmer, plus de 40.000 personnes vont être rappelées pour effectuer des tests de dépistage relatifs à un certain nombre de maladies, à cause d'une erreur incompréhensible commise par une firme pharmaceutique, qui a vendu un désinfectant qui n'en était pas un !

Quelques semaines après la révélation de cette affaire, avez-vous une idée plus précise du nombre de patients qui ont reçu du Cidex inopérant ? Avez-vous constaté une augmentation éventuelle des infections postopératoires ? Des cas de décès suspects ont-ils été observés durant cette période à la suite de l'utilisation d'un endoscope non désinfecté ? Avez-vous une idée du risque de contamination encouru, en particulier, pour le sida, l'hépatite B et l'hépatite C ? Où en est le processus de rappel des personnes à risques pour le dépistage d'une éventuelle contamination ? Pouvez-vous nous communiquer la liste des 85 hôpitaux concernés ?

Enfin, quelle sera la prise en charge du coût de ce dépistage ou des coûts engendrés par les patients par la firme Johnson & Johnson ? Les différents courriers que j'ai pu consulter, en tout cas ceux qui sont adressés aux hôpitaux, semblent assez vagues à ce sujet. La firme dit qu'elle prendra à sa charge le coût du dépistage, mais il est évident que le coût supporté par la santé publique est beaucoup plus important puisqu'il y a des enquêtes qui sont réalisées au sein des hôpitaux, ce coût incluant le personnel travaillant dans ces hôpitaux pour effectuer ces tests et aussi le coût pour les patients devant à nouveau se rendre à l'hôpital et perdre éventuellement des journées de travail.

De façon plus subjective, je voudrais vous demander comment vous concevez le rôle de la firme Johnson & Johnson dans cette affaire. Par ailleurs, estimez-vous que l'inspection de la pharmacie a joué correctement son rôle en la matière ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Je vais essayer de répondre dans l'ordre à vos questions.

Tout d'abord, nous ne disposons pas encore du nombre définitif des patients concernés par le Cidex inopérant, mais les estimations vont bien dans le sens des chiffres que vous avez cités, à savoir 40 à 50.000 personnes.

Les hôpitaux concernés ont déjà commencé à convoquer les patients qui se sont rendus chez eux durant la période considérée comme critique, c'est-à-dire pendant laquelle le lot de désinfectant inopérant a été utilisé.

À l'heure actuelle, on n'a pas constaté d'augmentation des infections dans le cadre hospitalier. Aucun décès suspect n'a été signalé à ce jour.

Un groupe d'experts du Conseil supérieur d'hygiène s'est réuni début mai afin d'analyser le risque couru, compte tenu

krijgen.

Mondelinge vraag van de heer Alain Destexhe aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het Cidex-schandaal» (nr. 2-263)

De heer Alain Destexhe (PRL-FDF-MCC). – Het lijkt mij niet overdreven in deze zaak te spreken van een schandaal aangezien ik vermoed dat u ons gaat bevestigen dat meer dan 40.000 mensen naar het ziekenhuis zullen worden teruggeroepen als gevolg van een onbegrijpelijke fout van een farmaceutische firma die een onwerkzaam ontsmettingsmiddel op de markt heeft gebracht.

Hoeveel patiënten zijn er in contact gekomen met onwerkzame Cidex? Werd er een toename vastgesteld van het aantal postoperatoire infecties? Zijn er patiënten overleden ten gevolge van een infectie opgelopen door het gebruik van een niet ontsmette endoscoop? Heeft men een idee van het verhoogde besmettingsrisico, in het bijzonder met het aids-virus, Hepatitis B en Hepatitis C? Wat is de stand van zaken in verband met de terugroeping van de risicogroep voor de opsporing van een eventuele besmetting? Kunt de lijst van de 85 betrokken ziekenhuizen worden meegedeeld?

Zal de firma Johnson & Johnson de kosten voor de opsporing of de bijkomende kosten voor de patiënten op zich nemen en hoe zal dit geregeld worden? Dit is toemogtoe vrij onduidelijk: de firma belooft de terugbetaling van de kosten voor de opsporing, maar de totale kostprijs voor de volksgezondheid zal hoger zijn en omvat onder meer het extra werk in de ziekenhuizen en het verlies van arbeidstijd voor de patiënten.

Wat is het oordeel van de minister over de rol van de firma Johnson & Johnson in deze zaak? Heeft de farmaceutische inspectie volgens haar naar behoren gewerkt?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Ik zal trachten de gestelde vragen in chronologische volgorde te beantwoorden.

Wij beschikken nog niet over definitieve cijfers met betrekking tot het aantal mensen dat in contact is gekomen met onwerkzame Cidex, maar volgens ramingen zou het inderdaad over 40 tot 50.000 mensen gaan.

De betrokken ziekenhuizen zijn al begonnen met het terugroepen van de mensen die tijdens de verdachte periode zijn behandeld.

Momenteel werd nog geen toename van het aantal infecties vastgesteld en er is alsnog geen sprake van enig verdacht overlijden.

Begin mei heeft een groep deskundigen van de Hoge Raad voor Hygiëne het gelopen risico geanalyseerd, rekening houdend met het aantal personen die tijdens de verdachte

de la population qui a fréquenté les institutions hospitalières durant la période incriminée.

Ces experts ont estimé, sur la base d'un modèle mathématique, que, sur 50.000 patients, cinq à onze personnes pourraient avoir contracté l'hépatite B et, une ou deux, l'hépatite C.

Il s'agit d'un désinfectant utilisé après une toute autre procédure. En effet, les instruments sont lavés, savonnés, lavés une nouvelle fois et, ensuite, plongés dans le Cidex. Les instruments employés n'ont donc pas été réutilisés tels quels. C'est la raison pour laquelle l'estimation des dommages possibles est très limitée. En ce qui concerne le Sida, le risque est cent fois plus faible que pour l'hépatite C. On mentionne un ou deux cas pour l'hépatite C, soit pratiquement le néant. Tout le monde sait que le virus HIV ne supporte pas le contact de l'air ou de l'eau. Les sources de contamination sont bien connues : contact direct de sang à sang, de salives ou autres situations de ce genre. Le virus ne survit jamais dans un milieu où l'eau entre en jeu, où l'air le tue, etc.

Le processus de rappel est actuellement en cours ; il varie d'une structure hospitalière à l'autre. Il a été recommandé que l'ensemble des patients, compte tenu de la période d'incubation, effectuent les examens avant le 30 juin. À cette date, je serai en mesure de vous communiquer tous les détails en fonction des résultats.

Sur la base d'une enquête exhaustive du ministère des Affaires sociales et de la Santé publique, 81 sites hospitaliers sont concernés. Dans la mesure où ces hôpitaux ont été chargés de rappeler les patients concernés et afin de ne pas jeter un doute sur la qualité des structures qui ont utilisé le produit, il n'est pas souhaitable de rendre cette liste publique car, en réalité, seule la responsabilité du producteur est en cause. Les patients et les médecins privés ont été informés par voie de presse. Ils peuvent éventuellement prendre contact avec les hôpitaux ou demander des informations ponctuelles au ministère.

La directive européenne concernant les dispositifs médicaux stipule explicitement qu'il appartient aux producteurs de prendre les mesures nécessaires en cas de problème. L'autorité compétente se contente de contrôler si ces mesures ont été prises. Dans le cas qui nous préoccupe, la firme Johnson & Johnson a pris l'initiative de retirer le lot de produits défectueux. Le 4 avril, la firme, alertée par les hôpitaux qui avaient vérifié l'activité du Cidex, a demandé à ses clients de ne plus utiliser les produits provenant de ce lot qui ne répondait pas aux normes. La firme a précisé qu'elle ferait des examens supplémentaires afin de déterminer la nature exacte du problème. Cependant, il lui a fallu presque trois semaines pour établir qu'une partie du lot incriminé ne contenait aucun élément désinfectant, la variation oscillant entre 0% et 2% et quelque. La firme porte la lourde responsabilité d'avoir attendu le vendredi saint 18 h 30 pour communiquer les faits par e-mail normal, moment où les administrations et les entreprises sont évidemment désertes.

J'en viens à la responsabilité de l'inspection pharmaceutique. Comme je l'ai dit à la Chambre, j'estime que les personnes concernées ont bien réagi le 4 avril. En effet, elles ne disposaient alors d'aucune information et elles savaient que tous les hôpitaux avaient été directement avertis par le

periode in de ziekenhuizen werden behandeld. Op basis van een mathematisch model hebben zij berekend dat op 50.000 personen 5 tot 11 gevallen van besmetting met Hepatitis B en 1 tot 2 met Hepatitis C kunnen verwacht worden.

Het omstreden ontsmettingsmiddel wordt gebruikt na een hele reeks andere handelingen om de instrumenten schoon te maken. Daarom is de raming van de schade zeer laag. Voor HIV is het risico nog honderd maal lager dan voor Hepatitis C, met andere woorden zo goed als onbestaande. Iedereen weet dat het aids-virus niet kan overleven na contact met water of lucht, maar dat contaminatie alleen kan optreden na direct contact met o.a. bloed en speeksel.

De procedure om patiënten terug te roepen verschilt naargelang van het ziekenhuis. Rekening houdend met de incubatietijd wordt aanbevolen dat alle patiënten zouden zijn onderzocht vóór 30 juni 2000. Pas dan zal ik alle details over de resultaten kunnen geven.

Volgens een exhaustieve rondvraag van het ministerie van Sociale zaken en Volksgezondheid zijn 81 ziekenhuizen bij deze zaak betrokken. Het is niet wenselijk deze lijst bekend te maken omdat alleen de producent verantwoordelijk is voor wat er gebeurd is. Patiënten en artsen werden via de pers ingelicht. Zij kunnen contact opnemen met de ziekenhuizen en zij kunnen met concrete vragen terecht bij het ministerie.

Krachtens de Europese richtlijn over de medische hulpmiddelen moet de producent de nodige maatregelen treffen bij problemen als deze. De bevoegde overheid beperkt zich ertoe na te gaan of dit wel degelijk is gebeurd. Johnson & Johnson heeft in dit geval het initiatief genomen om het lot gebrekkige producten van de markt te nemen. Op 4 april, na op de hoogte te zijn gebracht door de ziekenhuizen die de werkzaamheid van Cidex hadden onderzocht, vroeg de firma aan haar klanten om geen producten van dat lot meer te gebruiken. Ze liet daarbij weten dat ze bijkomende onderzoeken zou uitvoeren om de juiste aard van het probleem te achterhalen. Het duurde evenwel drie weken vooraleer werd vastgesteld dat een gedeelte van het verdachte lot geen of nauwelijks ontsmettingsmiddel bevatte. Het is de zware verantwoordelijkheid van de firma dat dit pas op goede vrijdag om 18.30 uur werd medegedeeld, wanneer er uiteraard niemand meer aanwezig is in de kantoren van administraties en bedrijven.

Dan kom ik tot de verantwoordelijkheid van de farmaceutische inspectie. Zoals ik reeds zei in de Kamer, vind ik dat de betrokkenen niets te verwijten valt op 4 april. Zij beschikten namelijk over geen enkele informatie en wisten dat alle ziekenhuizen door de producent rechtstreeks verwittigd werden. Anders is het met de manier waarop de zaak nadien werd gevolgd. Ik kan nog wel begrip opbrengen voor het feit dat ze van de e-mail, verstuurd op 21 april om 18.30 uur, pas op dinsdagochtend kennis hebben genomen, maar het duurde nog een week vooraleer bijkomende acties werden ondernomen. Er is dus heel wat kostbare tijd verloren gegaan. Dit heeft evenwel geen invloed gehad op de volksgezondheid, aangezien het verdachte lot al was weggenomen. Men had echter sneller kunnen optreden vanaf het ogenblik dat het gebrek vaststond. Inmiddels werden er wel structurele maatregelen genomen om in de toekomst gelijkaardige voorvallen te vermijden.

producteur. Elles ont pris des contacts pour demander des explications qui se sont révélées plutôt rassurantes. Donc, je ne leur fais aucun reproche à cet égard. Toutefois, il n'en va pas de même pour ce qui concerne le suivi apporté à l'information. Je puis parfaitement comprendre que les intéressés n'aient pris connaissance de l'e-mail envoyé le 21 avril à 18 h 30 que le mardi suivant Pâques. Cependant, il leur a fallu une semaine pour entreprendre des actions supplémentaires, une semaine de perdue selon moi.

Sur le plan de la santé, cette semaine n'a eu aucun effet puisque le lot incriminé avait déjà été retiré le 4 avril. Mais ils auraient pu agir plus rapidement dès qu'il était établi que certains bidons ne contenaient pas de désinfectant.

Entre-temps, des mesures de structuration interne ont été prises pour éviter de telles situations à l'avenir.

En concertation avec l'INAMI, des discussions sont en cours avec la firme Johnson & Johnson et un règlement forfaitaire par patient sera établi. Le forfait qui sera payé par patient couvre l'ensemble des prestations et non la différence entre le remboursement normal de l'INAMI et la quote-part prise en charge par le patient.

Nous avons bien progressé à ce niveau et les hôpitaux seront informés des résultats obtenus. La situation deviendra beaucoup plus claire dans les jours à venir. Je crois pouvoir dire que nous sommes parvenus à un bon accord.

Certaines personnes ont dû prendre un jour de congé supplémentaire pour procéder à des contrôles. Il n'est actuellement pas prévu de prendre en charge les coûts liés à cette situation. Toutefois, par rapport au surplus de travail généré à l'intérieur des institutions hospitalières, il me paraît normal que celles-ci conservent toutes leurs possibilités d'action vis-à-vis de la firme en cause pour réclamer leur dû, soit de façon directe, soit dans le cadre d'une procédure normale devant un tribunal.

Nous avons pris nos responsabilités au niveau des patients. Quant aux institutions hospitalières, elles sont suffisamment organisées pour pouvoir se défendre. Si elles estiment que la procédure a pris trop de temps, c'est à elles d'entreprendre une action.

M. le président. – La réponse du gouvernement est limitée à cinq minutes dans le cadre des questions orales.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Je suis tout à fait d'accord, monsieur le président, mais, dans ce cas, on ne devait pas me poser neuf questions détaillées !

M. le président. – Le sujet est important, j'en conviens.

M. Alain Destexhe (PRL-FDF-MCC). – Personnellement, monsieur le président, je ne me plains pas de la longueur de la réponse de la ministre, même s'il est effectivement de votre rôle de faire en sorte que les ministres, comme les parlementaires, respectent le Règlement.

Tout en remerciant la ministre de sa réponse, je souhaiterais formuler quatre remarques.

Madame la ministre, je serai plus prudent que vous en ce qui concerne l'évaluation du risque sanitaire. Premièrement, si

In overleg met het RIZIV zijn er onderhandelingen bezig met Johnson & Johnson. Er wordt een forfaitaire regeling per patiënt vastgesteld, die alle prestaties dekt, niet het verschil tussen de normale terugbetaling van het RIZIV en het door de patiënt te betalen remgeld. Er is een goede overeenkomst bereikt en de ziekenhuizen zullen hierover ingelicht worden. Momenteel omvat dit evenwel geen regeling om de meerkost voor de patiënten, bijvoorbeeld voor verlofdagen, te vergoeden.

In verband met het extra werk dat dit alles veroorzaakt voor de ziekenhuizen, lijkt het mij normaal dat zij al hun mogelijkheden behouden om hetzij rechtstreeks, hetzij via gerechtelijke weg de extra kosten van de betrokken firma terug te vorderen. Onze verantwoordelijkheid betrof in de eerste plaats de patiënten.

De voorzitter. – Het antwoord van de regering op mondelinge vragen mag niet langer zijn dan vijf minuten.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Akkoord, mijnheer de voorzitter, maar er werden mij negen gedetailleerde vragen gesteld.

De voorzitter. – Het is wel zo dat het om een belangrijk onderwerp gaat.

De heer Alain Destexhe (PRL-FDF-MCC). – Persoonlijk ben ik blij met het uitgebreide antwoord van de minister.

Inzake de evaluatie van het gezondheidsrisico zou ik me voorzichtiger uitlaten dan de minister. Er is bij Hepatitis B en C namelijk een groot risico op de ontwikkeling van kanker.

Bij dit soort besmetting kan de serologische omslag meer dan een jaar na de besmetting gebeuren en moet men ook op zijn hoede zijn voor bacteriën, mycobacteriën en mycoses. Kortom, het risico kan niet met zekerheid berekend worden

l'on se base sur les chiffres que vous avez communiqués, à la fois l'hépatite B et l'hépatite C présentent un risque important de transformation en cancer, en hépatome. Dès lors, si l'on parle de cinq à dix hépatites B, cela signifie déjà, probablement, un certain nombre de cas de cancer.

Par ailleurs, vous le savez, dans ce type de contamination, le virage sérologique, pour les virus, peut se faire plus d'un an après le moment de la contamination. En outre, il n'y a pas que l'hépatite B, l'hépatite C ou le sida, il faut aussi penser aux bactéries, aux mycobactéries, aux mycoses. Comme je l'ai lu dans une note interne d'un hôpital, le risque ne peut être quantifié de façon formelle sur le plan scientifique, faute de données connues.

Les données quelque peu rassurantes que vous nous livrez sur le modèle mathématique doivent être prises avec précaution.

Par ailleurs, j'avoue ne pas comprendre comment une firme de cette réputation, dont l'action est très bien cotée – j'ai vérifié hier sur Internet – ait pu produire et distribuer en Hollande et en Belgique un lot de 16.000 litres de produit dont la quantité de désinfectant était insuffisante, voire nulle. J'espère que vous mènerez une enquête, y compris en Grande-Bretagne, via l'inspection de la pharmacie, pour savoir ce qui s'est exactement passé.

En ce qui concerne les lettres des hôpitaux...

M. le président. – Monsieur Destexhe, le règlement prévoit que cette procédure dure au maximum 10 minutes, question et réponse. Or, ce point nous occupe depuis 20 minutes. J'en conviens, le sujet traité est important, mais par respect pour les autres membres et pour les travaux du Sénat, je vous demande d'observer le règlement.

M. Alain Destexhe (PRL-FDF-MCC). – J'aurais peut-être dû interroger la ministre par le biais d'une demande d'explications.

Je terminerai en disant que le problème ne me semble pas réglé pour les patients. En effet, ces quarante à cinquante mille personnes ne pourront pas savoir avant six mois – il faut trois tests : un maintenant, un dans trois mois et un dans six mois – si elles sont contaminées par l'hépatite B, l'hépatite C ou le sida. Cela me paraît très grave. Je me permettrai de déposer une demande d'explications pour obtenir davantage d'informations.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Ce n'est pas moi qui ai formulé les recommandations en ce qui concerne l'estimation du risque, mais le Conseil supérieur d'hygiène avec l'aide de spécialistes en la matière. Vous estimez que les informations se veulent trop rassurantes ; je transmettrai cette remarque.

En outre, nous avons bien entendu pris contact avec l'Angleterre, mais le Cidex ne fait plus partie de la catégorie considérée comme médicament, raison pour laquelle le contrôle direct des autorités publiques est nettement amoindri, une fois de plus à la demande de l'industrie concernée. Il appartient à une autorité appelée la *Notified Body* de faire des contrôles, mais elle n'a pas été informée avant le 3 mai, alors que nous l'étions le 4 avril. J'estime que ce système n'est pas du tout convaincant et j'ai annoncé à la Chambre que la démarche qui consiste à enlever un certain nombre de

bij gebrek aan gegevens.

Voorts begrijp ik niet hoe een bedrijf met een dergelijke reputatie en waarvan de aandelen hoog genoteerd zijn, een lot van 16.000 liter onwerkzaam ontsmettingsmiddel heeft geproduceerd en in Nederland en België verdeeld. Ik hoop dat u via de farmaceutische inspectie grondig zal laten nagaan wat daar in Groot-Brittannië is gebeurd.

De voorzitter. – Mijnheer Destexhe, het reglement bepaalt dat deze procedure van vraag en antwoord maximaal 10 minuten mag duren. Wij zijn reeds 20 minuten met dit punt bezig. Het gaat weliswaar om een belangrijk punt, maar ik vraag u uit respect voor uw collega's en voor de werkzaamheden van de Senaat het reglement na te leven.

De heer Alain Destexhe (PRL-FDF-MCC). – *Ik had misschien een vraag om uitleg moeten stellen. Om te besluiten wil ik zeggen dat het probleem mij niet opgelost lijkt voor de patiënten, zij zullen namelijk pas over zes maanden weten of ze al dan niet besmet zijn. Dat lijkt mij vrij ernstig. Ik zal bijkomende toelichting vragen via een vraag om uitleg.*

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Ik zal uw opmerkingen overbrengen aan de Hoge Raad voor de Volksgezondheid die de aanbevelingen over de raming van het risico heeft opgesteld.*

Wij hebben uiteraard contact opgenomen met Groot-Brittannië, maar aangezien Cidex niet meer als geneesmiddel wordt beschouwd, is de rechtstreekse controle van de overheid, op vraag van de betrokken industriële sector, veel geringer. Het is de 'notified body' die controles uitvoert, maar die werd pas op 3 mei geïnformeerd, ofschoon wij al op 4 april op de hoogte waren. Ik heb al aangekondigd in de Kamer dat de praktijk om een aantal producten van de lijst van geneesmiddelen te schrappen om ze als medisch hulpmiddel te beschouwen, grondig moet worden onderzocht omdat de controles ontoereikend zijn.

produits de la catégorie des médicaments pour les transférer au dispositif médical doit être étudiée en profondeur, car les contrôles sont insuffisants.

Question orale de M. Philippe Monfils à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'organisation des services de secours pendant l'Euro 2000» (n° 2-267)

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Les médias ont fait état, hier, d'un conflit entre les CPAS et les hôpitaux des villes accueillant les matches de l'Euro 2000, et la ministre.

La ministre aurait refusé de prévoir le financement d'équipes de secours supplémentaires en cas d'interventions à l'extérieur des stades, prétextant que le "plan catastrophe" suffit. Or, des troubles peuvent avoir lieu qui ne nécessitent pas le déclenchement de ce plan, mais qui pourraient causer des dommages importants, non seulement aux biens mais également aux personnes.

Comment peut-elle prendre de tels risques pour l'intégrité physique de nos concitoyens et des étrangers qui visiteront la Belgique à l'occasion de l'Euro 2000, alors que quelques millions suffiraient peut-être pour prévoir des équipes supplémentaires nécessaires? N'est-il pas urgent de reprendre les négociations à cet égard et d'aboutir à une solution qui offre toute garantie en cas d'incidents?

Toutes les mesures ont été prises au point de vue judiciaire et en ce qui concerne les forces de l'ordre pour éviter tout débordement. Il serait navrant que la Belgique soit montrée du doigt parce qu'elle n'aurait pas été capable d'organiser de manière efficace la protection de la santé pendant cette période difficile. J'espère que la ministre pourra apaiser mes inquiétudes à cet égard.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Deux villes ont accepté entre-temps le fameux protocole d'accord : Bruges et Charleroi. C'est une information que je viens de recevoir ce midi même. Faisons la part des choses : deux villes estiment que les efforts fournis sont suffisants, deux villes – Bruxelles et Liège – les jugent insuffisants.

Quelle est la situation ? On prétend que je n'aurais pas accepté de financement en dehors du fonctionnement normal des services d'aide médicale urgente. C'est faux. Dans le protocole proposé, les quatre villes reçoivent l'équivalent de 450.000 F pour assurer une permanence pendant les 19 jours de matches, soit une estimation annuelle de 8,5 millions, alors qu'actuellement, le coût normal est de 2,5 millions par an. Les villes ont toute liberté quant à la manière d'organiser cette permanence. Ce montant alloué permet, bien entendu, de disposer d'équipes et de matériel supplémentaires.

En deuxième lieu, les villes ont la possibilité, si elles parviennent à prouver qu'elles ont dû activer sensiblement cette fonction de permanence, d'obtenir jusqu'à 750.000 F supplémentaires pour ladite période. Cela signifie que chaque ville où se déroulent ces manifestations sportives va recevoir 1,2 million pour les quelques jours de match.

Ce que je conteste fondamentalement, c'est que l'on prétende que nous n'avons rien fait et que nous ne tiendrons pas compte du risque. Je tiens à signaler qu'à Lille tout

Mondelinge vraag van de heer Philippe Monfils aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de organisatie van de hulpdiensten tijdens Euro 2000» (nr. 2-267)

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *De pers berichtte gisteren over een conflict tussen de OCMW's en de ziekenhuizen van de steden waar wedstrijden voor Euro 2000 plaatsvinden, en de minister.*

Onder het voorwendsel dat het "rampenplan" volstaat, zou de minister hebben geweigerd bijkomende hulpdiensten te financieren. Nochtans kunnen er zich ongeregelheden voordoen die heel wat schade aan personen en goederen kunnen berokkenen, doch geen afkondiging van het rampenplan vereisen.

Hoe durft de minister een dergelijk risico voor de fysieke integriteit van onze medeburgers en van de buitenlandse bezoekers nemen, terwijl enkele miljoenen zouden volstaan om in bijkomende hulpdiensten te voorzien? Moeten niet dringend opnieuw onderhandelingen worden aangevat, zodat we ervoor kunnen zorgen dat als zich incidenten zouden voordoen, sluitende oplossingen kunnen worden gevonden?

Gerechtigd en politieel zijn alle maatregelen genomen om elke ontsporing te voorkomen. Het zou droevig zijn, moest België met de vinger worden gewezen omdat het niet in staat zou blijken tijdens deze moeilijke periode voor de volksgezondheid in te staan. Ik hoop dat de minister mij kan geruststellen.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Ik verneem zopas dat twee steden, Brugge en Charleroi, inmiddels het fameuze protocolakkoord hebben aanvaard. Twee steden vinden dus dat de geleverde inspanningen volstaan, twee andere steden, Brussel en Luik, vinden dat niet.*

Men beweert dat ik geen bijkomende financiering zou hebben aanvaard voor de medische urgentiediensten, buiten hun normale werking om. Dat is niet juist. In het voorgestelde protocol krijgen de vier steden het equivalent van 450.000 frank om een permanentie te organiseren gedurende de negentien wedstrijddagen. Op jaarbasis komt dit neer op 8,5 miljoen, terwijl de normale kosten 2,5 miljoen bedragen. De steden mogen de permanentie organiseren zoals zij dat willen. Het toegekende bedrag is natuurlijk bestemd voor supplementaire ploegen en materieel.

Als ze bovendien kunnen bewijzen dat zij actief gebruik hebben moeten maken van die permanentie, kunnen zij tot 750.000 frank meer krijgen. Dat betekent dat elke stad 1,2 miljoen zal krijgen voor die enkele dagen dat er wedstrijden worden gespeeld.

Ik betwist ten stelligste dat we niets zouden doen en dat we geen rekening zouden houden met de risico's. Bij de recente schermutselingen in Rijsel en Antwerpen waarbij 400 personen waren betrokken, lag het probleem helemaal niet bij de medische hulpdiensten. Er was wel te weinig politie

récemment et à Anvers, où l'on a assisté à une échauffourée impliquant 400 personnes, le problème ne résidait pas du tout dans l'aide médicale urgente. Il n'a même pas été nécessaire de déclencher le programme prévu dans chaque hôpital en cas de catastrophe. Tout cela a été vérifié. Le problème était le manque de policiers à ce moment. À cet égard, vous savez que nous avons pris nos précautions pour l'Euro 2000. Une enquête approfondie a été réalisée, des contacts ont été établis et des visites d'étude effectuées en France pour évaluer la situation sur place. Je peux vous assurer que nous avons pris plus de mesures que les autres pays. J'estime donc que le vocabulaire employé n'est vraiment pas – et j'insiste sur ce point – le reflet de la réalité.

Lors de troubles provoqués à l'occasion de ces manifestations sportives, les coups et blessures sont relativement légers. Même à Anvers et à Gand, qui ont été récemment le théâtre de troubles, six ou sept personnes seulement ont dû être soignées pendant un laps de temps extrêmement limité. Une seule personne a dû être hospitalisée.

J'affirme donc clairement que nous avons pris suffisamment de dispositions. Je souhaite que l'organisation concrète des mesures prévues soit la plus souple possible. Il ne se justifie cependant pas de fournir encore des efforts supplémentaires.

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Je remercie Mme la ministre des renseignements qu'elle a bien voulu me donner en complément des informations diffusées par les médias. Je constate toutefois que si, comme elle l'a souligné, on n'a pas eu à déplorer de gros problèmes à Anvers et ailleurs, par contre, au Danemark et à Copenhague tout récemment lors de la finale de la coupe de l'UEFA, les troubles ont fait davantage que cinq ou six blessés et se sont prolongés toute une partie de la nuit, alors que les policiers étaient nombreux.

L'absence de blessures n'est pas proportionnelle au nombre de policiers. Des bagarres rendant nécessaire l'intervention des services de secours peuvent toujours éclater.

Je note les chiffres que vous citez. J'espère que vous avez raison et que si des problèmes devaient se poser, les montants que vous avez cités et les moyens supplémentaires donnés aux villes permettront à celles-ci de faire face à ce qui ne découlerait pas de l'application du plan catastrophe, mais qui serait un stade intermédiaire entre l'absence de troubles et une situation extrême.

Comme beaucoup d'autres, j'ai le sentiment que c'est cela qui risque de se passer. Je ne crois pas que l'on assistera à des bagarres généralisées à sang coulant ou que les spectateurs chanteront l'*Ave Maria*. Je pense que c'est plutôt à un stade intermédiaire que les problèmes risquent de se poser, en particulier lors de certains matches, dont le match célèbre dont tout le monde parle à Charleroi. Chacun sait que les hooligans sont en train de s'organiser via Internet.

J'espère encore une fois que vous avez raison. Nous serons évidemment extrêmement attentifs à l'évolution de la situation.

aanwezig op dat ogenblik, maar op dat vlak hebben we onze voorzorgen genomen, meer zelfs dan andere landen.

Bij onrusten naar aanleiding van sportwedstrijden zijn de slagen en verwondingen relatief weinig ernstig. Dat is ook gebleken in Gent en Antwerpen, waar er zes of zeven licht gewonden waren en maar één persoon moest worden gehospitaliseerd.

We hebben dus voldoende maatregelen genomen. Ik hoop dat ze op een soepele manier zullen worden toegepast. Bijkomende inspanningen zijn niet nodig.

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Ik dank de minister voor de bijkomende inlichtingen. Ik stel niettemin vast dat hoewel er geen grote problemen waren in Antwerpen bijvoorbeeld, er in Kopenhagen meer dan vijf of zes gewonden vielen en de onlusten er een groot deel van de nacht voort- duurden. Er was nochtans veel politie op de been.*

Het aantal gewonden is niet evenredig aan het aantal politiemensen. Rellen die het optreden van de hulpdiensten vereisen, kunnen zich altijd voordoen.

Ik neem nota van de cijfers die u opgeeft. Ik hoop dat u gelijk hebt en dat de bijkomende middelen de steden zullen toelaten op te treden als zich problemen zouden voordoen die net niet de afkondiging van het rampenplan vereisen.

Zoals velen met mij, vrees ik evenwel dat dit toch zou kunnen gebeuren, vooral dan bij bepaalde wedstrijden zoals die in Charleroi. Iedereen weet dat de hooligans zich via het Internet aan het organiseren zijn.

We zullen de situatie met aandacht blijven volgen.

Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration sur «la communication interne à propos de la réforme de l'administration» (n° 2-268)

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – *En commission de l'Intérieur, le premier ministre a déclaré que le sondage sur la réforme de la fonction publique ne pouvait être comparé à un référendum ou à une consultation populaire. Ce sondage ne portera que sur des évidences et n'aura pour objectif que de recueillir des informations, d'associer le citoyen au processus et d'obtenir son appui. C'est en quelque sorte un plébiscite organisé par une majorité politique à quelques mois des élections locales.*

Mettra-t-on également en œuvre une stratégie de communication interne avec les premiers concernés, les fonctionnaires? Seront-ils amplement et clairement informés des projets du gouvernement? Comment se déroulera cette communication interne? Le gouvernement misera-t-il sur la participation de tous les fonctionnaires? S'enquerra-t-on de leurs réflexions, de leurs apports et de leurs résistances? À quels moyens pense-t-on recourir pour cette communication interne?

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. *À mon arrivée au département, j'ai constaté l'impossibilité de communiquer avec les 60.000 fonctionnaires faute de canal de communication. En effet, il y a 20 ou 30 ans la formation des gestionnaires négligeait totalement la communication, qui ne fait pas partie de la culture de l'administration.*

Une vaste stratégie de communication interne sera-t-elle déployée à l'égard des fonctionnaires? Oui et non. Vu notre expérience limitée en la matière, nous faisons appel à des sociétés du marché international qui ont l'expérience de la gestion de vastes processus de changement de la communication dans les grandes entreprises. Elles devraient notamment établir un plan global de communication interne. Une adjudication a été lancée et je déciderai lundi quelles entreprises seront invitées à faire une offre.

Pour l'implication des personnes concernées, la formule qui est utilisée régulièrement lors d'un process re-engineering n'est possible qu'après l'installation des nouvelles structures et du nouveau management. Ce process re-engineering a déjà eu lieu à certains avant-postes.

La communication interne se fondera d'abord sur le master

Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen over «de interne communicatie over de ambtenarenhervorming» (nr. 2-268)

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – *In de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken verklaarde de premier dat de bevraging over de ambtenarenhervorming in geen enkel opzicht kan worden vergeleken met een referendum of een volksraadpleging zoals die in andere democratieën staatsrechtelijk omschreven zijn.*

De bevraging is enkel op te vatten als een element in de communicatiestrategie over het regeerbeleid. De doelstellingen van de bevraging zijn informatie, betrokkenheid en steun. De vragen, en dat wordt ook openlijk toegegeven, zijn niet probleemoplossend geformuleerd maar peilen enkel naar evidenties.

Ten gronde steunt de bevraging dus niet op een participatief model van burgerdemocratie. Het gaat veeleer om een soort plebisciet uitgeschreven door een politieke meerderheid, drie maanden voor de lokale verkiezingen.

De vraag aan de minister van Ambtenarenzaken is of er eveneens een grootschalige interne communicatiestrategie wordt uitgebouwd naar de betrokkenen zelf, namelijk de ambtenaren.

Zullen de ambtenaren breed en duidelijk geïnformeerd worden over de regeringsplannen? Hoe zal de interne communicatie verlopen? Zal de regering uitgaan van de participatie van alle ambtenaren bij de uitwerking van de hervorming? Zal er gepeild worden naar de bedenkingen, de positieve bijdragen en de concrete weerstanden bij de ambtenaren zelf? Zijn de betrokkenheid en de motivatie van degenen die de hervorming moeten waarmaken, wel een politieke doelstelling? Aan welke middelen en methoden is gedacht voor de uitbouw van een interne communicatiestrategie?

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – *De vraag gaat in essentie over communicatie en veranderingsmanagement. Voorafgaand wil ik een paar opmerkingen maken. Toen ik op het departement aankwam, heb ik vastgesteld dat communicatie met de 60.000 ambtenaren onmogelijk was. Zelfs een gewone informatie verspreiden is onmogelijk bij gebrek aan enig informatiekanaal. Een tweede vaststelling is van algemeen wetenschappelijke aard. Twintig of dertig jaar geleden zaten er in de managementopleiding cursussen economie, toegepaste economie, recht, sociologie en psychologie, maar geen cursus communicatie. De jongste jaren is men meer en meer belang gaan hechten aan communicatie, zeker wanneer het gaat over veranderingsmanagement. In het departement is er geen communicatie van boven naar onder, maar ook intern in de organisatie is er helemaal geen communicatie. Er heerst alleen een groot stilzwijgen, niet als uitdrukking van een grote consensus, maar als gevolg van de afwezigheid van elke vorm van communicatie. Tot zover de vaststellingen die ik heb gedaan.*

Op de vraag of er een grootschalige interne communicatiestrategie wordt uitgebouwd voor de

plan du bureau externe. J'envisage par ailleurs de favoriser la communication par le biais d'un périodique dont les versions néerlandaise et française tiendront compte de la culture des deux communautés. Ce projet ambitieux sera lancé à l'automne.

Le gouvernement ne compte pas sur la participation de tous les fonctionnaires à la réalisation de la réforme. Ce n'est pas en interrogeant 60.000 qu'on gère un changement. Cette réforme élitaine implique de grandes difficultés techniques et sera conduite lentement. Les personnes concernées seront associées à certaines étapes mais n'en définiront pas la vision fondamentale. Le renouvellement du management ouvrira de nombreux postes et il y aura aussi des transferts de propriété aux différents niveaux. Le changement de structures et de gestion ne suffit cependant pas: il faut aussi un changement de culture. La fonction publique est un closed shop qui n'a pas, comme le secteur privé, la possibilité de déplacer du personnel vers des filiales ou de le remercier en lui faisant un pont d'or. Elle appelle une politique de gestion des ressources humaines.

La participation sera possible pour la mise en œuvre de la réforme mais pas pour sa conception. Je reste toutefois persuadé qu'un process re-engineering doit s'opérer de bas en haut. Chaque échelon a une expérience différente. Il importe de tenir compte de l'apport et des idées de chacun et de permettre ainsi à chacun de s'identifier davantage au projet d'ensemble. Le transfert de propriété lors de la mise en œuvre sera alors plus aisé.

Pour les apports positifs et les résistances du personnel, tous les six mois, on analysera scientifiquement la manière dont certains éléments sont perçus par les différents niveaux. C'est très important dans la gestion de changement où il y a un grand risque de divergences entre les conceptions du management et l'expérience des personnes à la base.

L'implication et la motivation des personnes qui concrétisent la réforme ne sont pas un objectif politique mais un objectif de gestion. Quant aux moyens, le budget 2000 prévoit 215 millions dont 80 seront affectés au sondage et 135 à la communication. Le montant restera sans doute le même l'an prochain. Le master plan sera alors exécuté et nous publierons six éditions du bulletin de communication, au lieu d'une ou deux actuellement. D'autres instruments pourront encore être développés au fil du temps mais avant de me prononcer, j'attends les résultats de ce plan que j'exécuterai avec ou sans modifications.

ambtenaren, moet ik antwoorden met ja en neen. Vermits we daar weinig ervaring mee hebben en dit ook in de vakliteratuur een relatief nieuw gegeven is, hebben we een aanbesteding voor de uitvoering van deze opdracht uitgeschreven. Maandag zal ik een beslissing nemen over welke van de acht firma's zullen worden uitgenodigd om een offerte in te sturen. De opdracht omvat onder meer het opstellen van een omvattend intern communicatieplan en richt zich tot bedrijven op de internationale markt die ervaring hebben met grootschalige veranderingsprocessen op het vlak van de communicatie in grote bedrijven.

Wie wordt geïnformeerd over de regeringsplannen? Er zijn verschillende soorten van betrokkenheid. Er is de betrokkenheid die geregeld wordt georganiseerd als er *process re-engineering* is. Dit kan pas nadat de nieuwe structuren en het nieuwe management zijn geïnstalleerd. Op sommige vooruitgeschoven plaatsen is er wel al *process re-engineering* geweest. Ik verwijs in dit verband naar SELOR waar de plannen openlijk met de betrokkenen werden besproken in twee verschillende fasen. Ik verwijs ook naar het evaluatiesysteem waar vooraf de evaluatiebeheerders werden geconsulteerd. Ik verwijs naar de vormingsdienst waar eerst unanimitieit bereikt werd over twee nota's die ik opstelde, waarna de deelnemers uitgenodigd werden om een derde nota op te stellen. Ik verwijs tenslotte naar de Copernicusnota waarvan tegen eind volgende week een leesbare versie naar alle ambtenaren zal worden gestuurd.

Hoe zal de interne communicatie verlopen? Allereerst is er het masterplan van het externe bureau. Ik denk ook aan een communicatiemiddel naar analogie met het onderwijsmaandblad *Klasse*, dat als communicatiemiddel zeker geslaagd mag worden genoemd. Het volstaat natuurlijk niet dezelfde filosofie te huldigen. *Klasse* heeft veel te danken aan de geniale leiding waardoor het tijdschrift in Vlaanderen een groot succes werd. Zo een leidinggevende figuur is op het ogenblik bij mijn weten niet voorhanden. We zullen dan ook een beroep moeten doen op externen, maar dan omringd met zich regelmatig wijzigende leesgroepen die zowel voor als na de publicatie worden ingeschakeld. Daarenboven mag de Nederlandse versie geen letterlijke vertaling worden van de Franstalige en omgekeerd. Elke versie moet aansluiten op de eigen cultuur. Dit moeilijke project zal in het najaar van start gaan.

Zal de regering uitgaan van de participatie van alle ambtenaren bij de uitwerking van de hervorming? Neen, laat ons daar niet populistisch in zijn. Men zal nooit tot een veranderingsmanagement komen door 60.000 man te bevragen. Laten we elkaar niets wijsmaken. Die hervorming is iets elitairs en komt tot stand vanuit een grote techniciteit en zal langzaam worden geïmplementeerd. Er zal bij de implementatie inderdaad nood zijn aan organisatie van een maximale betrokkenheid. Maar de fundamentele visie vloeit niet voort uit een discussie met 60.000 man. Door de vernieuwing van het management zullen vele plaatsen open worden verklaard en zal er via de specifiek geselecteerde instroom makkelijker dan nu een eigendomsoverdracht plaatsvinden. Maar er zal hoe dan ook in de globale organisatie een cultuurverandering nodig zijn. Verandering van structuren en van management volstaan daartoe immers niet. Er zal ook een HRM-beleid nodig zijn. Maar dan nog is de cultuurverandering zeker in een grote organisatie een

langzaam proces. Het openbaar ambt is bovendien een *closed shop*. We kunnen niet afdanken met een gouden of zilveren handdruk zoals in de privé-sector en evenmin personeel naar dochtermaatschappijen verplaatsen. We blijven dus een aantal "stoorzenders" meeslepen op de werkvloer. In een *closed shop* is cultuurverandering moeilijker en verloopt trager.

Participatie is mogelijk bij de implementatie van de visie, maar niet bij de conceptie ervan.

Ik ben er nog steeds van overtuigd dat een *process re-engineering* van onder naar boven moet gebeuren, al was het maar omdat aan de basis altijd een of twee ideeën worden aangebracht die hogerop het echelon nooit worden aangebracht omdat ze eigen zijn aan de ervaringswereld van degenen die zich onderaan de ladder bevinden. Nochtans is het heel belangrijk om die ideeën in de uiteindelijke voorstellen herkenbaar in te brengen. Ook al gaat het om één idee in een nota van tien bladzijden, toch is het een erkenning voor de aanbrengrers waardoor de nota voor een deel ook hun werkstuk wordt. De eigendomsoverdracht bij de implementatie zal bijgevolg vlotter verlopen.

Een andere vraag was of er zal worden gepeild naar de bedenkingen, de positieve bijdragen en de concrete weerstanden van het personeel. Welnu er komt een methodiek van "betrokkenheidsactieonderzoek" of BAO. Om de zes maanden wordt voor een aantal elementen gepeild naar de wijze waarop die elementen op de verschillende niveaus worden aanvoeld. Dat zal op wetenschappelijke wijze gebeuren. Het houdt in dat de verschillende doelgroepen worden onderscheiden, zodat we een zeer gestratificeerd antwoord krijgen. Zo krijgen we een inzicht in welke mate sommige dingen werden begrepen en hoe ze bij het omzetten in de realiteit worden ervaren. Dat is zeer belangrijk omdat zeker bij een *change management* steeds het inherent gevaar aanwezig is dat men hoog op de Olympos zit en in theoretische beschouwingen blijft hangen en dat het niet zeker is dat de theorie juist wordt geïmplementeerd. Hierdoor dreigt een kloof te ontstaan tussen de conceptie van het management enerzijds en de ervaringswereld van de betrokkenen anderzijds. Een BAO geeft de nodige signalen. Toch zal er constant rekening moeten worden gehouden met de vraag hoe met de resultaten van de BAO moet worden omgegaan. Om die reden wordt die zesmaandelijks peiling in het proces ingebouwd.

Een andere vraag was of de betrokkenheid en de motivatie van degenen die de hervorming moeten waarmaken, een politieke doelstelling is? Neen, het is een doelstelling van het management.

Dan kom ik bij de middelen en de methodes. In de begroting 2000 is een bedrag van 215 miljoen vastgelegd. Van dit bedrag moet 80 miljoen worden afgetrokken voor de bevraging. Er zal dit jaar dus 135 miljoen enkel en alleen aan communicatie worden besteed. Volgend jaar zal waarschijnlijk een gelijkaardig bedrag worden vastgelegd. Dan zal het master plan moeten worden uitgevoerd en zullen er zes edities van het communicatieblad zijn, in de plaats van een of twee nu. Gaandeweg kunnen nog andere instrumenten worden ontwikkeld, maar daarvoor wacht ik op de resultaten van het voorgestelde master plan, dat ik al dan niet gewijzigd, ten uitvoer zal leggen.

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – *Nous avons enfin pu obtenir des informations sur la communication interne. Elle est complexe mais nous espérons que le gouvernement ne la juge pas politiquement moins importante. Il est plus important d'associer 60.000 fonctionnaires à la réforme que d'interpeller 8,3 millions de citoyens.*

Question orale de M. Patrik Vankrunkelsven au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «les problèmes structurels au Kosovo» (n° 2-272)

M. le président. – M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, répondra au nom de M. Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.

M. Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – *Au cours de la visite que j'ai effectuée la semaine dernière au Kosovo, j'ai pu constater que l'excellent travail des militaires belges de la KFOR ne se limite pas au maintien de la paix mais s'étend à des actions humanitaires. De nombreuses ONG, belges notamment, tentent en outre d'améliorer la vie des Kosovars. J'estime néanmoins que notre pays devrait faire plus d'efforts structurels. Actuellement, des problèmes se posent surtout dans trois domaines: l'aide psychologique et psychiatrique pour faire face au décès ou à la disparition d'un parent ou aux viols systématiques commis par les soldats serbes; la justice, car beaucoup de Serbes n'acceptent pas les prononcés de juges albanais au Kosovo; et enfin, dans le domaine du maintien de l'ordre, car il manque des policiers et des gendarmes, l'apport belge dans ce domaine étant dérisoire.*

Quels efforts le gouvernement fera-t-il pour contribuer à résoudre ces problèmes? Je lui demande d'augmenter la pression diplomatique afin de mettre fin à la situation et à l'insécurité juridique des Kosovars albanais prisonniers en Serbie.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Je vous lis le texte du ministre.*

Les réponses que je vous donne sont très provisoires, en

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – Eindelijk hebben we iets kunnen vernemen over de interne communicatie. De jongste weken hadden we de indruk dat de externe communicatie de enige politieke doelstelling van de regering was. De interne communicatie is moeilijk en complex, maar hopelijk beschouwt de regering ze niet als politiek minder belangrijk. Zestigduizend ambtenaren bij de hervorming betrekken is een grotere prioriteit dan 8,3 miljoen burgers aan te schrijven.

Mondelinge vraag van de heer Patrik Vankrunkelsven aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «de structurele problemen in Kosovo» (nr. 2-272)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, antwoordt namens de heer Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.

De heer Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – Tijdens het bezoek dat ik vorige week aan Kosovo bracht, heb ik vastgesteld dat de Belgische militairen bij de KFOR uitstekend werk verrichten. Ze doen er niet alleen aan *peace keeping*, maar voeren in de rand ook humanitaire taken uit. Daarnaast proberen talloze NGO's, waaronder ook Belgische, de levenssituatie van de Kosovaren te verlichten en aanvaardbaar te maken.

Niettemin zou ons land toch meer structurele inspanningen moeten doen. Hieromtrent werden trouwens al vragen gesteld aan de Europese Unie en de landen die er deel van uitmaken. Er doen zich momenteel voornamelijk op drie terreinen problemen voor.

Ten eerste, er is grote nood aan psychologische en psychiatrische hulp bij het verwerken van het overlijden of het vermist zijn van een familielid en van de systematische verkrachtingen door Servische soldaten.

Ten tweede, er is ook nood aan hulp op het vlak van justitie. Een deel van de rechters in Kosovo is van Albanese nationaliteit en heel wat Serven aanvaarden hun uitspraak niet. De heer Kouchner heeft de Europese Unie uitdrukkelijk gevraagd rechters ter beschikking te stellen, maar tot op heden gingen er maar twee op dat verzoek. Ik verzoek de Belgische regering dan ook gevolg te geven aan deze vraag.

Ten derde, er is ook nood aan politiemensen of rijkswachters, die moeten helpen bij de ordehandhaving. Vice-eerste minister Michel heeft toegegeven dat België vier politionele medewerkers heeft gestuurd, een belachelijk aantal gelet op de hoge nood.

Ik had graag geweten welke inspanningen de Belgische regering zal doen om deze problemen helpen op te lossen. De Verenigde Staten vinden dat de inspanningen van Europa op dit terrein te wensen overlaten en hebben ermee gedreigd zich ook op militair vlak terug te trekken uit Kosovo.

Mijn laatste vraag sluit hierop aan. Ik verzoek de Belgische regering de diplomatieke druk te verhogen om een einde te maken aan de toestand en de rechtsonzekerheid van de gevangenen Albanese Kosovaren in Servië.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Vice-eerste minister Michel verblijft momenteel in het buitenland. Gisteren woonde hij in Firenze een NAVO-vergadering bij en

attendant que mon administration étudie les conditions d'une action éventuelle de notre pays à l'échelon national ou par le biais des organisations sur le terrain.

L'action de nos troupes est en effet remarquable et dépasse largement le maintien de la paix.

Les possibilités de traitement psychiatrique et d'accompagnement psychologique sont pratiquement inexistantes au Kosovo et je le déplore. Je verrai ce que nous pouvons faire.

Les juges et policiers doivent venir de l'étranger. J'ai répondu favorablement à une lettre du secrétaire général de l'OTAN chiffrant les besoins actuels et demandant une contribution de notre pays.

Question orale de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur sur «la conformité des équipements livrés à Electrabel par la société Framatome» (n° 2-265)

M. le président. – M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, répondra au nom de M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Le ministre de l'Intérieur ou, sait-on jamais, le premier ministre, a-t-il été informé des déclarations faites par un ingénieur de Framatome à propos de la non-conformité de nombreux équipements exportés par Framatome dans le courant des dernières années, notamment vers la Belgique ?

Dans son édition de ce mercredi, le journal *Le Monde* révèle que le dossier d'analyse de comportement d'une série de matériels très perfectionnés du circuit primaire aurait été fait sans aucune justification technique.

De tels éléments de dossier sont indispensables pour la conformité d'une livraison et n'auraient jamais été acceptés par le système français. Le matériel n'était toutefois pas

vandaag is hij in Lissabon. Ik zal het antwoord dat hij heeft voorbereid voorlezen, ook al valt een deel van de vragen onder mijn bevoegdheid.

De antwoorden die ik nu zal geven moeten als heel voorlopig worden beschouwd, in afwachting dat mijn administratie de kans krijgt de voorwaarden van een eventueel optreden van ons land op nationaal niveau of via de organisaties die ter plaatse aanwezig zijn, te onderzoeken. Ik ben tevens bereid op die kwestie terug te komen als er een duidelijke stand van zaken over de mogelijkheden ter plaatse is opgemaakt.

Het optreden van onze troepen ter plaatse is inderdaad opmerkelijk en stijgt ver uit boven het mandaat van de vredeshandhaving dat hen werd toegekend. Onze troepen voeren er humanitaire opdrachten en politietaken uit.

De mogelijkheden van psychiatrische behandeling en psychologische begeleiding zijn in Kosovo beperkt, zelfs bijna onbestaande. Ik betreur dit.

Er moet worden onderzocht wat ons land kan doen voor de behandeling van aandoeningen die het onmiddellijk gevolg zijn van het conflict in Kosovo. Ik zal nagaan welke mogelijkheden er zijn om de capaciteit van de psychiatrische behandeling in Kosovo te versterken. Ik vestig er echter de aandacht op dat de mogelijkheden van het Belgisch contingent ter plaatse reeds ten volle worden benut.

Kosovo heeft nood aan meer rechters en meer politiekrachten, die in de huidige situatie grotendeels uit het buitenland moeten komen. Onlangs kreeg ik een brief van NAVO-secretaris-generaal Solana die duidelijk aangeeft hoeveel internationale rechters er momenteel nodig zijn en op dit terrein van ons land een bijdrage vraagt. Ik heb op dit verzoek positief gereageerd en heb er mij tijdens een ministeriële NAVO-vergadering te Firenze toe verbonden maatregelen te nemen om één of meer magistraten en een aantal politiekrachten te rekruteren en ter beschikking te stellen.

Tot zover het antwoord van collega Michel, waaruit ik afleid dat er een specifiek verzoek is en dat ons land daaraan in de mate van het mogelijke zal voldoen.

Mondelinge vraag van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de conformiteit van de apparatuur die door Framatome aan Electrabel is geleverd» (nr. 2-265)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, antwoordt namens de heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Is de minister van Binnenlandse Zaken of – men weet maar nooit – de eerste minister, op de hoogte van de verklaringen die een ingenieur van Framatome aflegde over de niet-conformiteit van een groot deel van de uitrusting die Framatome de jongste jaren naar België uitvoerde?*

Gisteren onthulde de krant Le Monde dat het dossier over bijzonder geperfectioneerd materieel voor het primaire circuit, zonder enige technische rechtvaardiging werd opgesteld.

Die gegevens zijn onontbeerlijk voor de conformiteit van een levering en een dergelijk dossier zou nooit door het Franse systeem zijn aanvaard. Het materieel was evenwel niet voor

destiné à EDF, contrairement à la grande partie du matériel produit par Framatome, et n'est donc pas passé par le système de contrôle français.

D'après *Le Monde* deux questions restent pendantes. Une société française a-t-elle livré à ses clients étrangers des dispositifs qui n'auraient pas été acceptés dans le parc français? Un réexamen des systèmes d'étanchéité des thermocouples de Koeberg, pour le volet Afrique du Sud, et de Tihange 1 n'est-il pas nécessaire?

Le ministre a-t-il lu *Le Monde*? En a-t-il déduit un certain nombre de mesures? Depuis combien de temps Electrabel était-il informé de cette situation? Un an? Trois mois? Pour l'anecdote, je dois signaler qu'Electrabel nous avait aimablement fait visiter Framatome, il y a six mois, pour mesurer à quel point ce couvercle était évidemment incontestable. Electrabel avait-il informé le gouvernement belge avant la publication dans *Le Monde*? Personnellement, j'ai reçu ce journal à 7 h 30 et le coup de téléphone du directeur de la centrale à 7 h 35. Si oui, sous quelle forme a eu lieu cette information préalable du gouvernement belge?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – J'ignore si mon collègue de l'Intérieur a lu *Le Monde*, mais je pense que ses services l'ont fait vu le contenu de la réponse dont je vais vous donner lecture.

Dès le 11 mai 2000, mes services techniques ont été informés d'un problème soulevé par un agent du sous-traitant de Framatome, lequel avait été licencié par son employeur et débouté d'une plainte pour licenciement abusif par le tribunal de Nanterre.

Techniquement, le problème concerne des colliers de serrage assurant l'étanchéité des pénétrations de thermocouple dans le couvercle des cuves de réacteurs. De tels dispositifs auraient été vendus en Afrique du Sud et en Belgique, plus particulièrement pour la centrale de Tihange 1. Les dossiers d'acceptation du comportement de ces dispositifs n'avaient pas à être examinés par les autorités françaises de sûreté puisqu'ils n'étaient pas destinés à une centrale française.

En ce qui concerne les matériels livrés à la centrale de Tihange 1, ceux-ci ont été installés sur le nouveau couvercle de cuve remplacé en 1999. Ces matériels ont fait l'objet de toutes les mesures d'inspection de sûreté prévues par la réglementation belge. Celles-ci prévoient que de tels matériels font l'objet d'une dérogation au titre IV du RGPT de manière à confier les vérifications nécessaires à une autorité d'inspection autorisée, en application du code ASME, à savoir AIB Vinçotte, l'organisme belge mandaté pour les contrôles des appareils à vapeur.

Depuis la passation de la commande du couvercle, AIB Vinçotte a surveillé le suivi de sa fabrication et, en particulier, celui de la fabrication des brides de puits de thermocouples et des systèmes d'étanchéité fournis par ATEA, qui constituent les pièces incriminées.

Conformément au code ASME, le couvercle a subi en usine une épreuve hydrostatique après sa fabrication. Les brides de puits de thermocouples et les systèmes d'étanchéité ont également subi en usine l'épreuve hydrostatique, en conformité avec les impositions du code ASME.

Des contrôles non destructifs, requis par le même code ASME

EDF bestemd en werd dus niet aan het Franse controlesysteem onderworpen.

Volgens de krant blijven twee vragen hangend. Heeft een Franse maatschappij aan haar buitenlandse klanten materieel geleverd dat in Frankrijk niet zou zijn aanvaard? Moet de isolatie van de thermokoepels van Koeberg in Zuid-Afrika en van Tihange 1 niet opnieuw worden onderzocht?

Heeft de minister Le Monde gelezen? Heeft hij maatregelen genomen? Hoelang weet Electrabel dit al? Een jaar? Drie maanden? Had Electrabel de Belgische regering op de hoogte gebracht vóór de publicatie in Le Monde? Zo ja, op welke manier gebeurde dit? Zelf ontving ik de krant om 7.30 uur en kreeg ik een telefoontje van de directeur van de centrale om 7.35 uur.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Ik weet niet of de minister van Binnenlandse zaken Le Monde heeft gelezen, maar uit het antwoord dat mij werd verstrekt, blijkt dat zijn diensten dat alleszins hebben gedaan. Ik lees het antwoord voor.*

Sinds 11 mei 2000 zijn mijn technische diensten op de hoogte van een probleem dat werd bekendgemaakt door een medewerker van een toeleverancier van Framatome, die door zijn werkgever was ontslagen en waarvan een klacht wegens onrechtmatig ontslag door de rechtbank van Nanterre was afgewezen.

Het probleem heeft betrekking op een systeem dat er moet voor zorgen dat de thermokoepel goed aansluit op het deksel van het reactorvat. Dergelijke systemen zouden zijn verkocht aan Zuid-Afrika en aan België voor Tihange 1. De opleveringsdossiers voor dergelijke uitrusting moesten niet door de Franse veiligheidsautoriteiten worden onderzocht omdat ze niet voor een Franse centrale bestemd was.

Het aan Tihange 1 geleverde materieel werd in 1999 op het nieuwe vatdeksel geplaatst. Het materieel werd onderworpen aan de veiligheidsinspectie, zoals die is opgelegd door de Belgische reglementering. Volgens deze reglementering moet de inspectie van dergelijk materieel worden toevertrouwd aan een daartoe aangestelde inspectiedienst, in casu AIB Vinçotte, een Belgische dienst die bevoegd is voor de controle van stoomapparatuur.

Vanaf de bestelling van het deksel heeft AIB Vinçotte de fabricatie ervan gevolgd, in het bijzonder de fabricage van de onderdelen die nu ter discussie staan.

Overeenkomstig de ASME-code hebben zowel deze onderdelen als het deksel een hydrostatische proef ondergaan.

Ook de niet destructieve proeven die door de ASME vóór de inwerkingstelling worden opgelegd, werden uitgevoerd.

Ten slotte leverde de Association Vinçotte Nucléaire een proces verbaal van de oplevering af vóór de inwerkingstelling van de centrale.

pour l'inspection préopérationnelle par ultrasons et par ressuage des soudures, ont été réalisés.

Enfin, il ne faut pas oublier qu'avant la mise en route de la centrale, l'organisme agréé pour le contrôle de celle-ci, l'Association Vinçotte Nucléaire, délivre un procès-verbal de réception du cœur.

Je puis encore ajouter qu'à la suite de la publication de l'article dans le journal *Le Monde*, Electrabel a entrepris, en collaboration avec les bureaux d'études français et belge ainsi qu'avec l'organisme agréé pour le contrôle des centrales nucléaires, un réexamen de l'ensemble du dossier de sûreté qui fera l'objet d'un rapport transmis à mes services techniques. Dès que je serai en possession de ce rapport, je ne manquerai pas de prendre, le cas échéant, les dispositions qui s'imposent.

Mon collègue souligne encore l'importance à accorder au suivi de cette affaire et indique qu'il insistera auprès de son administration pour qu'elle joue pleinement son rôle à cet égard.

Question orale de M. Michiel Maertens à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «la communication tardive des nouveaux horaires de la SNCB» (n° 2-264)

M. Michiel Maertens (AGALEV). – Les usagers des chemins de fer aiment savoir quand part leur train et s'ils auront leur correspondance. Dimanche prochain, les nouveaux horaires SNCB des lignes IC-IR entrent en vigueur. Un problème s'est posé à ce sujet. Tous les voyageurs ont reçu les petits indicateurs locaux de type «IC-IR» mais ce n'est qu'hier que les grosses brochures sont arrivées dans la plupart des gares. Les voyageurs partis à l'étranger la semaine dernière et rentrant plus tard que dimanche ne connaissent donc pas les horaires des trains qu'ils prendront au retour. Ni les accompagnateurs de trains pourtant munis de leurs lourds appareils IVETT, ni les préposés aux guichets n'ont pu les renseigner.

Cette situation renforce l'image négative de la SNCB. Elle est inadmissible dans un pays comme le nôtre qui dispose de tant de moyens techniques.

La ministre est-elle au courant de la situation? A-t-elle interrogé la SNCB? Comment va-t-on remédier à la situation avant dimanche?

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – *Les changements d'horaire à partir du 28 mai sont modestes. Les nouveaux indicateurs pour le réseau intérieur sont distribués à partir du 25 mai.*

La dernière mise à jour ARI des appareils IVETT date de février 2000. La prochaine se fera le 26 mai. La mémoire des appareils IVETT actuels ne permet pas de faire tourner deux ARI en même temps: il faudra attendre les nouveaux

Naar aanleiding van het artikel in Le Monde, zal Electrabel samen met de Franse en Belgische studie bureaus en met het nucleaire controleorganisme, het veiligheidsdossier opnieuw onderzoeken en daarover verslag uitbrengen aan mijn diensten. Indien nodig zal ik dan de gepaste schikkingen treffen.

Mijn collega van Binnenlandse Zaken onderstreept dat hij er bij zijn administratie zal op aandringen om deze zaak van nabij te volgen.

Mondelinge vraag van de heer Michiel Maertens aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de laattijdige bekendmaking van de nieuwe NMBS-uurregeling» (nr. 2-264)

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Treinreizigers willen graag weten wanneer hun trein vertrekt en aankomt en of ze hun aansluiting nog halen. Zondag aanstaande moeten de nieuwe NMBS-uurregelingen voor de IC-IR-lijnen voor het komend jaar, tot juni 2001, worden ingevoerd. Op dit vlak is de voorbije weken een ernstig probleem gerezen. De zeer lokale mini-spoorboekjes, van het type "IC-IR-Treinwijs" met de nieuwe uurregelingen werden al aan de reizigers uitgedeeld, maar pas gisteren zijn in de meeste stations de dikke reisgidsen aangekomen. Mensen die vorige week op reis vertrokken en pas na zondag terugkeren, wisten niet volgens welke uurregeling hun trein bij hun terugkeer zou rijden. Niet dat er zoveel verandert, maar ze willen toch graag precieze informatie. Ook de treinbegeleiders, die hun kilo's zware IVETT-apparaten torsen, konden het niet zeggen, want de ARI is in deze apparaten al meer dan een jaar niet aangepast. Voor de reizigers was niets dus duidelijk en ook de spoorbeambten, zowel achter het loket als in de trein, zaten met een probleem. Deze situatie verhoogt het negatieve imago dat de NMBS de voorbije jaren kreeg. In een land als het onze dat over zoveel technische mogelijkheden beschikt, is dit onaanvaardbaar.

Is de minister van deze feiten op de hoogte? Heeft ze de NMBS op deze laattijdigheid gewezen? Hoe zal dit voor zondag worden verholpen? Mensen die na zondag uit het buitenland terugkeren, moeten toch weten of ze nog thuis geraken.

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – De wijzigingen in de dienstregeling vanaf 28 mei 2000 zijn vrij bescheiden. De nieuwe spoorboekjes- binnenland worden vanaf 25 mei verdeeld.

De laatste ARI-update in de IVETT-toestellen dateert van februari 2000. De update met de nieuwe dienstregeling zal op 26 mei 2000 gebeuren.

appareils prévus pour fin 2002, début 2003.

Depuis le 17 mai, les gares disposent du nouvel horaire via le réseau interne de la SNCB. Les voyageurs peuvent dès aujourd'hui y accéder via Internet. Depuis le 22 mai, toutes les gares offrent ces informations sur disquette. Les abonnés et les entreprises reçoivent depuis ce jour les horaires SNCB et ceux des autres entreprises de transport public bruxelloises sur CD-rom. Depuis le 15 mai, les nouveaux horaires sont affichés dans les grandes gares bruxelloises.

Je suis bien consciente, comme vous, que la publication très tardive et dispersée des indicateurs lors des changements d'horaires cause évidemment bon nombre de problèmes aux usagers.

L'article 56 du contrat de gestion sera modifié: on établira un rapport sur les missions non exécutées et les manquements constatés dans les services. Un système d'indemnisation est prévu. À l'avenir, les voyageurs devront être mieux informés des modifications d'horaires.

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *La SNCB a fourni à la ministre une réponse cynique et incomplète. Je viens de demander, dans une petite gare, quand on disposerait des nouveaux horaires sur ordinateur. Ce serait dans la nuit de samedi à dimanche. Toutes les gares ne disposent donc pas encore des horaires sur ordinateur.*

Question orale de M. Jean-François Istasse à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «la mobilité par le rail pour les usagers de la région de Verviers» (n° 2-266)

M. Jean-François Istasse (PS). – Il y a une quinzaine d'années, tous les trains internationaux entre Paris et l'Allemagne, utilisant la ligne 37, s'arrêtaient à Verviers. Au fil du temps, ce service n'a cessé de se réduire pour finalement disparaître avec le nouvel horaire d'été.

La presse locale s'est inquiétée de la situation des voyageurs verviétois qui veulent arriver à une heure matinale à Paris. Pour cela, ils doivent emprunter un train à Verviers à 5 h 20 et prendre la correspondance du Thalys à Bruxelles. S'ils veulent arriver un peu plus tôt à Paris, ils doivent quitter Verviers à 3 h 58. Si ces voyageurs veulent changer de train à Liège, la première correspondance Thalys ne peut s'effectuer qu'à 7 h 56, pour une arrivée, déjà tardive, à Paris à 10 h 35. Ces nouveaux horaires pénalisent les usagers de la région de Verviers et ne constituent guère un encouragement à la mobilité par le rail.

Au-delà de cet exemple local, cela présage-t-il, madame la

De beperkte geheugencapaciteit van de huidige IVETT-toestellen laat niet toe twee ARI's tegelijk te draaien. De nieuwe IVETT-toestellen, die tegen de jaarwisseling 2002-2003 zijn gepland, zullen dat wel kunnen.

Sinds 17 mei 2000 beschikken de stations over de nieuwe dienstregeling via het interne computernetwerk van de NMBS. Deze informatie is trouwens sedert die dag ook voor de reizigers ter beschikking op het Internet. Niet elke reiziger heeft evenwel toegang tot het Internet.

Sinds maandag 22 mei 2000 is de informatie ook in diskette-versie beschikbaar in alle stations.

De CD-rom met de dienstregeling van de NMBS en de andere openbare vervoermaatschappijen in Brussel wordt sinds vanochtend onder de abonnees en de bedrijven verdeeld.

Op maandag 15 mei 2000 werden bovendien in de grote Brusselse stations blauwe affiches met de nieuwe dienstregeling aangebracht.

De laattijdige publicatie van het spoorboekje is inderdaad een bron van moeilijkheden voor de reizigers.

Na maandenlange discussie is er een akkoord bereikt over het bijvoegsel bij het nieuw beheerscontract: de wijziging van artikel 56. Er moet een rapport gemaakt worden over de niet-uitgevoerde opdrachten en de ernstige tekortkomingen in de diensten. Er zal ook een vergoedingssysteem worden uitgewerkt voor vertragingen of andere problemen. In de toekomst moeten de reizigers in elk geval beter worden geïnformeerd over wijzigingen in de uurregelingen.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – De NMBS gaf de minister een cynisch en onvolledig antwoord. Gisteren en vanochtend nog vroeg ik in een klein station wanneer ze de nieuwe dienstregeling op computer zullen hebben. Volgens mijn informatie zal dat gebeuren in de nacht van zaterdag op zondag. Het is dus absoluut niet juist dat alle stations die informatie nu al op de computer ter beschikking hebben.

Mondelinge vraag van de heer Jean-François Istasse aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de mobiliteit voor de treinreizigers uit de streek van Verviers» (nr. 2-266)

De heer Jean-François Istasse (PS). – *Vijftien jaar geleden stopten alle internationale treinen tussen Parijs en Duitsland op lijn 37 nog in Verviers. Stilaan is deze dienst uitgedoofd om met de nieuwe zomerdienstregeling helemaal te verdwijnen.*

De plaatselijke pers maakt zich ongerust over de Vervierse reizigers die 's morgens in Parijs moeten zijn. Daarvoor moeten zij om 5.20 uur in Verviers de trein nemen en in Brussel overstappen op de Thalys. Als ze héél vroeger in Parijs willen aankomen, moeten ze al om 3.58 uur uit Verviers vertrekken. De eerste aansluiting op de Thalys in Luik is pas om 7.56 uur, met aankomst in Parijs om 10.35 uur. De nieuwe dienstregeling komt neer op een bestraffing van de reizigers uit de streek van Verviers en moedigt het treingebruik geenszins aan.

Is dit een voorafbeelding van de aansluitingen die in Luik voor de reizigers uit Verviers zullen worden georganiseerd

ministre, des correspondances qui seront organisées en gare de Liège pour les voyageurs verviétois lorsque la ligne à grande vitesse sera mise en service? Qu'advient-il des relations IC/IR entre Verviers et Aix-la-Chapelle? Quels égards aura-t-on pour les utilisateurs de ces grandes lignes issues de l'hinterland liégeois? Comment, en somme, envisagez-vous, à terme, la mobilité des voyageurs de l'est du pays, sur courte ou longue distance, que ce soit en direction de l'Allemagne, de la France ou de l'Angleterre?

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – Ma réponse sera relativement courte, la question étant prospective. Elle a le mérite d'avoir une longueur d'avance mais, en matière de chemins de fer et d'infrastructures, on a intérêt à avoir quelques longueurs d'avance, vu le temps que prennent la décision et sa réalisation.

Il est vrai que, grâce à Thalys et à la mise en connexion du réseau classique, le temps de parcours vers Paris a sérieusement diminué à partir d'un nombre très important de villes belges. Verviers figure parmi les bénéficiaires de cette amélioration, même si le parcours reste long. Le trajet mentionné est effectué en 3 h 15, alors qu'il fallait jusqu'à cinq heures avant la mise en place des trains à grande vitesse. Si la situation s'est améliorée, cela ne signifie pas que des améliorations supplémentaires ne puissent pas intervenir à l'avenir.

La mise en place du service international des voyageurs, après l'ouverture des lignes à grande vitesse Louvain-Liège et Cologne-Francfort, est évidemment directement influencée par des accords qui doivent encore être négociés entre les différents partenaires concernés: la DB, la SNCF et la SNCB. Dans la mesure où il s'agit de missions internationales ne ressortissant pas aux missions de services publics, les sociétés doivent encore procéder à des négociations. Nous ne disposons pas de plus de précisions actuellement.

Pour le service intérieur de trains de voyageurs, il reste bien dans l'intention de la SNCB de faire bénéficier la gare de Verviers central de la meilleure liaison possible vers Bruxelles, grâce à l'utilisation de la ligne à grande vitesse entre les gares de Liège et de Louvain. De plus, les travaux du TGV vont aussi permettre une amélioration des trains IC. Toutefois, les particularités de cette desserte sont encore à l'étude. Je pense donc que cette question a le mérite de poser des problèmes d'avenir sur les négociations qui doivent s'engager entre les trois sociétés de chemin de fer et sur la desserte Verviers-Bruxelles.

M. Jean-François Istasse (PS). – Je remercie Mme la ministre d'être attentive à cette situation et aux développements ultérieurs lorsque le TGV et une nouvelle liaison IC/IR seront mis en place.

Question orale de Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur «le manque de magistrats dans les juridictions bruxelloises» (n° 2-269)

Question orale de M. Marc Hordies au ministre de Justice sur «les nominations de juges de complément pour le tribunal de première instance de Bruxelles» (n° 2-270)

M. le président. – Je vous propose de joindre ces questions

als de hogesnelheidslijn in gebruik wordt genomen? Wat zal er gebeuren met de IC/IR-verbindingen tussen Verviers en Aken? Hoe zullen de reizigers uit het Oosten van het land zich in de toekomst kunnen verplaatsen op korte en op lange afstand, d.i. naar Duitsland, Frankrijk en Engeland?

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – *De vraag geeft blijk van vooruitziendheid en dat is nodig als het over spoorwegen en infrastructuur gaat.*

Het is juist dat dank zij de Thalys en de aansluiting op het klassieke net, de reistijd naar Parijs vanuit een groot aantal Belgische steden sterk is verminderd. Dat is ook het geval voor Verviers, ook al blijft het een lang traject. De reistijd bedraagt nu 3.15 uur tegenover ongeveer vijf uur vroeger. Dat betekent niet dat in de toekomst geen verbeteringen meer mogelijk zijn.

De organisatie van de internationale reizigersdienst, na de openstelling van de hogesnelheidslijnen Leuven-Luik en Keulen-Frankfurt, hangt rechtstreeks af van de akkoorden die de DB, de SNCF en de NMBS nog moeten afsluiten.

In de binnenlandse dienst wil de NMBS tussen het station Verviers-Centraal en Brussel de best mogelijke verbinding tot stand brengen via de hogesnelheidslijn tussen Luik en Leuven. De HSL-werken zullen ook de IC-verbindingen ten goede komen. Dit moet echter nog verder concreet worden uitgewerkt.

De heer Jean-François Istasse (PS). – *Ik dank de minister omdat zij aandacht heeft zowel voor de huidige als voor de toekomstige situatie.*

Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over «het tekort aan magistraten in de Brusselse gerechten» (nr. 2-269)

Mondelinge vraag van de heer Marc Hordies aan de minister van Justitie over «de benoeming van toegevoegde rechters in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel» (nr. 2-270)

De voorzitter. – Ik stel voor deze mondelinge vragen samen

orales. (*Assentiment*)

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Vous savez, M. le ministre, que la pénurie de magistrats à Bruxelles retient très fréquemment notre attention. Lors de l'examen au parlement du projet de loi instaurant la comparution immédiate, nous avons soulevé ce problème, non pas en prévision de l'application de cette nouvelle loi, mais en général, afin que le contentieux civil et pénal, dans les juridictions bruxelloises, puisse être traité. À cette occasion, vous nous avez dit – à la grande joie des acteurs bruxellois et des magistrats en particulier – que vous aviez déclaré vacants 25 postes supplémentaires de juges de complément pour le tribunal de première instance de Bruxelles. Ceci faisait également suite au travail de la commission des sages, des magistrats bruxellois, qui avaient planché sur cette matière durant le dernier trimestre de l'année passée. À ce jour, les seules déclarations de vacance publiées au *Moniteur belge* visent les nominations de magistrats destinés à assurer le travail complémentaire et résultant de la mise en œuvre de la loi sur la comparution immédiate.

La presse a annoncé que le conseil des ministres avait adopté un projet de loi visant à augmenter le nombre général de magistrats de complément pour la Cour d'appel de Bruxelles. Plus précisément, le nombre de juges assis passerait de 25 à 50 et celui des magistrats du parquet passerait de 17 à 34. À ce jour, sauf erreur de ma part, le projet de loi n'a été déposé, ni à la Chambre, ni au Sénat. Etant donné l'urgence de la situation, je voudrais savoir quand le projet de loi sera déposé et si nous aurons encore la possibilité de l'examiner avant les vacances parlementaires.

M. Marc Hordies (ECOLO). – La situation des juridictions bruxelloises reste dramatique et préoccupante.

Répondant à une question orale de mon collègue Jacky Moraël sur le projet de plan de sécurité et les moyens affectés à la poursuite des infractions autres que celles dites de «petite délinquance», le premier ministre annonçait la décision du gouvernement d'ouvrir la vacance de vingt-cinq postes supplémentaires de juge de complément au tribunal de première instance de Bruxelles. Cette mesure fut bien accueillie par une grande partie des magistrats bruxellois puisqu'elle correspondait, *grosso modo*, à la proposition de la «Commission des sages».

Or, à ce jour, les seules déclarations de vacance publiées au *Moniteur belge* concernent les nominations de magistrats justifiées par la mise en œuvre de la loi sur la comparution immédiate. Comme cela a été répété à plusieurs reprises, ces nominations ne sont pas de nature à régler l'essentiel du problème de l'arriéré dans les procédures civiles et pénales de droit commun. Pourtant, la nomination de juges de complément pour le tribunal de première instance constituée, à nos yeux, une urgence afin que les justiciables bruxellois puissent bénéficier d'une structure judiciaire digne de ce nom.

Le ministre peut-il nous informer sur l'état d'avancement de la procédure et sur les raisons qui ont entraîné les retards constatés? Par ailleurs, quelles mesures a-t-il prises et quelles garanties peut-il nous donner qu'il mettra en œuvre ses engagements sans délai supplémentaire inutile?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Les problèmes qui persistent dans l'arrondissement de Bruxelles

te voegen. (*Instemming*)

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Naar aanleiding van de bespreking van het wetsontwerp over het snelrecht heeft de minister gezegd dat hij 25 bijkomende betrekkingen voor toegevoegde rechters bij de rechtbank van eerste aanleg van Brussel vacant had verklaard. De vacatures die tot op heden in het Staatsblad zijn verschenen, hebben uitsluitend betrekking op de benoeming van magistraten om de toename van het werkvolume als gevolg van de invoering van de procedure van onmiddellijke verschijning op te vangen.

Volgens de pers zou de ministerraad een wetsontwerp hebben aangenomen tot algemene verhoging van het aantal toegevoegde magistraten bij het hof van beroep van Brussel. Het aantal magistraten van de zetel zou zodoende stijgen van 25 tot 50 en het aantal parketmagistraten van 17 tot 34. Tot op vandaag werd dit ontwerp noch bij de Kamer, noch bij de Senaat ingediend.

Gezien het nijpend tekort aan magistraten had ik graag vernomen wanneer dat ontwerp zal worden ingediend en of het nog vóór het reces zal worden besproken.

De heer Marc Hordies (ECOLO). – De Brusselse rechtbanken verkeren nog steeds in een dramatische en zorgwekkende situatie.

In antwoord op een vraag van collega Moraël over het veiligheidsplan en over de middelen die worden ingezet om ernstige misdrijven te vervolgen, heeft de minister aangekondigd dat er 25 bijkomende betrekkingen voor toegevoegde rechters bij de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel vacant zouden worden verklaard.

De vacatures die tot op heden in het Staatsblad zijn verschenen, hebben enkel en alleen betrekking op de benoeming van de magistraten voor de uitvoering van de wet op het snelrecht.

Er werd reeds herhaaldelijk beklemtoond dat deze benoemingen niet volstaan voor het wegwerken van de achterstand in burgerlijke en in strafzaken.

Kan de minister ons inlichten over de stand van zaken en over de redenen voor het uitblijven van een beslissing?

Welke maatregelen heeft hij genomen en welke waarborgen kan hij bieden opdat hij de aangegane verbintenissen zonder verder nutteloos uitstel zou nakomen?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – In uitvoering van het regeerakkoord heeft de ministerraad op

restent naturellement préoccupants. Nous essayons cependant de leur apporter une solution. Hier, à la Chambre, j'ai été interpellé sur le même sujet par M. Claude Desmedt. Je vous ferai donc la même réponse.

Le projet de loi étendant le cadre des juges et substitués de complément au tribunal de première instance de Bruxelles s'inscrit dans un ensemble de mesures plus vaste. En fait, le 23 décembre 1999, le conseil des ministres a adopté diverses mesures formant une solution structurelle aux problèmes qui se posent dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles. C'était d'ailleurs prévu dans l'accord gouvernemental.

Toutes ces mesures sont liées puisqu'elles constituent une proposition de solution globale. Le projet de loi étendant le cadre des magistrats est un élément ; l'extension du cadre des référendaires à la Cour de cassation en est un deuxième ; l'étude de propositions relatives à une meilleure adaptation de l'examen linguistique aux nécessités de la fonction constitue un troisième élément. Enfin le quatrième volet de l'accord consiste en la création au sein du parquet de Bruxelles d'une section qui sera à même de mieux répondre aux attentes des justiciables et des autorités compétentes de Halle-Vilvorde.

Cette section doit être créée par une circulaire du procureur général et du procureur du Roi car il s'agit uniquement de mesures d'organisation.

Aujourd'hui, les textes que doit préparer mon département sont prêts, à savoir le projet de loi étendant le cadre de magistrats et le projet d'arrêté royal sur les référendaires à la Cour de cassation.

En ce qui concerne l'adaptation de l'examen linguistique, les cabinets des deux vice-premiers ministres chargés des réformes institutionnelles présenteront sous peu une proposition de texte. Malheureusement, je dois constater que, pour leur part, le procureur général et le procureur du Roi m'ont transmis en date du 8 mai 2000 un document qui ne constitue absolument pas la réponse attendue en ce qui concerne le quatrième point.

Ce document est soumis aux deux vice-premiers ministres chargés des réformes institutionnelles et une nouvelle demande sera formulée pour obtenir une proposition concrète.

Même s'il est prêt, j'estime qu'il n'y a pas lieu de déposer ce projet de loi sans que soit transmis un projet de circulaire ou de directive organisant l'instauration d'une section au sein du parquet de Bruxelles.

Le gouvernement est disposé à mettre cet accord en œuvre dans son ensemble, et pas seulement certains points.

Espérant que ces éléments de réponse vous auront éclairé sur la situation actuelle, je conclurai en vous disant que des instructions ont été données afin de résoudre ce problème le plus rapidement possible. Je le répète, tant le gouvernement dans son ensemble que moi-même considérons que la situation à Bruxelles reste préoccupante et mérite une réponse rapide.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Si je peux admettre que quatre mesures forment un tout, je m'étonne que la quatrième mesure doive être prise en même temps que les trois premières.

Je ne comprends pas pourquoi il faudrait lier les trois

23 december 1999 een geheel van structurele maatregelen genomen om de problemen in het gerechtelijk arrondissement Brussel op te lossen.

Het ontwerp tot uitbreiding van de formatie toegevoegde rechters en substituten bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel vormt hiervan een eerste element; het ontwerp tot uitbreiding van de formatie referendarissen bij het Hof van Cassatie het tweede; de voorstellen tot aanpassing van het taalexamen aan de noden van de functie een derde. Het vierde gedeelte betreft de oprichting van een afdeling bij het parket te Brussel die in staat moet zijn tegemoet te komen aan de verwachtingen van de rechtsonderhorigen en de bevoegde overheden van Halle-Vilvoorde.

Deze afdeling zal worden opgericht bij rondzendbrief van de procureur-generaal en de procureur des Konings, aangezien het om zuiver organisatorische maatregelen gaat.

Mijn kabinet is klaar met de teksten van de eerste twee ontwerpen.

De twee vice-eerste-ministers, bevoegd voor de institutionele hervormingen, zullen zeer binnenkort een tekst tot aanpassing van het taalexamen voorstellen.

De tekst die de procureur-generaal en de procureur des Konings op 8 mei 2000 hebben overgezonden, beantwoordt spijtig genoeg geenszins aan het verwachte antwoord in verband met het vierde punt.

Dit document werd bezorgd aan beide vice-premiers voor institutionele hervormingen, die opnieuw om een concreet voorstel zullen verzoeken.

Zolang er geen ontwerp van rondzendbrief of van richtlijn tot oprichting van een afdeling bij het parket voorhanden is, lijkt het me overbodig om het wetsontwerp in te dienen, ook al is de tekst ervan rond.

De regering wil dit akkoord in zijn geheel uitvoeren en niet enkele punten ervan.

Ik heb de opdracht gegeven om dit probleem zo snel als mogelijk op te lossen. De regering en ikzelf zijn van oordeel dat de situatie in Brussel zorgwekkend blijft en een snel antwoord verdient.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Ik kan er goed inkomen dat de vier maatregelen een geheel vormen, maar ik begrip niet waarom de vierde gelijktijdig met de eerste drie moet worden genomen. Ik begrijp evenmin waarom de eerste drie punten aan het vierde moeten worden verbonden aangezien*

premiers points et le quatrième étant donné que les trois premiers demandent une initiative parlementaire.

Politiquement, cela peut former un tout, mais pourquoi, M. le ministre, attendez-vous qu'une circulaire soit prête pour déposer un projet de loi et pour saisir le parlement ? Vous savez qu'un projet de loi ne peut être voté en quelques jours, et je suppose que la circulaire ou le projet de circulaire vous arrivera prochainement. Je vous incite donc à déposer le plus rapidement possible ce projet de loi étant donné que la nature des instruments que vous évoquez est différente et qu'une circulaire ne peut en rien retarder une urgence législative.

Je ne voudrais pas que le ministre fasse état d'un retard éventuel d'un procureur général ou d'un procureur du roi pour retarder des initiatives législatives. J'ose espérer que ce projet sera déposé à brève échéance.

M. Marc Hordies (ECOLO). – En ce qui concerne les justiciables, je regrette que ceux-ci doivent attendre pour que leur cas soit réglé, d'autant que, comme le ministre l'a dit, son travail est prêt. Je ne peux donc que souhaiter qu'il puisse avancer par rapport à ce problème.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Le gouvernement a toujours considéré que les quatre éléments faisaient partie d'un tout et il a insisté pour que l'ensemble soit mis en œuvre.

Le procureur général et le procureur du roi ont été mis au courant des problèmes qui nous préoccupent encore à l'heure actuelle, et je suis convaincu que la circulaire sera prête très prochainement. Dès ce moment, nous déposerons le texte et nous demanderons l'urgence pour ce point.

Question orale de M. Didier Ramoudt au ministre de l'Intérieur sur «le diplôme de licencié en criminologie, la formation détective privé, la formation police et la formation gestion du gardiennage et de la sécurité» (n° 2-262)

M. le président. – M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, répondra au nom de M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur.

M. Didier Ramoudt (VLD). – Depuis une dizaine d'années, la licence en criminologie est au programme des universités belges; elle dure quatre ans et englobe le droit pénal et différents domaines annexes.

Malheureusement, on n'a pas prévu d'emplois pour les licenciés en criminologie. Ceux qui choisissent d'entrer dans la police doivent réussir d'innombrables examens d'entrée puis suivre pendant un an une formation dont le programme est un condensé de celui que dispense l'université. Pour la plupart des cours, ils ne peuvent même pas prétendre à une dispense. Les mêmes problèmes se posent pour la formation de détective privé ainsi que pour tout le secteur du gardiennage et de la sécurité, alors que l'université de Gand et la VUB proposent des cours dans ces domaines.

Etant donné que les criminologues disposent d'un bagage théorique suffisant, il serait logique que leurs cours se bornent à une formation pratique dans ces différents secteurs.

Que compte faire le ministre pour mettre fin à ces

enkel voor de eerste drie een parlementair initiatief is vereist.

Vanuit politiek oogpunt mag dit alles dan een geheel vormen maar waarom zou de minister dringend wetgevend werk uitstellen tot de procureurs een rondzendbrief hebben uitgeschreven? Ik dring erop aan dat het wetsontwerp zo snel als mogelijk wordt ingediend.

De heer Marc Hordies (ECOLO). – *Ik betreur het dat de rechtsonderhorigen geduld moeten blijven oefenen tot hun zaak wordt behandeld, te meer daar de minister klaar is met zijn werk. Ik kan alleen maar hopen dat er schot komt in de zaak.*

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *De regering heeft de vier elementen steeds als één geheel beschouwd en aangedrongen op de gezamenlijke uitvoering ervan.*

De procureur-generaal en de procureur des Konings werden op de hoogte gebracht van de problemen die ons vandaag nog zorgen baren. Ik ben ervan overtuigd dat de rondzendbrief zeer binnenkort klaar zal zijn. Pas op dat ogenblik zullen wij de teksten indienen en wij zullen de dringende behandeling ervan vragen.

Mondelinge vraag van de heer Didier Ramoudt aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het licentiaatdiploma criminologie, de opleiding privé-detective, de opleiding politie en de opleiding bewakings- en beveiligingsmanagement» (nr. 2-262)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, antwoordt namens De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken.

De heer Didier Ramoudt (VLD). – Sedert een tiental jaren beschikken de Belgische universiteiten over een primeur. Ze bieden namelijk een volwaardige licentiaatsopleiding criminologie aan. De opleiding duurt vier jaar en bestaat uit een grondige studie van het strafrecht en alle aanverwante domeinen, van het politionele over het psychologische naar het criminologische domein.

Jammer genoeg werd vergeten jobs te creëren voor de afgestuurde criminologen. De meest voor de hand liggende optie is bij de politie te gaan. Indien de kandidaten zich door de talloze ingangsexamens hebben geworsteld, moeten ze nog minimum een jaar school volgen waar grosso modo dezelfde cursussen worden gedoceerd dan tijdens hun licentiaatsopleiding, meestal zelfs in veel beknoptere vorm. Voor het merendeel van die cursussen kan een licentiaat criminologie dan nog niet eens vrijstellingen krijgen. Dit geldt ook voor de twee jaar durende opleiding van privé-detective, ook al hebben de betrokkenen de materie al uitvoerig gestudeerd.

aberrations?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *M. Duquesne est bien au courant du problème. Il souligne que les formations dispensées par le secteur du gardiennage sont très spécifiques; leur contenu, considéré comme un programme minimal, est fixé par arrêté royal. Même si certaines matières des licences en criminologie et en droit figurent dans ce programme minimal, on ne peut les considérer comme équivalentes car elles sont insuffisamment orientées vers ce secteur.*

Cependant, les écoles de criminologie ou de police peuvent parfaitement adapter leur programme de cours à option de façon à recouper le programme minimal prévu par l'A.R. Ces écoles pourraient ainsi être admises à délivrer des certificats permettant à leur diplômés d'accéder à certaines fonctions du secteur privé de la sécurité. Une telle adaptation ne semble pas vraiment difficile étant donné que les programmes de ces écoles présentent déjà des similitudes avec les formations de sécurité privée.

Enfin, le ministre souligne que les services de la Police générale du Royaume chargés de veiller au respect de la loi sur les détectives et le gardiennage ont déjà établi des contacts avec des écoles de criminologie afin de rapprocher les formations. Pour lui, l'initiative doit venir des écoles de criminologie qui doivent faire en sorte que leurs diplômés aient accès au secteur de la sécurité.

Eenzelfde situatie tekent zich af in de hele bewakings- en beveiligingssector. Ik wijs er trouwens op dat de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel sinds geruime tijd specifieke cursussen inzake bewakings- en beveiligingsmanagement en privé-politie en justitie, al dan niet verplicht, in hun programma hebben opgenomen.

Aangezien criminologen over het merendeel van de noodzakelijke theoretische bagage beschikken, is het logisch dat ze na hun studies enkel nog een praktische opleiding in de diverse sectoren volgen.

Graag kreeg ik een antwoord op volgende vragen.

Is de minister op de hoogte van deze problematiek?

Heeft hij al initiatieven genomen om een oplossing te bewerkstelligen?

Is de minister minstens van plan initiatieven te nemen om deze aberraties uit de wereld te helpen?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Minister Duquesne laat weten dat de door de heer Ramoudt aangekaarte problematiek hem genoegzaam bekend is.

Hij wijst erop dat de opleidingen in de privé bewakingssector een zeer op deze sector afgestemde inhoud hebben. De programma's zijn vastgelegd in de koninklijke besluiten tot regeling van de opleidingen die toegang geven tot de uitoefening van functies in de privé veiligheidssector en dienen dan ook als minimumprogramma's te worden beschouwd.

Hoewel in de licentiaatopleidingen recht, criminologie en in de politieopleidingen wel eens vakken worden gedoceerd die ook zijn opgenomen in de minimale opleidingsprogramma's van die koninklijke besluiten, kunnen ze doorgaans niet als een equivalent worden opgevat, omdat ze meestal onvoldoende op de sector zijn afgestemd. Zo omvat het vak recht een zeer grondige studie van de wetgeving inzake de privé veiligheidssector, terwijl afgestudeerde juristen en politiemensen tijdens hun opleiding doorgaans helemaal niet met deze materie in aanraking komen.

Niets belet echter de scholen voor criminologie of de politiescholen om hun programma inzake keuzevakken lichtjes bij te stellen en af te stemmen op de minimale programma's vastgelegd in de genoemde koninklijke besluiten. In dat geval komen ook deze scholen in aanmerking voor een erkenning als opleidingsinstelling overeenkomstig de bewakings- en detectiewet, zodat ook zij getuigschriften kunnen afleveren die toegang geven tot functies in de privé veiligheidssector.

Aangezien de huidige programma's van deze scholen soms al raakvlakken vertonen met de privé veiligheid en daardoor misschien reeds ten dele beantwoorden aan de minimumprogramma's van de koninklijke besluiten is dergelijke aanpassing wellicht niet zo moeilijk.

Ten slotte wijst de minister er nog op dat de diensten van de Algemene Rijkspolitie belast zijn met de naleving van de detective- en bewakingswet en dat die in het verleden reeds contacten hebben gelegd met bepaalde scholen voor criminologie ten einde de opleidingen meer op elkaar af te stemmen. Het initiatief ligt daardoor volgens de minister bij de scholen. Zij zijn de best geplaatsten om te verhelpen dat

M. Didier Ramoudt (VLD). – *Je remercie le ministre et je suis heureux qu'il reconnaisse que cette situation ne peut perdurer. Il n'est pas normal qu'un licencié doive à nouveau démontrer sa connaissance d'une matière qui lui a été enseignée.*

Question orale de M. Jurgen Ceder au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «la distribution d'imprimés électoraux par La Poste» (n° 2-253)

M. le président. – M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, répondra au nom de M. Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques

M. Jurgen Ceder (VL. BLOK). – *Lorsque La Poste a décidé de ne pas distribuer un certain nombre de prospectus du Vlaams Blok à Bruges, mon parti a entamé une procédure en référé contre elle et le ministre. Le 26 avril, le juge a déclaré non fondée la requête de la partie demanderesse en invoquant l'interdiction de censure prévue à l'article 25 de la Constitution. La censure ne peut être exercée que par les pouvoirs publics. La distribution d'imprimés non adressés n'est pas une tâche des pouvoirs publics. Lorsque La Poste refuse d'y procéder, l'interdiction de censure publique n'est donc pas d'application.*

Ma question porte sur le statut spécifique des imprimés électoraux dont La Poste est tenue d'assurer la distribution. Le ministre partage-t-il l'avis que la diffusion d'imprimés électoraux incombe à La Poste? Admet-il dès lors que l'interdiction constitutionnelle de censure préalable doit s'appliquer? Peut-il nous garantir que La Poste distribuera tous les imprimés électoraux sans retard et sans procédure consultative préalable?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Le contrat conclu entre La Poste et l'État régit leurs relations contractuelles. Le deuxième contrat de gestion règle notamment la distribution des imprimés électoraux adressés ou non. La Poste est tenue d'en respecter les dispositions*

licentiaten in de criminologie geen toegang krijgen tot professionele activiteit in de beveiligingssector.

De heer Didier Ramoudt (VLD). – Ik dank de minister vooral voor de laatste zinnen van zijn antwoord, waarin hij in feite toegeeft dat het niet zinvol is de huidige situatie te laten voortduren. Het is inderdaad niet normaal dat een licentiaat opnieuw zijn kennis en kunde moet bewijzen over een materie waarin hij is afgestudeerd.

Mondelinge vraag van de heer Jurgen Ceder aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de bedeling van verkiezingsdrukwerk door De Post» (nr. 2-253)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, antwoordt namens De heer Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties

De heer Jurgen Ceder (VL. BLOK). – Op verzoek van de minister van Telecommunicatie werd mijn vraag uitgesteld tot deze week omdat hij eraan hield zelf te antwoorden, wat nu blijkbaar toch niet het geval zal zijn.

Toen De Post besloot niet over te gaan tot de bedeling in Brugge van een aantal folders van het Vlaams Blok, spande de partij een kortgeding in tegen De Post en de minister.

De rechter kon op 26 april 2000 prima facie de vraag van de eiser niet gegrond verklaren. De essentie van het betoog van de rechter kwam erop neer dat artikel 25 van de Grondwet censuur verbiedt. Censuur kan enkel door de overheid worden uitgeoefend. Het bedelen van niet-geadresseerd drukwerk is geen overheidstaak. Wanneer De Post deze bedeling weigert, volgens welke procedure ook, is het verbod op overheidsensuur bijgevolg niet van toepassing.

Mijn vraag gaat niet over niet-geadresseerd drukwerk in het algemeen maar over het specifiek statuut van verkiezingsdrukwerk. Volgens het tweede beheerscontract tussen de Staat en De Post wordt het verspreiden van verkiezingsdrukwerk beschouwd als een "taak van gereserveerde openbare dienst".

Art. 41 § 1 van het koninklijk besluit op De Post van 1970 stelt dat De Post verplicht is de uitreiking van verkiezingsdrukwerk te verzekeren.

Is de minister het met mij eens dat uit beide bepalingen volgt dat het verspreiden van verkiezingsdrukwerk een overheidstaak is die uitgeoefend wordt door De Post?

Is de minister het met mij eens dat dit tot gevolg heeft dat het grondwettelijk verbod op voorafgaande censuur van toepassing is?

Kan de minister ons garanderen dat De Post alle verkiezingsdrukwerk zal uitreiken en dat dit zal gebeuren zonder enige vertraging of voorafgaande adviesprocedure van welke aard ook?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Minister Daems wilde inderdaad zelf de vraag van de heer Ceder beantwoorden maar hij is momenteel aanwezig in de Kamer om een wetsontwerp dat onder zijn bevoegdheid valt te verdedigen.

légales.

Pour les envois adressés, il est interdit d'assurer l'expédition d'envois portant à l'extérieur des indications contraires aux bonnes mœurs ou à l'ordre public. Quant aux envois non adressés, selon la procédure actuellement en vigueur, La Poste doit vérifier s'ils comportent des indications contraires à l'ordre public. La Poste ne peut en effet être contrainte de collaborer à des faits que la loi réprime. Le tribunal de première instance de Bruges a conclu qu'elle ne pouvait être contrainte d'exécuter des obligations qui violent la loi ou sont contraires à l'ordre public.

M. Jurgen Ceder (VL. BLOK). – *La diffusion d'imprimés électoraux relève d'une autre catégorie que les imprimés non adressés. L'éminent juriste Dirk Voorhoof estime que puisque la distribution d'imprimés adressés n'est pas une mission de service public, La Poste peut à juste titre refuser de distribuer les tracts du Vlaams Blok.*

Ce raisonnement n'est cependant pas valable lorsqu'il s'agit d'une mission de service public, dont on peut considérer que la distribution d'imprimés électoraux fait partie. Une démocratie qui se respecte doit permettre à chacun de faire distribuer ses tracts électoraux par les services publics.

Le ministre peut-il nous garantir que tous les imprimés électoraux seront distribués sans retard et sans forme quelconque de procédure consultative? Ou dois-je déduire de sa réponse qu'on suivra une procédure identique à celle qui fut jadis instaurée par le ministre Di Rupo et le père Leman?

Het contract gesloten tussen De Post en de Staat regelt de contractuele verhoudingen tussen De Post en de Staat voor de uitoefening van de opdracht van openbare dienst die aan De Post werd toevertrouwd. In het tweede beheerscontract werden onder meer de voorwaarden betreffende de tarieven, de uitreiking en de afgifte geregeld voor de geadresseerde en niet-geadresseerde verkiezingsdrukwerken. In uitoefening van de contracten is De Post gehouden de wettelijke bepalingen na te leven.

Wat de geadresseerde verzendingen betreft, is artikel 148 ten zesde paragraaf 1.2 van de wet van 1991 van toepassing. Daarin wordt gesteld dat het verboden is om zendingen te vervoeren of te bestellen die aan de buitenkant vermeldingen dragen die duidelijk in strijd zijn met de goede zeden of de openbare orde.

Voor de niet-geadresseerde zendingen zal De Post, overeenkomstig de procedure die thans van toepassing is voor niet-geadresseerde zendingen, nagaan of de vermeldingen strijdig zijn met de openbare orde. De Post kan immers niet gedwongen worden mee te werken aan strafrechtelijk betugelbare feiten en kan conform de beschikking van 26 april 2000 van de voorzitter van de Rechtbank van Eerste aanleg van Brugge, in kortgeding niet gedwongen worden haar contractuele verplichtingen uit te voeren die de strafwet schenden of strijdig zijn met de openbare orde.

De heer Jurgen Ceder (VL. BLOK). – In tegenstelling tot de analyse van de minister is het duidelijk dat het verspreiden van verkiezingsdrukwerk tot een andere categorie behoort dan het verspreiden van ander niet-geadresseerd drukwerk.

Een eminent juridisch, dé specialist terzake, Dirk Voorhoof, analyseert het vonnis van de rechtbank in de zaak van Brugge als volgt: "Van censuur in strijd met artikel 25 van de Grondwet is volgens de rechter ook geen sprake aangezien men als privé-persoon niet kan verplicht worden om een publicatie uit te geven, te drukken of te verspreiden. Aangezien de bedeling van ongeadresseerd drukwerk niet ressorteert onder de opdracht als openbare dienst kon De Post volgens de rechter dan ook terecht weigeren om de teksten van het Vlaams Blok te verspreiden."

Deze redenering geldt a contrario niet wanneer er een overheidstaak wordt uitgeoefend. Het verspreiden van verkiezingsdrukwerk kan wel degelijk als een overheidstaak worden geïnterpreteerd. Zelfs indien men zou stellen dat dit juridisch gezien geen overheidstaak is, is het toch wel duidelijk dat elke zichzelf respecterende democratie een gelijke mate van toegang moet geven tot de openbare diensten voor het verspreiden van verkiezingsdrukwerk.

Ik was parlementair waarnemer van de OVSE bij verkiezingen in Bosnië. Indien ik daar zou hebben vastgesteld dat bepaalde partijen toegang kregen tot overheidsdiensten om hun verkiezingsdrukwerk te verspreiden en andere partijen uit de oppositie niet, dan zou ik uiteraard in mijn verslag geschreven hebben dat er een ernstige overtreding was van de democratische regels en van de essentiële spelregels van de verkiezingen.

Kan de minister ons garanderen dat alle verkiezingsdrukwerk zonder enige vertraging en zonder enige vorm van adviesprocedure zal worden uitgereikt ?

Ordre des travaux

M. le président. – Le ministre Daems étant retenu à la Chambre, je vous propose de remettre la question orale de M Caluwé jusqu'à ce que le ministre puisse être présent dans notre assemblée. (*Assentiment*)

Proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-437)

Proposition de loi modifiant la loi du 25 octobre 1919 accordant la personnalité civile aux associations internationales poursuivant un but philanthropique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-438)

Discussion générale

M. le président. – Je vous propose de joindre la discussion de ces propositions de loi. (*Assentiment*)

Mme Clotilde Nyssens (PSC), rapporteuse. – la commission m'a fait confiance pour faire un rapport oral au sujet de la proposition de loi modifiant la loi du 25 octobre 1919 accordant la personnalité civile aux associations internationales poursuivant un but philanthropique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique et de la proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif.

Le Sénat a été saisi, après évocation, d'un projet de loi – examiné par la Chambre sous la législature précédente – pour modifier fondamentalement la loi relative aux asbl. Par ailleurs, le Sénat est saisi, par voie d'amendements à ce projet de loi, de modifications importantes sur la loi de 1919.

La modification de ces deux lois est urgente car la Belgique a été condamnée par un arrêt de la cour de Luxembourg en date du 29 juin 1999 au motif que ces deux lois contenaient des conditions de nationalité contraires au traité de Rome.

Vu l'extrême importance des projets de loi qui nous sont soumis et, dès lors, du temps qu'il nous faudra pour effectuer cette révision avec sérieux, la commission a décidé que des propositions de loi extrêmement courtes seraient déposées pour, dans un premier temps et dans l'urgence, supprimer ces conditions de nationalité en enlevant donc un mot dans les deux projets de loi, de façon à répondre au plus vite au vœu du législateur communautaire et, par ailleurs, de prendre plus de temps pour la réforme en profondeur de la loi de 1919 et

Of, moet ik uit het antwoord van de minister afleiden dat dezelfde procedure zal worden gevolgd als degene die destijds werd ingesteld door minister Di Rupo en pater Leman?

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – Aangezien minister Daems momenteel in de Kamer moet zijn, stel ik voor de mondelinge vraag van de heer Caluwé even uit te stellen tot de minister hier aanwezig kan zijn. (*Instemming*)

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-437)

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 oktober 1919 tot verlening van rechtspersoonlijkheid aan de internationale verenigingen met menslievend, godsdienstig, wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-438)

Algemene bespreking

De voorzitter. – Ik stel voor deze wetsvoorstellen samen te bespreken. (*Instemming*)

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC), rapporteur. – *De commissie heeft me het vertrouwen geschonken voor een mondeling verslag van de bespreking van beide wetsvoorstellen.*

Tijdens de vorige zittingsperiode werd een ontwerp besproken door de Kamer en geëvoceerd door de Senaat. Amendementen op dit ontwerp nopen de Senaat tot het aanbrengen van belangrijke wijzigingen aan de wet van 1919.

Op 29 juni 1999 werd België veroordeeld in een arrest van het Hof van Luxemburg omdat beide wetten nationaliteitsvoorwaarden bevatten, die in strijd zijn met het Verdrag van Rome. Beide wetten dienen dus dringend te worden gewijzigd.

Gezien het ongemeen grote betekenis van de wetten van 1919 en van 1921 en gezien de tijd vereist voor een grondige herziening ervan, heeft de commissie beslist om middels twee zeer korte wetsvoorstellen de nationaliteitsvoorwaarde te schrappen en het Belgisch recht zodoende in overeenstemming te brengen met het Europees gemeenschapsrecht.

Het artikel 2 van beide voorstellen deed heel wat vragen rijzen in de commissie, met name of met het volledig schrappen van de nationaliteitsvoorwaarde niet verder werd gegaan dan vereist door het gemeenschapsrecht dat enkel de discriminatie tussen Belgen en onderdanen van de Europese Gemeenschap wraakt. De commissie heeft zich echter

de la loi de 1921.

Deux propositions de loi ont donc été déposées. Une discussion générale a eu lieu en commission quant à cette manière de procéder. La commission de la Justice a estimé, à l'unanimité, qu'il était pertinent d'agir de la sorte pour faire droit au droit communautaire en supprimant ce qui était discriminatoire par rapport à la législation européenne.

L'article 2 des différentes propositions de loi a soulevé diverses questions en commission, notamment sur le point de savoir si nous n'irions pas au-delà des exigences du droit communautaire en supprimant toute condition de nationalité. En effet, le droit communautaire estime qu'il ne faut pas faire de discrimination entre les Belges et les ressortissants de la Communauté européenne. À cet égard, la commission a estimé qu'il fallait faire sauter les conditions de nationalité en général.

– La discussion générale est close.

Discussion des articles de la proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-437)

(Pour le texte adopté par la commission de la Justice, voir document 2-437/2.)

- Les articles 1er à 4 sont adoptés sans observation.
- Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

Discussion des articles de la proposition de loi modifiant la loi du 25 octobre 1919 accordant la personnalité civile aux associations internationales poursuivant un but philanthropique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-438)

(Pour le texte adopté par la commission de la Justice, voir document 2-438/2.)

- Les articles 1er à 3 sont adoptés sans observation.
- Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

Proposition de résolution sur la Birmanie (Myanmar) (de M. Philippe Mahoux et consorts, Doc. 2-130)

Discussion

M. le président. – Je voudrais vous signaler qu'une liste de prisonniers politiques détenus actuellement en Birmanie m'a été remise. Cette liste sera distribuée sur les bancs pour que vous en puissiez prendre connaissance.

M. Michiel Maertens (AGALEV), rapporteur. – La proposition de résolution sur la Birmanie s'intitule désormais « Proposition de résolution sur la violation des droits de

uitgesproken voor de volledige schrapping.

– De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-437)

(Voor de tekst aangenomen door de commissie voor de Justitie, zie stuk 2-437/2.)

- De artikelen 1 tot 4 worden zonder opmerking aangenomen.
- Over het wetsvoorstel in zijn geheel wordt later gestemd.

Artikelsgewijze bespreking van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 oktober 1919 tot verlening van rechtspersoonlijkheid aan de internationale verenigingen met menslievend, godsdienstig, wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-438)

(Voor de tekst aangenomen door de commissie voor de Justitie, zie stuk 2-438/2.)

- De artikelen 1 tot 3 worden zonder opmerking aangenomen.
- Over het wetsvoorstel in zijn geheel wordt later gestemd.

Voorstel van resolutie over Birma (Myanmar) (van de heer Philippe Mahoux c.s., Stuk 2-130)

Bespreking

De voorzitter. – Ik ontvang een lijst van politieke gevangenen die momenteel in Birma worden vastgehouden. Deze lijst wordt op de banken rondgedeeld ter kennisgeving.

De heer Michiel Maertens (AGALEV), rapporteur. – Het voorstel van resolutie over Birma is in de loop van de bespreking van opschrift veranderd en luidt nu: "Voorstel van

l'homme en Birmanie (Myanmar) ». Elle a été déposée le 27 octobre 1999 et signée par tous les partis démocratiques.

Lors de la discussion générale, nous avons entendu Mme Aubert, membre de l'Assemblée nationale et rapporteur de la commission des Affaires étrangères, sur le rôle des compagnies pétrolières dans la politique internationale ainsi que M. Kuczkiewicz, de la Confédération internationale des syndicats libres (CISL).

J'aimerais attirer votre attention sur quelques points. Lors d'une mission d'information en Birmanie, Mme Aubert a pu constater que la junte birmane souhaitait redorer son blason.

Elle a en outre rencontré Mme Aung San Suu Kyi qui s'oppose à tout investissement étranger car cela reviendrait à soutenir la junte. Mme Aung San Suu Kyi a été élue démocratiquement il y a dix ans, nous devons donc la soutenir. Depuis dix ans, tous les parlementaires sont emprisonnés ou assignés à résidence.

Selon Mme Aubert, la firme Total est partie prenante. C'est important pour nous, car il s'agit en fin de compte d'une société franco-belge. L'équipe de Mme Aubert a entre autres proposé que les parlements des pays de l'UE qui se sentent concernés intègrent leurs préoccupations éthiques dans leurs décisions économiques.

Elle propose aussi d'envoyer une mission d'observation indépendante chargée de vérifier le comportement éthique des multinationales.

Elle demande en outre des possibilités juridiques accrues pour les ONG. Il faut trouver des possibilités d'action se situant entre l'embargo et les sanctions commerciales. Mme Aung San Suu Kyi souhaite que l'Union européenne joue un rôle d'intermédiaire vis-à-vis des Nations unies. Il faut éviter à tout prix que son pays ne devienne entièrement dépendant de la Chine, car le danger est bien réel.

M. Kuczkiewicz a constaté d'importantes violations des conventions de l'OIT et demande dès lors le soutien nécessaire au fonctionnement de la CISL. Celle-ci a pu prouver que l'esclavage existe toujours en Birmanie.

La commission a évoqué plusieurs tentatives de protestation menées en vain, entre autres à l'Ucl en Belgique. Mme Aubert a également épinglé le cas d'Albert Frère, qui détient 9% de TotalFina, demandant que par un boycott, la Belgique l'oblige à abandonner ses investissements en Birmanie.

Les campagnes visant à sensibiliser les chefs d'entreprises aux droits de l'homme sont efficaces et doivent être poursuivies. En ce qui concerne l'OMC, les grandes institutions internationales sont sensibles au concept du respect des droits de l'homme.

M. Kuczkiewicz a constaté que la Banque mondiale, l'Union européenne et les Nations unies ont eu de nouveaux contacts avec la junte militaire, mais il est impossible de dire s'ils ont eu une influence positive ou négative.

Pour de plus amples détails sur ces auditions, je vous renvoie au rapport.

La commission a demandé au gouvernement belge d'insister auprès du gouvernement birman pour qu'il permette l'accès du rapporteur des Nations unies à son pays et qu'il libère

la résolution sur la violation des droits de l'homme en Birmanie (Myanmar)."

Het is ingediend op 27 oktober 1999 en het werd ondertekend door alle democratische partijen.

Tijdens de algemene bespreking werd een hoorzitting georganiseerd met mevrouw Aubert, lid van de Assemblée nationale en rapporteur van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden over de rol van de petroleumondernemingen in de internationale politiek en de sociale en milieugevolgen ervan, alsook met de heer Kuczkiewicz van het Internationaal Verbond voor Vrije Vakverenigingen (IVVV).

Ik verwijs naar de grote lijnen van het verslag. Toch wil ik uw aandacht trekken op enkele punten. Zo heeft Mevrouw Aubert in maart 1999 een beperkte informatieopdracht in Birma uitgevoerd. Zij heeft bepaalde personen van de Birmaanse junta ontmoet. Het is gebleken dat deze junta meer contacten met de buitenwereld wenst teneinde zijn imago op te poetsen.

Verder heeft ze ook mevrouw Aung San Suu Kyi ontmoet, die zich verzet tegen elke buitenlandse investering in Birma omdat die investeringen de junta moreel en financieel ondersteunen. Mevrouw Aung San Suu Kyi staat aan het hoofd van de LND, de meerderheidspartij. Ze werd tien jaar geleden wettelijk verkozen. Aangezien het democratisch verkozen parlement door de internationale gemeenschap is erkend, moeten wij haar zijde kiezen. Sinds tien jaar zitten alle democratisch verkozen parlementsleden in de gevangenis of staan onder huisarrest. Sommigen zijn in die omstandigheden al overleden. Overmorgen wordt deze trieste verjaardag gevierd. In die context zoeken sommige leden van de junta een opening, al is dat alleen om hun imago op te poetsen.

Net zoals de firma Total zelf, heeft mevrouw Aubert verklaard dat de maatschappij zich enkel inlaat met de economie en niet met politiek. Mevrouw Aubert is echter van oordeel dat Total wel betrokken partij is. Dat is belangrijk voor ons; het gaat tenslotte om een Frans-Belgische firma.

Het informatieteam van mevrouw Aubert heeft een aantal voorstellen geformuleerd, onder meer dat de talrijke parlementsleden in de Europese Unie, die belangstelling hebben voor deze problematiek, hun ethische overwegingen zouden integreren in hun economische beslissingen.

Mevrouw Aubert vraagt ook dat een onafhankelijk observatieteam zou worden gezonden om te onderzoeken of de multinationals wel op een ethische manier met de internationale verdragsregels omspringen.

Verder vraagt ze meer mogelijkheden voor de NGO's om juridische stappen te doen. Ten aanzien van Birma moeten er operationele actiemogelijkheden worden gevonden, die het midden houden tussen een embargo en commerciële sancties. Dat is geen eenvoudige opdracht.

In dat korte onderhoud heeft mevrouw Aung San Suu Kyi de wens geuit dat de Europese Unie de sancties en de veroordeling van het regime niet zou afzwakken, maar dat ze het initiatief zou nemen om bij de Verenigde naties te bemiddelen.

Mevrouw Aung San Suu Kyi vindt dat kost wat kost moet

tous les prisonniers politiques. Enfin, la commission demande que le gouvernement birman garantisse le droit à l'enseignement et rouvre les universités.

Je désire maintenant faire une déclaration complémentaire au nom d'Ecolo-Agalev.

Ce matin, quelques sénateurs, dont M. Mahoux, se sont rendus à Paris pour exiger des actionnaires de TotalFina qu'ils abandonnent les investissements en Birmanie.

Après-demain, 27 mai, il y aura en effet dix ans que la junte militaire a mis en prison assigné à résidence les parlementaires démocratiquement élus lors d'élections supervisées par les Nations unies. La présente résolution est peut-être la plus importante de ces dernières années car elle vise au rétablissement de la démocratie au profit de citoyens qui en sont privés.

Une firme franco-belge soutient ce régime mafieux qui encourage l'esclavage et l'exportation de drogue. Par cette résolution, nous lançons dès lors un appel à notre gouvernement pour qu'il mette un terme à ce scandale en lui proposant des solutions.

Nos pensées vont aussi aux cent collègues élus démocratiquement qui se trouvent depuis dix ans en prison ou sont morts parce qu'ils ont eu le courage de se faire élire démocratiquement. Nous prions les sénateurs de lire en silence les noms de ces personnes avant de voter.

Ce n'est pas seulement avec des mots que l'on soutient une démocratie. Les actes doivent suivre. Approuver cette résolution peut constituer un premier pas dans ce sens.

worden voorkomen dat haar land volledig afhankelijk wordt van China, een dreiging die op het economische vlak zeer reëel is.

De heer Kuczkiwicz van het IVVV heeft vastgesteld dat de IAO-conventies in Birma zwaar worden geschonden en vraagt daarom de nodige steun voor de werking van het IVVV. Vorig jaar hebben ze duidelijk kunnen aantonen dat de slavernijpraktijken in Birma blijven voortduren.

Tijdens de bespreking in de Commissie werd de tekst van het voorstel van resolutie op een aantal punten verbeterd.

Onder meer de parlementaire vereniging van verkozenen voor Birma heeft haar leden gevraagd de gevangenen collega's onder hun bescherming te plaatsen, maar de brieven die ze daartoe hebben gestuurd, bleven onbeantwoord. Ook de campagne die aan de UCL in België werd gevoerd tegen de voorzitter van de raad van bestuur van de universiteit, tevens gedelegeerd bestuurder van Fina, wordt door de commissie aan de orde gebracht. Het was paradoxaal te vernemen dat de universiteit waar deze persoon doceert, aan mevrouw Aung San Suu Kyi een doctoraat honoris causa heeft toegekend, wat door de studenten trouwens sterk werd gecontesteerd.

Mevrouw Aubert verwees eveneens naar de heer Albert Frère, ons allen welbekend, die thans 9% van het kapitaal van TotalFina in handen heeft. Ze vraagt dat België een boycot zou instellen die ertoe moet leiden dat de heer Frère zijn investeringen in Birma stopzet. Bovendien moet volgens haar het probleem van de morele verantwoordelijkheid van bedrijfsleiders worden aangepakt. In het algemeen voelen zij zich helemaal niet betrokken bij de toestand van de mensenrechten in de landen waarmee zij zaken doen. Mevrouw Aubert was ook van mening dat de in België gevoerde campagnes gunstig zijn en dat ze ook in Frankrijk gevolgen zullen hebben.

Met betrekking tot de Wereldhandelsorganisatie zegt mevrouw Aubert dat het begrip "eerbied voor de mensenrechten" opgang vindt in de grote internationale instellingen en ze vraagt dat het middenveld en de parlementsleden gezamenlijk acties blijven voeren omdat de evolutie positief is.

De heer Kuczkiwicz heeft ook vastgesteld dat verschillende instellingen zoals de Wereldbank, de Europese Unie en de Verenigde Naties de jongste maanden met de Birmaanse militaire junta nieuwe contacten hebben gehad, maar het is niet uit te maken of dit een positieve of een negatieve invloed heeft gehad.

Voor meer details over de gesprekken met deze twee personen verwijs ik naar het verslag.

De commissie heeft de Belgische regering gevraagd er bij de Birmaanse regering op aan te dringen de speciale VN-rapporteur voor Birma in het land binnen te laten en alle politieke gevangenen vrij te laten. Tot slot vraagt de commissie dat de Birmaanse regering zou worden opgeroepen om het recht op onderwijs te garanderen en de universiteiten opnieuw te openen zodat de studenten opnieuw kunnen gaan studeren.

Met uw toelating, mijnheer de voorzitter, wil ik namens Agalev-Ecolo nog een bijkomende verklaring afleggen.

Vanmorgen waren enkele senatoren, onder wie de indiener van deze resolutie, de heer Mahoux, in Parijs om op de vergadering van de aandeelhouders van TotalFina te eisen dat de Belgisch-Franse investeringen in Myanmar worden stopgezet. De reden daartoe staat in de resolutie die thans aan de orde is.

Overmorgen, 27 mei, is het inderdaad de trieste tiende verjaardag van het feit dat een militaire junta democratisch verkozen parlementsleden onder huisarrest heeft geplaatst of zelfs in de gevangenis heeft gegooid. Die verkiezingen stonden onder het toezicht van de Verenigde Naties die alles correct hebben bevonden.

Deze resolutie is misschien wel de belangrijkste van de voorbije jaren omdat ze een lans breekt en democratische voorstellen formuleert om de democratie en de rechtsstaat, die voor ons een dagelijkse realiteit zijn, voor andere burgers toegankelijk te maken of op vreedzame wijze te herstellen. Aan mevrouw Aung San Suu Kyi een eredoctoraat toekennen is voor onze fractie onvoldoende. We moeten meer doen.

Op 27 mei 1990 werd in Birma de klok 2000 jaar teruggedraaid. De slavernij tiert er terug. Drugs worden massaal uitgevoerd, ook naar Europa, en de junta is er niet overgenomen door de maffia, de junta is de maffia zelf. Ondertussen wordt dit regime gesteund door een Belgisch-Franse firma, met als belangrijkste aandeelhouder een gerenommeerde en zelfs in de adelstand verheven Belg. Ze beweert dat ze dat doet onder het motto "wij bemoeien ons niet met de politiek, wij doen alleen zaken". Deze onethische opstelling is een kaakslag voor alle Belgen die zich dagelijks inzetten om verdrukte medeburgers over de hele wereld te helpen en een beter leven te bieden. Wij roepen in deze resolutie dan ook onze regering op om een einde te maken aan deze schande en op te treden tegen de Birmaanse junta en al degenen die dat regime steunen. We reiken hen daartoe ook oplossingen aan.

Ons medeleven gaat ook naar de 100 democratisch verkozen collega's die reeds 10 jaar in de gevangenis zitten of er gestorven zijn omdat ze de moed hebben gehad zich op een democratische wijze te laten verkiezen.

We hebben een lijst met de namen van deze personen op de banken laten leggen. We vragen de leden van deze vergadering om deze, weliswaar moeilijke namen, vóór de stemming in stilte door te nemen in een poging ons met hun democratisch lijden te verenigen. Een democratie steunen we niet alleen met woorden, er moeten ook daden volgen. Deze resolutie goedkeuren, kan een eerste daad zijn.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – Mijn fractie is verheugd: niet alleen wil de Senaat een resolutie over Birma aannemen maar zijn werkzaamheden zullen, zo hoop ik, ook een stuwende kracht betekenen voor de democratie in Azië.

Birma is niet het enige Aziatische land dat onze belangstelling verdient op het gebied van de mensenrechten, maar de situatie is er wel heel bijzonder. Grote bedrijven spelen er onder één hoedje met de militaire dictatuur. In dit opzicht moeten wij de houding van Petrofina en dus van TotalFina veroordelen en zorgen voor een mentaliteitsverandering bij hun leiders. Ik denk niet dat de Senaat vandaag meer kan doen dan een resolutie aannemen, maar toch moeten wij druk blijven uitoefenen op hen die enorme winsten halen uit de

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Je voudrais exprimer la satisfaction de notre groupe: non seulement le Sénat se propose d'adopter une résolution sur la Birmanie, mais son travail va, je l'espère, jouer un rôle moteur sur une question essentielle pour la démocratie en Asie.

Certes, la Birmanie n'est pas seule à retenir notre attention en ce qui concerne le respect des droits de l'homme sur le continent asiatique, mais sa situation est tout à fait particulière. Quiconque en Belgique connaît le monde des affaires et les pratiques des grandes entreprises sait à quel point la cohabitation lucide entre de grandes sociétés et une dictature militaire installée au vu et au su de tous a été profonde. Nous devons condamner le comportement de

PetroFina, et donc de TotalFina, et induire un changement de comportement chez leurs responsables, mais il faut également savoir que la plupart des experts qui travaillent sur les dossiers de ces entreprises sont transférés à des sociétés sous-traitantes qui mènent, sous d'autres noms bien entendu, le même type d'activité. C'est par la seule condamnation que nous pouvons agir; je ne pense pas que le Sénat puisse dépasser, aujourd'hui, le stade d'une résolution, mais la pression doit être maintenue. Elle doit viser ceux qui, dans ce pays, ont retiré et retirent encore d'énormes bénéfices d'un type de cohabitation anormal avec les militaires de Birmanie.

L'Internationale socialiste des femmes a été la première à présenter la candidature de Aung San Suu Kyi pour le Prix Nobel, et cette dernière nous a écrit. C'est un contact absolument unique qui confirme ma conviction selon laquelle un être, même relativement faible, et une population qui le renforce, inspirés par une pratique démocratique, peuvent se dresser contre l'opresseur et refuser ce qu'on leur impose. Ce contact que nous avons avec elle est exceptionnel, car une des difficultés dans le combat contre les dictatures est souvent le manque de possibilité de renforcer suffisamment ne fût-ce qu'une personne, pour arriver à lui donner un poids sur le plan international.

De son côté, elle constate qui collabore avec la junte et les militaires et, même s'il ne s'agit que d'entreprises privées, on considère là-bas que la Belgique soutient le pouvoir en place. Il est exact que pendant ces années, toute la machine du commerce extérieur de la Belgique était derrière PetroFina. Il est donc important que nous puissions dépasser le stade de la résolution et poursuivre la pression suffisamment longtemps.

Notre groupe votera évidemment cette résolution, mais avec notre président, nous espérons réussir aussi à convaincre les Belges – il n'y a pas que M. Frère, mais aussi quelques autres – de modifier le comportement de cette entreprise et surtout de ne pas avoir l'hypocrisie de lui donner un autre nom quand elle travaille avec la junte birmane.

M. Josy Dubié (ECOLO). – Mon groupe s'associe totalement à la résolution condamnant ce régime abominable. Il faut toutefois être réaliste et se dire que, malheureusement, notre résolution n'empêchera pas les brutes galonnées de Rangoon de dormir.

Nous nous trouvons ici devant un cas d'école. Il est assez rare, en effet, que l'on puisse changer quoi que ce soit à une dictature abominable. À cet égard, je rappelle les propos de mon collègue Maertens au sujet de ce pays où la situation est l'une des plus préoccupantes au monde.

En Belgique, quelqu'un pourrait, s'il le voulait, faire pression et changer les choses. Cette personne, je ne l'ai jamais rencontrée mais vous la connaissez tous. C'est probablement la personne la plus riche de Belgique. C'est, en tout cas, ce que l'on dit. Cette personne a, selon certaines informations, bâti sa fortune lorsqu'elle était propriétaire d'entreprises sidérurgiques, ...

M. le président. – M. Dubié, je vous demanderai de ne pas parler de cas particuliers. Nous parlons ici de la Birmanie.

M. Josy Dubié (ECOLO). – J'y viens, Monsieur le président. Vous allez comprendre qu'il existe une relation directe entre ces propos et la Birmanie.

samenwerking met de militairen.

De socialistische vrouweninternationale heeft als eerste de kandidatuur van mevrouw Aung San Suu Kyi voorgesteld voor de Nobelprijs. Zij vormt het bewijs dat één persoon, ook al is die relatief zwak, gesteund door de bevolking en een democratisch ideaal, het verzet tegen de verdrukker kan belichamen. Daarom is het belangrijk dat die persoon weerklank krijgt op internationaal gebied.

Zij weet wie samenwerkt met de junta en de militairen. Ook al gaat het om privé-bedrijven, ginder denkt men dat België de huidige leiders steunt. Het is inderdaad zo dat de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel al die jaren achter Petrofina stond.

Mijn fractie zal deze resolutie uiteraard goedkeuren. Ik hoop ook dat we de Belgen ter plaatse ertoe kunnen aanzetten de houding van dat bedrijf te veranderen en het vooral geen andere naam te geven als het erop aankomt samen te werken met de Birmaanse junta.

De heer Josy Dubié (ECOLO). – *Mijn fractie sluit zich aan bij deze resolutie.*

Dit geval is een schoolvoorbeeld. Men kan immers zelden iets veranderen aan een afschuwelijke dictatuur.

In België zou iemand, als hij wil, druk kunnen uitoefenen en de zaken veranderen. Er wordt gezegd dat hij de rijkste man is van België en dat hij zijn vermogen heeft opgebouwd toen hij eigenaar was van staalbedrijven, ...

De voorzitter. – *Mijnheer Dubié, ik verzoek u niet over bijzondere gevallen te praten. Het gaat hier over Birma.*

De heer Josy Dubié (ECOLO). – *Mijnheer de voorzitter, u zult begrijpen dat er een rechtstreeks verband is. De persoon in kwestie, de heer Albert Frère, is namelijk de belangrijkste*

La personne en question, M. Albert Frère pour ne pas le citer, a donc bâti sa fortune sur un système assez intéressant de socialisation des pertes et de capitalisation des bénéficiaires de ses entreprises sidérurgiques.

Il est aujourd'hui considéré comme un des hommes les plus riches de Belgique mais il est aussi – et c'est là que se situe le rapport avec la Birmanie – le principal actionnaire de TotalFina. Autrement dit, si M. Frère le voulait, il pourrait, lui, en tant que principal actionnaire de TotalFina, faire pression sur la Birmanie et sur le régime pour mettre un terme à la situation présente.

Il est très important de le savoir. TotalFina a choisi d'investir des montants colossaux – plus d'un milliard de dollars – dans la construction du gazoduc de Yadana en Birmanie : le Bureau international du travail y comptabilise près de 600.000 travailleurs forcés, des hommes, des femmes et des enfants emmenés de leur village, sous la menace des armes, et exécutés s'ils refusent d'obéir.

TotalFina a donc une responsabilité grave et importante. Je rappelle que notre résolution insiste, en son point 6, «auprès des entreprises et des voyageurs belges» – à mon sens, ce ne sont pas les quelques Belges qui vont visiter les beaux temples birmans qui importent – «pour qu'ils respectent l'appel de la majorité légalement élue» – 82% – «demandant de rompre tout lien en matière de commerce, d'investissement et de tourisme».

Vous voyez donc, monsieur le président, qu'il existe un lien direct entre mes propos et la situation birmane, dans la mesure où la personne dont je parle a la possibilité, si elle le veut, d'exercer des pressions pouvant amener ce régime à changer et à évoluer. M. Frère est en position de force pour jouer un rôle historique dans le rétablissement de la démocratie en Birmanie. Il a en quelque sorte le pouvoir de faire sortir des centaines de prisonniers d'opinion de prison et certains de nos collègues légalement élus, dont vous avez la liste sur votre bureau.

Je m'adresse donc à M. Frère et je lui demande s'il serait prêt à faire un geste. Je dois vous avouer que je n'y crois pas beaucoup. Je dispose ici d'une lettre ouverte, d'une carte blanche publiée par un des responsables auquel je tiens à rendre hommage ici, M. Grégor Chapelle, qui anime un Comité Birmanie. Cette lettre ouverte, adressée à «notre frère Albert»; lui rappelle la situation et lui demande d'agir. M. Chapelle n'a jamais reçu de réponse.

Je ne suis donc pas très optimiste et je crains que M. Albert Frère fasse partie de cette catégorie de personnes pour qui l'argent n'a pas d'odeur.

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – Je m'exprime au nom de M. Georges Dallemagne en déplacement à Paris, tout comme notre collègue Philippe Mahoux. Tout se passe le même jour: le dixième anniversaire des dernières élections démocratiques en Birmanie, l'assemblée générale de TotalFina à Paris et l'examen, par le Sénat, de la proposition de résolution relative aux violations des droits de l'homme en Birmanie.

Les droits de l'homme, comme les droits liés au travail, ne peuvent continuer à n'être que des recommandations sans effets dans des textes ou des conventions internationales. Il

aandeelhouder van TotalFina. Hij kan druk uitoefenen op het regime in Birma om een einde te maken aan de huidige toestand.

TotalFina heeft enorme bedragen geïnvesteerd voor de aanleg van de gaspijpleiding van Yadana. Volgens het Internationaal Arbeidsbureau worden 600.000 mannen, vrouwen en kinderen met geweld gedwongen om daaraan mee te werken.

TotalFina heeft dus een zware verantwoordelijkheid. Punt 6 van onze resolutie vraagt "er bij de Belgische ondernemingen en touroperators op aan te dringen de oproep van de wettelijk verkozen meerderheid te respecteren om alle banden op het vlak van handel, investeringen en toerisme te verbreken". Volgens mij zijn het niet de enkele Belgische toeristen die het verschil kunnen maken, maar wel de heer Frère, die vanuit een machtspositie een historische rol kan spelen in het herstel van de democratie.

Ik vraag de heer Frère dan ook om dringend iets te doen, al geloof ik er niet echt in. Hij heeft immers ook niet geantwoord op de open brief van de heer Grégor Chapelle, die een Bimacomité leidt. Ik ben dus niet optimistisch en ik vrees dat de heer Frère deel uitmaakt van de categorie personen voor wie geld niet stinkt.

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Ik spreek namens de heer Georges Dallemagne, die in Parijs is.*

De mensenrechten en de rechten met betrekking tot de werkgelegenheid mogen niet langer loutere aanbevelingen blijven zonder enig gevolg in teksten of in internationale verdragen. Wij moeten onze politieke verantwoordelijkheid opnemen, ook al gaat dit in tegen bepaalde economische belangen. Er bestaat immers een neiging om de controle van internationale politieke of sociale normen vooral bij de bedrijven te leggen. Het is wenselijk dat de particuliere sector en de overheid samen inspanningen doen voor de bevordering

importe de prendre ses responsabilités politiques, quitte à secouer quelques intérêts économiques. Indépendamment de certains discours qui font penser à ceux tenus dans les assemblées d'étudiants, admettons qu'il est trop facile de s'en prendre aux intérêts des multinationales sans prendre nous-mêmes nos responsabilités. Il existe une tendance à vouloir déplacer le contrôle des normes politiques ou sociales internationales vers les acteurs privés, particulièrement les entreprises. Le projet de production socialement responsable que nous examinerons la semaine prochaine s'inscrit dans cette logique. S'il est souhaitable que les acteurs privés et publics participent à un effort commun en vue de la promotion d'une éthique internationale, il est moins normal que les États se déchargent de leurs responsabilités sur les entreprises. En effet, de nombreux États ont signé les conventions de base de l'Organisation internationale du Travail. Il appartient à la communauté des États signataires et à la Belgique, en particulier, de veiller à leur bonne application. Dans le même esprit, il appartient à l'État de prendre les mesures de contrainte nécessaires lorsqu'un pays ne respecte pas les valeurs universelles. C'est la raison pour laquelle nous soutenons cette proposition de résolution qui invite le gouvernement belge à poser des actes forts. Il doit exercer des pressions pour libérer les prisonniers politiques et, en particulier, les parlementaires démocratiquement élus. Il faut que le ministre des Relations extérieures rencontre les représentants démocratiquement élus de Birmanie ou leurs envoyés. Il faut que les pressions soient accentuées sur le régime birman. Les violations des droits de l'homme et l'esclavage ne sont pas acceptables. La démocratie n'est pas un régime réservé à l'Occident, mais également souhaitable et nécessaire pour la Birmanie. Le groupe PSC votera en faveur de cette proposition de résolution qui, je l'espère, constituera un encouragement pour les démocrates birmans.

M. Jurgen Ceder (VL. BLOK). – *Pour la commission des Relations extérieures et de la Défense, il est toujours très agréable de découvrir une dictature militaire, en particulier lorsqu'au met à jour l'influence de multinationales. Cela lui permet d'exprimer son indignation face à la violation des droits de l'homme, au manque de démocratie. Il doit cependant s'agir d'une dictature militaire dans laquelle notre pays n'a pas d'intérêts économiques et qui a peu d'influence sur le plan international.*

Il y a deux semaines, le Prince Philippe visitait, avec dans son sillage tout le monde économique belge, la Chine, qui reste la principale et la pire dictature au monde. Je me demande dès lors pourquoi nous devons voter sur cette résolution relative à la Birmanie. Sur le plan du contenu, nous y sommes tout à fait favorables, mais nous remarquons qu'en ce qui concerne la Chine, c'est une tout autre politique qui est menée.

Le Vlaams Blok s'abstiendra dès lors.

M. Jean-François Istasse (PS). – Dans deux jours, ce 27 mai, il y aura exactement dix ans que se tenaient en Birmanie des élections libres qui devaient porter au pouvoir une formation démocratique issue du suffrage universel.

Cet espoir de démocratie, ce printemps birman ont été balayés

van een internationale ethiek, maar de Staten mogen hun verantwoordelijkheid niet afschuiven op de bedrijven. België heeft de basisverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie ondertekend en moet dus ook zorgen voor de toepassing ervan. De Staat moet dus de nodige maatregelen treffen als een land de universele waarden niet naleeft. Daarom steunen wij dit voorstel van resolutie, dat de Belgische regering vraagt druk uit te oefenen op het Birmaanse regime voor de vrijlating van politieke gevangenen en, in het bijzonder, van de democratisch verkozen parlementsleden. De democratie mag immers niet voorbehouden zijn aan de westerse landen. De PSC-fractie zal dit voorstel van resolutie goedkeuren.

De heer Jurgen Ceder (VL. BLOK). – Voor de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging is het altijd zeer prettig ergens in de wereld een militaire dictatuur te ontdekken, zeker als ze daarbij enige invloed van multinationals kan ontwaren, want ideologisch klinkt het dan ook beter. Dan kan ze haar verontwaardiging uiten over die militaire dictatuur, over de schending van de mensenrechten, over het gebrek aan democratie. Het moet dan wel gaan om een militaire dictatuur waar ons land geen economische belangen heeft en die internationaal weinig macht en impact heeft.

Twee weken geleden bezocht prins Filip, met in zijn zog de hele Belgische zakenwereld, nog China, nog altijd de grootste, belangrijkste en meest boosaardige dictatuur ter wereld. Hij ging de handelsrelaties en de samenwerking op zakelijk en ander gebied met China verbeteren. Ik vraag mij af waarom wij dan moeten stemmen over deze resolutie over Birma. Inhoudelijk staat onze fractie er wel volkomen achter, maar we merken op dat in verband met China een tegenovergesteld beleid wordt gevoerd.

Het Vlaams Blok zal zich dus onthouden.

De heer Jean-François Istasse (PS). – *Op 27 mei is het juist tien jaar geleden dat in Birma vrije verkiezingen zijn gehouden die een democratische formatie aan de macht moesten brengen.*

Deze hoop werd de kop ingedrukt door een staatsgreep die

par un coup d'État qui a porté au pouvoir une junte sans scrupules qui a érigé la répression et la corruption en modes de gouvernement.

La communauté internationale n'a eu de cesse de condamner cette situation et le parlement belge ainsi que le gouvernement se sont joints à ces démarches, à plusieurs reprises.

En vérité, il s'agit donc pour nous d'un triste jubilé à commémorer. Nombreux sont ceux qui, en Europe, s'accordent désormais sur la nécessité de sanctions économiques contre la junte au pouvoir en Birmanie. L'opposition démocratique elle-même demande de telles sanctions. Et il s'agit d'un des buts de notre résolution.

De même, nous devons condamner sans ambages les multinationales qui se rendent complices de tels régimes politiques en faisant la sourde oreille aux cris des réprimés.

Le leader de l'opposition démocratique birmane et Prix Nobel de la paix, Mme Aung San Suu Kyi, a déjà donné de grandes leçons de sagesse politique et de courage moral. Nous pensons – et je me fais ici le porte-parole de mon chef de groupe en déplacement à Paris pour traiter de cette question – que chaque parlement démocratique doit soutenir son action et celle de tous les démocrates. C'est pourquoi nous voterons ce texte avec une pensée particulièrement émue pour le peuple birman opprimé et pour nos collègues parlementaires emprisonnés à l'heure actuelle.

– **La discussion est close.**

M. le président. – Je vous rappelle que la commission propose un nouvel intitulé: Proposition de résolution sur la violation des droits de l'homme en Birmanie (Myanmar).

– **Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de résolution.**

Question orale

Question orale de M. Ludwig Caluwé au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «la distribution des formulaires pour la consultation populaire dans les communes à facilités» (n° 2-271)

M. Ludwig Caluwé (CVP). – Je remercie le ministre d'être revenu au Sénat, ce qui me permet de poser cette question aujourd'hui encore.

Il y a quelques jours, le premier ministre faisait savoir à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives que la distribution dans les communes à facilités des formulaires relatifs à la consultation s'effectuerait en contournant les lois linguistiques et en appliquant le règlement électoral.

Hier, M. Van den Bossche est arrivé à la conclusion incontestable que ce règlement est en fait illégal et pourrait donner lieu à des contestations. Il a dès lors annoncé à la Chambre que le gouvernement avait trouvé une autre solution pour contourner l'application des lois linguistiques : les facteurs sonneront à la porte des habitants des communes à facilités et remettront le formulaire dans la langue souhaitée. Lorsque Belga a annoncé cette mesure, La Poste s'est empressée de faire savoir qu'elle ne l'appliquerait pas. M.

een gewetenloze junta aan de macht heeft gebracht.

De internationale gemeenschap heeft die situatie veroordeeld en de Belgische regering en het Belgische Parlement hebben zich daarbij aangesloten.

In Europa zijn velen het ermee eens dat economische sancties moeten worden getroffen tegen de junta. Ook de democratische oppositie vraagt sancties. Dat is één van de doelstellingen van onze resolutie.

We moeten ook de multinationals veroordelen die onder één hoedje spelen met soortgelijke politieke regimes.

De leider van de democratische oppositie in Birma en winnares van de Nobelprijs voor de vrede, mevrouw Aung San Suu Kyi heeft al veel blijik gegeven van grote politieke wijsheid en morele moed. Namens onze fractieleider, die thans in Parijs is om die zaak te bespreken, meen ik dat alle democratische parlementen haar acties en die van alle democraten moeten ondersteunen. Daarom zullen wij deze tekst goedkeuren.

– **De bespreking is gesloten.**

De voorzitter. – Ik herinner eraan dat de commissie een nieuw opschrift voorstelt: Voorstel van resolutie over de schending van de mensenrechten in Birma (Myanmar).

– **De stemming over het voorstel van resolutie in zijn geheel heeft later plaats.**

Mondelinge vraag

Mondelinge vraag van de heer Ludwig Caluwé aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de bedeling van de formulieren voor de volksraadpleging in de faciliteitengemeenten» (nr. 2-271)

De heer Ludwig Caluwé (CVP). – Ik dank de minister omdat hij teruggekomen is naar de Senaat, zodat ik deze vraag toch nog vandaag kan stellen.

Een paar dagen geleden liet de eerste minister in de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden weten dat bij het verspreiden van de formulieren voor de raadpleging in de faciliteitengemeenten de taalwetgeving zal worden omzeild en dat de regeling die geldt in kieszaken, zal worden toegepast.

Gisteren is minister Van den Bossche ongetwijfeld tot de conclusie gekomen dat die regeling eigenlijk onwettig is en aanleiding zou kunnen geven tot betwistingen. Hij kondigde in de Kamer dan ook aan dat de regering iets anders had gevonden om de toepassing van de taalwetgeving te omzeilen: de postbodes zullen in de faciliteitengemeenten aanbellen en het formulier in de taal naar keuze overhandigen.

Daems a dès lors entamé hier soir de nouvelles négociations avec La Poste.

Le ministre peut-il nous dire comment se sont déroulées jusqu'à présent les négociations avec La Poste concernant ce contrat, non seulement celles d'hier soir, mais aussi celles de ces dernières semaines ? Quand s'est-on mis d'accord sur le prix de 80 millions ? Quelles conditions a-t-on posées ? Était-il déjà question, lors des premières négociations, de sonner à la porte des habitants des communes à facilités ? Dans la négative, à partir de quel moment a-t-on évoqué cette idée ?

Comment se sont déroulées les négociations d'hier soir ? La Poste accepte-t-elle, comme M. Van den Bossche le demandait, de sonner à la porte des habitants des communes à facilités ? Cela entraînera-t-il une augmentation des prix ? La Poste appliquera-t-elle le tarif des recommandés ?

Si un particulier ou une entreprise souhaite que le facteur vienne sonner à sa porte lors de la remise de l'envoi, peut-il négocier un règlement avec La Poste et éventuellement bénéficier d'un tarif moins élevé que celui des recommandés ? Dans l'affirmative, de quel tarif s'agit-il alors ?

M. Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques. – *Le cabinet restreint a en effet approuvé mercredi dernier un règlement organisant la consultation populaire dans les communes à facilités et ce, dans le respect des lois linguistiques en vigueur.*

Je peux seulement dire que selon l'administrateur délégué de La Poste que j'ai rencontré ce matin, le règlement convenu ne pose aucun problème, contrairement à certaines déclarations lues dans la presse. Sonner à 160 000 portes exigera évidemment davantage de facteurs.

M. Van den Bossche a bloqué 80 millions pour la consultation. Ce budget ne correspond pas nécessairement au montant prévu par le contrat passé avec La Poste.

Il n'était évidemment pas encore question de la procédure actuelle au début des négociations.

Cette procédure fera-t-elle augmenter le prix ? Cette question fait l'objet de négociations entre M. Van den Bossche et La Poste. En cette matière, La Poste est une société anonyme qui fonctionne comme une entreprise privée. Je puis m'imaginer que le tarif ne sera pas celui du recommandé, car La Poste travaille par package deal dans les limites d'un budget défini.

En ce qui concerne la dernière question, je vous conseillerais de prendre contact avec le service commercial de La Poste. En tant que ministre, je n'interviendrai certainement pas dans les accords éventuels conclus par les services commerciaux de La Poste.

Toen Belga hiervan gewag maakte, liet De Post prompt weten dat ze dit niet zou doen. Minister Daems startte gisteravond dan ook nog bijomende onderhandelingen met De Post.

Kan de minister meedelen hoe de onderhandelingen met De Post over dit contract tot op heden verlopen zijn, niet alleen die van gisteravond, maar ook die van de voorbije weken? Wanneer werd de prijs van 80 miljoen afgesproken? Welke voorwaarden werden daarbij bedongen? Was er bij de eerste onderhandelingen reeds sprake van het aanbellen in de faciliteitengemeenten? Zoniet, vanaf welk ogenblik kwam dit ter sprake?

Hoe zijn de onderhandelingen van gisteravond afgelopen? Gaat De Post toch in op de vraag van minister Van den Bossche om in de faciliteitengemeenten aan te bellen? Leidt dit tot een prijsverhoging? Zal De Post daarbij het tarief van de aangetekende zending toepassen?

Indien ik als particulier of als firma ook wens dat de postbode bij uitreiken van mijn verzending aanbelt, kan ik dan ook met De Post een regeling bedingen en eventueel een tarief genieten dat lager ligt dan dat van aangetekende zendingen? Zo ja, om welk tarief gaat het dan?

De heer Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties. – *Het kernkabinet heeft inderdaad vorige woensdag een regeling goedgekeurd om met respect voor de vigerende taalwetgeving de "volksbevraging" in de faciliteitengemeenten te laten plaatshebben. Daarover zijn heel wat berichtjes via het persagentschap Belga verspreid.*

Ik kan alleen zeggen dat ik vanochtend nog met de afgevaardigde bestuurder van De Post heb gesproken en dat de afgesproken regeling blijkbaar geen probleem oplevert. De hele heisa berust veeleer op misverstanden en op verklaringen van woordvoerders in de pers dan wel op enig echt probleem. Er is gewoon een gesprek geweest met de personen bij De Post die instaan voor de verspreiding van de formulieren, om te vragen of dit mogelijk was. Daaruit is gebleken dat dit inderdaad zo is. Aangezien er op 160 000 adressen zal moeten worden gebeld, zullen er wel meer postbodes nodig zijn.

Minister Van den Bossche heeft voor de raadpleging op zijn begroting een bedrag van 80 miljoen geblokkeerd. Er is echter een verschil tussen het budget dat geblokkeerd wordt, en de prijs en de voorwaarden die bedongen zijn in het contract met De Post.

Natuurlijk was bij de eerste onderhandelingen met De Post nog geen sprake van de procedure die nu is afgesproken voor de faciliteitengemeenten. De mogelijke problemen bij het verspreiden van de formulieren in die gemeenten waren toen immers nog niet signaleerd.

Zal dit tot een prijsverhoging leiden? Hierover wordt onderhandeld tussen minister Van den Bossche en De Post. De Post is in deze zaak immers een N.V. die als commerciële onderneming onderhandelt met een klant. Ik kan mij voorstellen dat het tarief van een aangetekende zending niet zal worden gehanteerd, omdat De Post ook nu reeds in de huidige tarifiering gebruik maakt van commerciële afspraken. Het gaat hier niet om een bepaalde prijs per brief of per oproep, maar wel om een *package deal* binnen een bepaald budget.

M. Ludwig Caluwé (CVP). – *Je souhaite aussi que La Poste rapporte suffisamment à l'État.*

La rémunération fixée début mai était de 80 millions. Le premier plan de distribution des formulaires était moins cher, mais illégal. L'augmentation de prix est donc normale. Il est peut-être excessif d'appliquer le prix des recommandés, mais il est tout aussi improbable que le prix n'augmente pas.

Le gouvernement se plie en quatre pour respecter l'oukase de M. Maingain qui, lors de son congrès, aimerait annoncer triomphalement que les francophones de la périphérie recevront le formulaire en français. Il aurait été plus simple, moins cher et plus respectueux de la législation linguistique de distribuer les formulaires dans la langue de la région, avec la possibilité pour les habitants d'en demander une traduction.

M. Jurgen Ceder (VL. BLOK). – *Pourquoi M. Caluwé a-t-il pu attendre que le ministre soit présent pour poser sa question et pas moi ? Le ministre n'a pu de ce fait répondre à ma question complémentaire. Maintenant qu'il est présent, je propose de répéter brièvement ma réplique et qu'il réponde à ma question complémentaire.*

M. le président. – Comme vous le savez, le ministre a dû se rendre à la Chambre. Il est revenu dès qu'il a pu.

M. Jurgen Ceder (VL. BLOK). – *Entre-temps, j'avais déjà posé ma question. Elle avait déjà été reportée parce que le ministre voulait y répondre lui-même.*

Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants concernant le projet de loi modifiant l'annexe au Code judiciaire (Doc. 2-442)

Discussion

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC), rapporteuse. – Le présent rapport fait état de la question du conflit d'intérêts qui oppose le Parlement flamand et la Chambre des

Wat de laatste vraag betreft, raad ik aan contact op te nemen met de commerciële dienst van De Post. Dat zou mij plezieren, want mijn aandelen kunnen alleen maar stijgen wanneer de Post meer zaken doet. Als bescheiden aandeelhouder hoop ik dat het bedrijf het zo goed mogelijk doet. Dat komt trouwens ook het personeel ten goede. Als minister zal ik mij zeker niet moeien met mogelijke afspraken die de commerciële diensten van De Post maken.

De heer Ludwig Caluwé (CVP). – Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben uiteraard bekommerd om zijn aandelen in De Post, maar ik wens ook dat De Post voor de overheid en voor de gemeenschap voldoende opbrengt.

Begin mei stelde de regering een bedrag van 80 miljoen voorop als te betalen vergoeding aan De Post. De oorspronkelijke plan voor het verspreiden van de formulieren in de faciliteitengemeenten was goedkoper, maar onwettig. Het lijkt mij dus niet meer dan normaal dat de NV De Post niet langer tevreden is met dat bedrag van 80 miljoen en dat de prijs wordt verhoogd. Het tarief van aangetekende zendingen gebruiken zou neerkomen op een meerprijs van minstens 20 miljoen. Dat is wellicht extreem, maar het is even onwaarschijnlijk dat geen extra kosten zullen worden aangerekend.

De regering wringt zich in heel veel bochten om tegemoet te komen aan de oekaze van de heer Maingain, die vlak voor zijn congres wilde uitpakken met het nieuws dat de Franstaligen in de randgemeenten de vragenlijsten voor de raadpleging in het Frans zullen krijgen. Het ware veel eenvoudiger om de formulieren in de taal van het gebied te verspreiden. De inwoners van de faciliteitengemeenten in Vlaanderen zouden dan een exemplaar in het Nederlands krijgen en de vrijheid hebben een vertaling bij de betrokken diensten aan te vragen. Dat zou een veel logischer en waarschijnlijk ook goedkopere oplossing zijn, die trouwens conform de taalwetgeving is.

De heer Jurgen Ceder (VL. BLOK). – Waarom werd de vraag van de heer Caluwé uitgesteld tot de minister aanwezig kon zijn en de mijne niet? Daardoor kon hij mijn bijkomende vraag niet beantwoorden. Nu de minister er toch is, stel ik voor dat ik mijn repliek zeer kort herhaal en hij de bijkomende vraag beantwoordt.

De voorzitter. – Zoals u weet, moest de minister naar de Kamer gaan. Van zodra hij kon, is teruggekomen.

De heer Jurgen Ceder (VL. BLOK). – Ondertussen had ik mijn vraag al gesteld. Ze was al eens uitgesteld omdat de minister zelf wou antwoorden.

Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers over het wetsontwerp tot wijziging van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek (Stuk 2-442)

Bespreking

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC), rapporteur. – *Op 15 maart 2000 nam het Vlaams Parlement een motie aan waarin het, met het oog op overleg, de schorsing vroeg van de*

représentants, conflit concernant le projet de loi modifiant l'annexe au code judiciaire. Les faits qui ont donné lieu à l'application de l'article 143 § 2 de la Constitution peuvent être résumés de la façon suivante. Le 15 mars 2000, le Parlement flamand a adopté une motion dans laquelle il demandait, en vue d'une concertation, la suspension de la procédure relative au projet de loi modifiant l'annexe au code judiciaire. La concertation demandée ayant échoué le 6 avril dernier, le litige a été transmis par le président de la Chambre au Sénat, lequel doit se prononcer pour le 28 mai au plus tard.

La commission des Affaires institutionnelles a donc formulé une proposition de décision qu'elle transmet, comme le veut la procédure, au comité de concertation. Je vais tenter de résumer au mieux les discussions qui ont eu lieu au sein de notre commission. Pour bien comprendre le conflit d'intérêts soulevé par le Parlement flamand, il convient de se référer aux articles 10 et 11 de la loi du 25 mars 1999 relative à la réforme des cantons judiciaires. Ces articles remplacent les articles 46 et 53 § 5 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire. Ils ont une caractéristique commune, celle d'obliger, dans certains cantons judiciaires comprenant notamment des communes à statut spécial, les juges de paix et juges de paix suppléants à justifier d'une connaissance de la langue française. Ces articles, qui entreront en vigueur le 1er septembre 2000, ont été, à l'époque, adoptés sans la moindre discussion par les commissions de la Justice du Sénat et de la Chambre.

Le 22 novembre 1999, le gouvernement flamand a introduit devant la Cour d'arbitrage des demandes de suspension partielle et d'annulation partielle des articles 10 et 11 de la loi du 25 mars 1999. Le 2 février 2000, la Cour d'arbitrage a rejeté la demande de suspension pour défaut d'urgence. La procédure d'annulation est, quant à elle, pendante devant la cour qui pourrait se prononcer incessamment sur les litiges.

Le 7 avril 1999, le sénateur Bourgeois a déposé au Sénat une proposition de loi visant à corriger quelques modifications apportées par la loi du 25 mars 1999. Lors de la discussion de cette proposition, différents amendements ont été introduits, visant à réduire la portée des articles 10 et 11 dont j'ai parlé tout à l'heure. Ces amendements ont été rejetés. À la suite de cela, le Parlement flamand a déclaré que ses intérêts étaient gravement lésés par le refus de modification des articles 10 et 11 de la loi du 25 mars 1999, et il a demandé la suspension de la procédure relative au projet de loi modifiant certaines dispositions relatives aux cantons judiciaires.

Deux questions essentielles se sont posées à la commission des Affaires institutionnelles et ont été discutées par l'ensemble des membres présents, sur la base d'une excellente note juridique rédigée par les services et entièrement reprise dans le rapport, je tiens à le souligner. Je vous y renvoie pour de plus amples précisions juridiques ou constitutionnelles. Pour ce qui est du détail de la discussion fort intéressante que nous avons eue, je vous renvoie également au contenu même de ce rapport.

En résumé, on peut dire que tout a tourné autour de deux questions importantes. En premier lieu, la motion du Parlement flamand est-elle recevable? Différents arguments en faveur de la recevabilité de la motion ont été invoqués et discutés. D'une part, il s'agit du fait que le rejet des amendements ne peut être entendu comme une inaction, mais

behandeling van het wetsontwerp tot wijziging van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek. Het overleg vond plaats op 6 april maar mislukte. De Senaat moet zich uiterlijk op 28 mei over dit geschil uitspreken.

Voor een goed begrip van het belangenconflict moeten we teruggaan naar de artikelen 10 en 11 van de wet van 25 maart 1999 betreffende de hervorming van de gerechtelijke kantons. Deze artikelen vervangen de artikelen 46 en 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken en zij bepalen dat in kantons die gemeenten met een bijzonder statuut omvatten, vrederechters en plaatsvervangende vrederechters moeten bewijzen de Franse taal te kennen. Deze artikelen treden in werking op 1 september a.s. Zij werden destijds zonder enige bespreking aangenomen door de commissies voor de Justitie van Kamer en Senaat.

Op 22 november 1999 heeft de Vlaamse regering bij het Arbitragehof vorderingen ingediend tot gedeeltelijke schorsing en gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 10 en 11 van de wet van 25 maart 1999. Op 2 februari 2000 heeft het Arbitragehof de vordering tot schorsing verworpen. Het Hof zal zich waarschijnlijk eerstdaags uitspreken over de vordering tot vernietiging.

Reeds op 7 april 1999 heeft onze gewezen collega Bourgeois een wetsvoorstel ingediend om enkele wijzigingen die de wet van 25 maart 1999 had aangebracht, bij te sturen. Tijdens de bespreking van dit wetsvoorstel werden verschillende amendementen ingediend om de draagwijdte van de artikelen 10 en 11 te beperken. Al deze amendementen werden verworpen. Hierna verklaarde het Vlaams Parlement dat het ernstig in zijn belangen werd benadeeld door de weigering om de artikelen 10 en 11 van de wet van 25 maart 1999 te wijzigen.

De commissie voor de Institutionele Aangelegenheden kon beschikken over een uitstekende juridische nota van de diensten van de Senaat. De discussie draaide om twee punten.

Eerste punt: is de motie van het Vlaams Parlement ontvankelijk? Argumenten pro waren dat de verwerping van de amendementen geen weigering tot handelen is maar een juridisch handelen dat het inleiden van de procedure van het belangenconflict rechtvaardigt; dat in artikel 32 van de gewone wet tot hervorming der instellingen niets staat over de mogelijkheid voor de "verwerende partij" om een motie onontvankelijk te verklaren. De argumenten contra de ontvankelijkheid luiden dat de termijn om een belangenconflict op te werpen, verstreken is bij de afkondiging van de wet van 25 maart 1999; dat het al te gemakkelijk is dit te omzeilen door de weigering om deze wet te wijzigen te bestempelen als een weigering tot handelen en dit in te roepen om alsnog een belangenconflict op te werpen.

Tweede punt van discussie: moet de procedure tot regeling van een belangenconflict worden geschorst wegens samenloop met een procedure in verband met een bevoegdheidsconflict? Volgens artikel 32, § 5, van de gewone wet tot hervorming der instellingen is er schorsing als het gaat om "eenzelfde aangelegenheid". Argumenten pro schorsing waren dat de uitdrukking "eenzelfde aangelegenheid" breder is dan "eenzelfde ontwerp of voorstel"; dat de procedure tot regeling van een

plutôt comme un acte juridique qui justifie l'introduction de la procédure du conflit d'intérêts. D'autre part, l'article 32 de la loi ordinaire de réformes institutionnelles ne dit rien sur la possibilité, pour la partie défenderesse, de déclarer une motion irrecevable. D'autres arguments ont été exprimés contre la recevabilité de la motion. Il s'agit, d'une part, du fait que le Parlement flamand n'a pas invoqué le conflit au moment de l'adoption de la loi du 25 mars 1999. Dès lors, comme cette loi était promulguée, le délai pour invoquer un tel conflit est expiré. Si le Parlement flamand peut saisir le rejet des amendements ou le refus de modifier les articles 10 et 11 de la loi du 25 mars 1999 comme prétexte pour soulever un conflit d'intérêts, il devient trop facile de contourner l'expiration du délai. D'autre part, le fait de rejeter des amendements, caractérisé d'inaction, ne peut constituer un motif suffisant pour invoquer un conflit d'intérêts.

La seconde question dont nous avons beaucoup discuté est: la procédure du règlement de conflit d'intérêts doit-elle être suspendue en raison du concours de celle-ci avec une procédure relative à un conflit de compétence, comme le mentionne l'article 32 § 5 de la loi ordinaire de réformes institutionnelles? Cet article prévoit que la procédure de règlement du conflit d'intérêts est suspendue lorsqu'elle porte sur la même matière que celle sur laquelle une procédure relative à un conflit de compétences a été engagée.

À nouveau, différents arguments en faveur de la suspension ont été invoqués et discutés. Premièrement, la notion que recouvrent les termes de « même matière » est plus large que celle que définiraient les expressions de « même projet » ou de « même proposition » ; il suffit donc que le conflit de compétence et le conflit d'intérêts portent sur le même sujet ; ce qui est le cas. Deuxièmement, la procédure de règlement d'un conflit d'intérêts doit être suspendue indépendamment de son état d'avancement ; et elle est suspendue qu'il s'agisse d'une procédure engagée pour prévenir un conflit d'intérêts ou d'une procédure visant à régler un conflit d'intérêts. Troisièmement, une suspension du conflit d'intérêts est possible à partir du moment où un conflit de compétence a été engagé.

D'autres arguments contre la suspension ont été évoqués et à leur tour discutés par la commission.

La requête en annulation dont la Cour d'arbitrage a été saisie porte sur les articles 10 et 11 de la loi du 25 mars 1999 et évidemment pas sur le rejet, par la commission de la Justice de la Chambre, des amendements aux articles 46 et 53, §5 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire.

À ce jour, le conflit d'intérêts n'a pas été suspendu alors que la Cour d'arbitrage a été saisie du conflit de compétence, le 22 novembre 1999, et que la Chambre des représentants a été informée officiellement, dès le 16 mars 2000, de la motion du Parlement flamand. Ni la Chambre ni le Parlement flamand n'ont entrepris de démarches en ce sens.

Dans son avis, la commission a dû déterminer si le conflit d'intérêts introduit par le Parlement, introduit par le Parlement flamand était recevable ou non. Sur cette question, la commission s'est prononcée par huit voix – toutes néerlandophones – contre six voix – toutes francophones. Par ailleurs, elle a dû déterminer si la procédure visant à régler le

belangenconflict moet worden geschorst ongeacht het stadium waarin ze zich bevindt, of het nu gaat om de voorkoming dan wel om de regeling van een dergelijk conflict; dat de schorsing van een belangenconflict mogelijk is zodra een bevoegdheidsconflict aanhangig is. De argumenten contra luidden dat de vordering tot vernietiging betrekking heeft op de artikelen 10 en 11 van de wet van 25 maart 1999 en uiteraard niet op de verwerping van amendementen op de artikelen 46 en 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken; dat tot op heden de Kamer noch het Vlaams Parlement iets hebben ondernomen om het belangenconflict te schorsen terwijl het bevoegdheidsconflict toch reeds op 22 november 1999 werd ingeleid bij het Arbitragehof en de Kamer sinds 16 maart 2000 officieel in kennis is gesteld van de motie van het Vlaams Parlement.

De commissie voor de Institutionele Aangelegenheden heeft, Nederlandstaligen tegen Franstaligen, geoordeeld dat het belangenconflict opgeworpen door het Vlaams Parlement ontvankelijk is. Zij heeft met tien stemmen tegen vier geoordeeld dat de behandeling van het in de Kamer aanhangige wetsontwerp dient te worden geschorst, niet alleen totdat het Arbitragehof zich heeft uitgesproken over de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 10 en 11 van de wet van 25 maart 1999, maar ook totdat het Overlegcomité een beslissing heeft genomen over het belangenconflict. De commissie heeft dan ook besloten de procedure tot regeling van het belangenconflict te schorsen. Na de uitspraak van het Arbitragehof over de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging zal de Senaat binnen de maand een gemotiveerd advies uitbrengen over de grond van het belangenconflict. Tot zover het verslag.

Namens de PSC-fractie wil ik nog een juridische en een politieke bedenking maken. Vernietigt het Arbitragehof de artikelen 10 en 11, dan is niet alleen het bevoegdheidsconflict opgelost maar ook het belangenconflict. In het andere geval loopt het belangenconflict voort en staan ons woelige debatten te wachten. Ik vind het triest dat de Vlaamse meerderheid, op grond van een twijfelachtig juridisch argument, zonder meer tegen de Franstalige minderheid heeft gestemd voor de ontvankelijkheid. Dit kan de communautaire vrede bedreigen. Ik vraag dan ook een afzonderlijke stemming over het gedeelte van het voorstel van beslissing dat hierop betrekking heeft.

conflit d'intérêts devait être suspendue en vertu de l'article 32, §5 de la loi ordinaire de réformes institutionnelles, ce qui aurait pour effet que la procédure législative relative au projet de loi modifiant l'annexe au Code judiciaire dont est saisie la Chambre resterait suspendue non seulement jusqu'à ce que la Cour d'arbitrage ait statué sur les recours en annulation partielle des articles 10 et 11 de la loi du 25 mars 1999, mais aussi jusqu'à ce que le Comité de concertation se soit prononcé sur le conflit d'intérêts. Sur cette question, la commission s'est prononcée par dix voix contre quatre.

En conclusion de ses travaux, la commission a donc décidé de suspendre la procédure de règlement du conflit d'intérêts à son stade actuel jusqu'à ce que la Cour d'arbitrage se prononce sur le recours introduit par le Parlement flamand. Lorsque cet arrêt aura été rendu, le Sénat transmettra dans le mois au comité de concertation un avis motivé sur le fond du conflit d'intérêts.

Après la lecture du rapport, il m'est ainsi donné de réagir comme chef de groupe PSC. Je voudrais en profiter pour formuler quelques brèves remarques sur cette problématique. Elles sont de deux ordres : juridique et politique.

Premièrement, puisque nous attendons l'arrêt de la Cour d'arbitrage, je me permets de souligner que nous ne sommes pas pour autant sortis de « l'auberge ». En effet, deux cas de figure peuvent se présenter : soit la Cour annule les articles 10 et 11 de la loi du 25 mars 1999 et, dès lors, le conflit de compétence emporte solution du conflit d'intérêts ; soit la Cour rejette le recours en annulation et, dès lors, le conflit d'intérêts redevient pendant... ce qui nous promet des débats houleux.

Deuxièmement, je suis attristée de constater que lors du vote sur la recevabilité, une majorité flamande s'est simplement opposée à la minorité francophone. Cela constitue à mes yeux un fait grave qui pourrait nuire à la paix communautaire.

Je regrette profondément qu'une telle unanimité justifiée par un argument juridique boiteux ait pu se manifester ; cela pourrait laisser penser que le temps n'est déjà plus à la pacification et au dialogue entre communautés.

Nous demanderons d'ailleurs un vote séparé sur cette question lorsqu'il s'agira de se prononcer sur la proposition de décision adoptée par la commission des Affaires institutionnelles.

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – J'approuve évidemment la solution provisoire intervenue dans ce dossier, à savoir la suspension de la procédure de conflit d'intérêts jusqu'à la solution du conflit de compétences posé à propos de la même matière.

Je voudrais néanmoins exprimer des réserves sur ce qui m'apparaît être une dérive de la procédure de conflit d'intérêts soulevée à propos de la motion du parlement flamand.

En effet, de quoi est-il question ? Le parlement flamand s'est-il ému du contenu d'un projet de loi qui lui portait préjudice ? Nullement. La loi du 25 mars 1999 relative aux cantons judiciaires contenait déjà des dispositions incriminées par le parlement flamand. Or, à l'époque, personne du côté flamand n'a soulevé de conflit d'intérêts à propos de ce sujet. Ce projet étant devenu loi, il n'y a donc plus lieu d'en attaquer un

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Ik ga akkoord met de voorlopige oplossing in dit dossier, namelijk de schorsing van het belangenconflict tot het bevoegdheidsconflict is opgelost. Ik maak nochtans voorbehoud over wat mij een oneigenlijk gebruik van de procedure van het belangenconflict lijkt. Het Vlaams Parlement maakt zich immers helemaal niet ongerust over de inhoud van een wetsontwerp. De bepalingen die door het Vlaams Parlement worden aangeklaagd, staan reeds in de wet van 25 maart 1999 en destijds werd geen belangenconflict ingeroepen. Pas achteraf, bij de wijziging van die wet, werden amendementen ingediend die steunen op de Vlaamse opvattingen inzake taalhomogeniteit en territorialiteit. De verwerping van deze amendementen ligt aan de basis van de motie van de Vlaamse regering. Omdat een bevoegdheidsconflict aanhangig is bij het Arbitragehof zal ik het nu niet hebben over de grond van de zaak, d.i. de*

élément au titre de conflit d'intérêts. C'est la règle générale prévue par la loi d'août 1980.

Ce n'est qu'ultérieurement, à propos d'un projet de modification de cette loi, que les amendements fondés sur la thèse flamande de l'homogénéité linguistique et la territorialité ont été présentés. C'est le rejet de ces amendements qui a motivé la motion du gouvernement flamand.

À ce stade du débat, puisque le conflit de compétences est pendant devant la Cour d'arbitrage, je n'aborderai pas le fond du problème du bilinguisme imposé à certains magistrats de cantons contenant des communes à facilités. Je voudrais simplement attirer l'attention du Sénat sur l'abus de l'utilisation des conflits d'intérêts.

Si l'on suit la thèse flamande, il suffirait à l'avenir de présenter n'importe quel amendement à portée communautaire à propos de n'importe quel projet de loi pour soulever un conflit d'intérêts en cas de rejet de l'amendement.

Par exemple, va-t-on déposer, à propos d'une modification des lois électorales, un amendement sur le retour des Fourons dans la province de Liège, amendement qui serait rejeté, ce qui, automatiquement, amènerait les francophones à soulever un conflit d'intérêts ? À l'inverse, va-t-on déposer aux lois gouvernant la région bruxelloise un amendement flamand qui augmenterait la présence flamande et qui serait évidemment rejeté mais qui créerait un conflit d'intérêts soulevé par le Vlaamse Raad ?

En d'autres termes, à la pacification communautaire voulue par le gouvernement fédéral, va-t-on lui substituer un système d'escarmouches incessantes nous renvoyant aux pires moments de notre histoire linguistico-communautaire ?

Je rappelle que les recours pour conflits d'intérêts ont été organisés par la loi du 9 août 1980 parce que le législateur de l'époque souhaitait que chacune des composantes de l'État s'abstienne de prendre des initiatives qui seraient mal ressenties par l'une de ces composantes. La loyauté fédérale exige de chacun le respect de l'autre et, en cas de problème, le règlement par la rencontre et la concertation s'impose.

Mais, le conflit d'intérêts ne peut être dévoyé, au point de devenir une arme, pour relancer continuellement des conflits communautairo-linguistiques en créant, par le dépôt d'amendements, des problèmes qui, soit n'auraient pas été abordés dans les projets ou propositions de loi, soit auraient été réglés sans la moindre intervention de ceux qui, une fois la loi votée, veulent rouvrir le dossier en présentant des amendements.

Si la Cour d'arbitrage conclut au rejet du recours sur la compétence, le dossier nous reviendra. Il sera dès lors temps de rappeler le texte de la déclaration gouvernementale, à savoir : « La loyauté fédérale ou le fédéralisme coopératif consiste dans la mise en œuvre de procédures appropriées de collaboration en vue de régler les problèmes entre les entités fédérées elles-mêmes ou entre celles-ci et l'entité fédérale. Instrument de coordination des politiques entre les différents niveaux de pouvoir, la coopération constitue un gage de fonctionnement harmonieux des structures fédérales. »

En exhumant un problème qui a été réglé sous la précédente législature, c'est évidemment l'affrontement que l'on

tweetaligheid die wordt opgelegd aan bepaalde magistraten in kantons met faciliteitengemeenten. Ik wil enkel de aandacht vestigen op het misbruik van het gebruik van het belangenconflict.

Als men de Vlaamse stelling volgt, zou de verwerping van eender welk communautair getint amendement op gelijk welk wetsontwerp volstaan om een belangenconflict in te roepen. Gaan de Franstaligen bijvoorbeeld een belangenconflict inroepen wanneer een amendement om Voeren naar de provincie Luik over te hevelen, wordt verworpen? Gaat de Vlaamse Raad een belangenconflict inroepen wanneer een amendement wordt verworpen om de Vlaamse aanwezigheid in Brussel te verhogen? Gaat men aldus de communautaire vrede vervangen door voortdurende schermutselingen die ons terugvoeren naar de ergste ogenblikken uit onze communautaire geschiedenis? De wetgever heeft de procedure van het belangenconflict ingesteld om te voorkomen dat de deelgebieden initiatieven zouden nemen die door andere deelgebieden slecht zouden worden onthaald. De federale loyaliteit vereist van eenieder respect voor de ander en de oplossing van problemen door overleg. Het belangenconflict mag dus geen wapen worden om voortdurend communautaire conflicten in het leven te roepen via het indienen van amendementen.

Indien het Arbitragehof het beroep inzake de bevoegdheid verwerpt, komt het dossier weer bij ons. Dan moet worden herinnerd aan de regeringsverklaring waarin wordt gezegd dat de federale loyaliteit en het coöperatief federalisme erin bestaan gepaste samenwerkingsprocedures in te stellen om de problemen tussen de federale entiteiten onderling of tussen deze en de federale overheid te regelen. Als instrument van coördinatie tussen de verschillende beleidsniveaus waarborgt de samenwerking een harmonieuze werking van de federale structuren.

Door een probleem boven te spitten dat door de vorige legislatuur werd geregeld, wordt de confrontatie opgeroepen. Het initiatief van onze Vlaamse collega bevordert de rust niet en draagt niet bij tot wat in de regeringsverklaring wordt gezegd, namelijk dat de Belgische federale staatsstructuur moeten worden verbeterd om de communautaire spanningen definitief uit de weg te ruimen en harmonieuze relaties tussen onze gewesten en gemeenschappen te waarborgen.

recherche et nous ne croyons pas que l'initiative prise par notre collègue flamand du Vlaamse Raad va dans le sens de l'apaisement et contribue, comme le dit la déclaration gouvernementale, « à améliorer la construction de l'État fédéral belge pour éliminer définitivement les tensions communautaires et assurer les relations harmonieuses entre nos régions et nos communautés. »

M. Jean-François Istasse (PS). – Je pense, comme M. Monfils, qu'il s'agit, en l'occurrence, d'une interprétation discutable d'une loi qui n'avait pas prévu le cas de figure auquel nous sommes confrontés. Il me semble que le législateur n'a pas voulu, s'agissant de la mise en œuvre d'un principe politique aussi fondamental, édicter des règles trop rigides en judiciarisant outre mesure la procédure. Il a sans doute estimé que les exécutifs et les parlements feraient preuve de sagesse et de bonne foi dans le recours à ce mécanisme. Doit-on, pour autant, le taxer de naïveté ?

À l'instar de M. Monfils, je ne suis pas sûr que l'on n'abuse pas d'un système. En effet, il ne me semble pas que cette procédure soit conçue pour que l'on puisse y recourir à l'occasion du rejet d'un amendement visant à corriger une loi qui n'a pas été mise en cause lors de son adoption pour le principal, il y a moins d'un an. Je crois donc qu'il s'agit d'un précédent regrettable. Nous pouvons imaginer sans peine tous les excès auxquels donnerait lieu l'usage généralisé de cette pratique. L'examen des textes de loi pourrait être paralysé par l'introduction d'amendements sans rapport direct avec la législation examinée et visant à modifier n'importe quelle règle de droit, confiant, par exemple, de nouvelles compétences ou de nouveaux moyens à une entité fédérée. Ces amendements rejetés, le gouvernement ou l'assemblée de cette entité pourraient arguer de la mise en cause de leurs intérêts et mettre ainsi en branle la procédure de conflit d'intérêts. Est-ce vraiment sérieux ? Le principe de loyauté fédérale mérite mieux que d'être utilisé comme une simple astuce de procédure.

Quant au fond, le groupe socialiste approuve la décision de la commission en ce qui concerne la suspension de la procédure. Il paraît incontestable que l'article 32, paragraphe 5, de la loi du 9 août 1980 s'applique dans ce cas. Le conflit d'intérêts porte en effet sur la même matière que le recours en annulation de la loi du 25 mars 1999 invoqué devant la Cour d'arbitrage. Par conséquent, nous estimons qu'il est sage d'attendre la décision de la Cour à propos de ce recours. Cet arrêt devrait vider le fond de l'affaire car, soit il y a abus de compétences et ces dispositions seront annulées, ce qui réglera l'affaire, soit il n'y a pas abus de compétences et, dès lors, le conflit d'intérêts ne saurait subsister. Un honorable membre flamand de notre assemblée soulignait d'ailleurs, à juste titre, en commission que l'application d'un droit de l'homme fondamental, à savoir le droit de s'exprimer dans la langue de son choix devant les tribunaux, ne saurait sérieusement menacer les intérêts d'une grande Région comme la Flandre. Je suis donc persuadé que l'arrêt de la Cour d'arbitrage relatif à ce conflit de compétences viendra clore définitivement les débats sur cette affaire.

Mon groupe approuve donc la solution préconisée sur le fond par la commission, solution qui consiste à attendre le prononcé de cet arrêt, tout en regrettant qu'une majorité, uniquement flamande, de cette commission, ait jugé le conflit

De heer Jean-François Istasse (PS). – *Zoals de heer Monfils meen ik dat het hier een betwistbare wetsinterpretatie betreft. De wetgever heeft geen te strenge regels willen invoeren in deze fundamentele aangelegenheid en heeft gemeend dat regeringen en parlementen wijsheid en goede trouw aan de dag zouden leggen bij het beroep op dit mechanisme. Is hij naïef geweest? Zoals de heer Monfils vrees ik misbruik. De procedure is niet gemaakt om ze in te roepen bij de verwerping van een amendement op een wet die minder dan een jaar geleden werd aanvaard. Het is een spijtig precedent. De behandeling van wetteksten kan aldus immers worden verlamd door amendementen die enkel bedoeld zijn om bijvoorbeeld nieuwe bevoegdheden of middelen aan een deelgebied te geven. De verwerping ervan kan dan aanleiding zijn voor een belangenconflict. Is dat ernstig? De federale loyaliteit verdient beter.*

Wat de grond van de zaak betreft, gaat de socialistische fractie akkoord met het besluit van de commissie om de procedure te schorsen. Artikel 32, § 5, van de wet van 9 augustus 1980 is hier onmiskenbaar van toepassing. Het conflict betreft immers hetzelfde onderwerp als het annulatieberoep tegen de wet van 25 maart 1999 bij het Arbitragehof. We moeten dus wachten op het arrest van dit Hof dat de grond van de zaak moet oplossen. Immers, ofwel is er een bevoegdheidsoverschrijding en worden de bepalingen vernietigd, ofwel is er geen bevoegdheidsoverschrijding en dan kan er geen belangenconflict zijn. Een Vlaams lid van onze assemblee benadrukte overigens terecht dat de toepassing van een mensenrecht, te weten het recht om voor de rechtbank de taal van zijn keuze te gebruiken, geen ernstige bedreiging kan vormen voor de belangen van een groot gewest als Vlaanderen. Ik ben er dan ook van overtuigd dat het arrest van het Arbitragehof deze zaak zal afsluiten.

Mijn fractie stemt dus in met de oplossing van de commissie, maar betreurt dat een Vlaamse meerderheid van deze commissie het belangenconflict ontvankelijk acht. Ik herinner eraan dat de minister van Justitie de onontvankelijkheid en ongegrondheid van de motie van het Vlaams Parlement heeft gepleit. We moeten dit incident niet opblazen, maar het evenmin onderschatten. Daarom zullen we stemmen voor de onontvankelijkheid en voor de schorsing.

d'intérêts recevable par le Sénat. À cet égard, je rappellerai que le ministre de la Justice lui même avait plaidé devant la commission le caractère irrecevable et non fondé de la motion du parlement flamand. Il convient de ne pas grossir exagérément cet incident de procédure soulevé en commission mais il ne faut pas non plus le sous-estimer. C'est la raison pour laquelle nous voterons à la fois sur le caractère irrecevable de la motion mais, sur le fond, nous serons d'accord sur la suspension avant l'arrêt de la Cour d'arbitrage.

M. Ludwig Caluwé (CVP). – *Le Parlement flamand a adopté voici quelques semaines une motion invoquant un conflit d'intérêts. À mes yeux, seuls l'assemblée qui invoque un tel conflit peut juger de sa recevabilité. Légalement, les trois quarts de l'assemblée doivent estimer que les intérêts de celle-ci sont lésés.*

Il n'est pas question ici de la loi de mars 1999 mais de la loi de correction. Le gouvernement souhaitait apporter des rectifications en ce qui concerne certains cantons judiciaires. La Chambre n'a pas suivi cette direction et le parlement flamand a estimé que les intérêts flamands étaient lésés.

À nos yeux, il n'y a pas de concordance entre le conflit d'intérêts et le conflit de compétences. Le premier à trait à la loi de correction et le second à la loi de mars 1999. Il n'y a donc pas lieu de suspendre la procédure pendante devant la Cour d'Arbitrage. C'est pourquoi nous nous abstenons lors du vote.

La commission devra encore donner un avis sur ce problème au Comité de concertation.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Le Sénat mène une nouvelle fois des discussions interminables sur la concordance entre un conflit d'intérêts et un conflit de*

De heer Ludwig Caluwé (CVP). – Het Vlaams Parlement heeft enkele weken geleden, op voorstel van de paars-groene meerderheid, bijna eenparig een motie tot inroeping van een belangenconflict goedgekeurd. Ik meen dat krachtens de procedure alleen de indiener van het belangconflict, en niemand anders, over de ontvankelijkheid ervan kan oordelen. De bijzondere wetgever is bij het instellen van de procedure van het belangenconflict zo streng te werk gegaan dat het niet lichtvaardig kan worden ingeroepen om een aantal zaken naar voren te brengen. Een belangenconflict is alleen mogelijk als een drievierde meerderheid in een parlement van oordeel is dat haar belangen kunnen worden geschaad.

Het is niet zo dat geen belangenconflict kan worden ingeroepen over een aangelegenheid die niet langer in de wet is opgenomen omdat geen amendement in die zin werd goedgekeurd. Het gaat in dit geval immers niet over de goedgekeurde wet van maart 1999 zelf, maar om de verbeterwet. De regering achtte het nodig om een aantal onvolmaaktigheden in de wet van maart 1999 recht te zetten. In deze verbeterwet werd één bepaling die normaal gezien toch een verbetering inhield tegenover de oorspronkelijke wet, niet opgenomen, namelijk de regeling met betrekking tot enkele taalaspecten in een aantal gerechtelijke kantons die bijna per ongeluk in de wet was geslopen. Het feit dat de Kamer hierop niet wenste in te gaan, was voor een ruime drievierde meerderheid in het Vlaams Parlement een voldoende reden om te oordelen dat de Vlaamse belangen hierdoor werden geschaad.

Wij zijn ook niet van mening dat het belangenconflict en het bevoegdheidsconflict hier samenkomen. De procedure die bij het Arbitragehof aanhangig is gemaakt en die slechts gedeeltelijk over de bevoegdheid gaat, heeft betrekking op de wet van maart 1999, terwijl het belangenconflict betrekking heeft op de verbeterwet. Het oordeel van de commissie dat er een samenloop van bevoegdheids- en belangenconflict gaat volgens ons dan ook niet op.

Om die reden zullen wij ons bij de stemming over de vraag of er sprake is van een samenloop onthouden. Er is geen samenloop en bijgevolg moet de procedure niet worden geschorst. Als dit advies gestemd wordt, leidt dit niet tot ernstige gevolgen. Eerstdaags zullen we ons toch over de grond van de zaak moeten uitspreken omdat het Arbitragehof vandaag een uitspraak zou moeten doen over deze aangelegenheid. De Senaat zal bijgevolg in de loop van de komende weken toch een advies ten gronde moeten geven aan het Overlegcomité.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – In het verleden was de Senaat ook reeds creatief in het zich niet uitspreken over een belangenconflict dat door een andere parlementaire assemblee werd ingeleid, wat trouwens ook nu weer het geval

compétences.

Un conflit d'intérêts est un acte politique posé par une assemblée parlementaire qui estime que ses intérêts sont lésés par une décision prise par une autre assemblée. Il est réglé au niveau politique alors que le conflit de compétences est réglé par voie judiciaire.

Les deux types de conflit ne peuvent se chevaucher dans le temps que si une affaire est pendante devant la Cour d'arbitrage ; la procédure du conflit d'intérêts est alors suspendue dans l'attente de la décision du Comité de concertation, si le Conseil d'État a estimé qu'il y avait excès de compétence.

La commission a étendu la notion de « même projet » à celle de « même matière », ce qui n'a pas pu être la volonté du législateur, étant donné qu'il ne s'agit pas de la même matière. Un conflit d'intérêts ne peut plus être invoqué contre le projet qui est actuellement soumis à la Cour d'Arbitrage.

Je considère cela comme un précédent dangereux. Pour la première fois, le Sénat s'est prononcé sur la recevabilité d'un conflit d'intérêts. Ce n'est pas son rôle ni celui de la Chambre. Si les critères de recevabilité sont d'ordre politique, je mets en garde les collègues francophones lorsque nous devons juger de la recevabilité d'un conflit d'intérêts voté par le gouvernement de la Communauté française ou celui de la Région Wallonne.

is. Ook nu werd de eeuwigdurende discussie gevoerd over het al dan niet samenvallen van een belangenconflict en een bevoegdheidsconflict. Sta me toe ons standpunt terzake nogmaals bondig toe te lichten.

Tussen een belangenconflict en een bevoegdheidsconflict bestaat een wezenlijk verschil, zowel inhoudelijk als chronologisch. Een belangenconflict is een politieke daad van een parlementaire vergadering, die meent dat haar belangen geschaad zijn door iets wat in een andere parlementaire assemblee aanhangig is. Dat een belangenconflict wordt ingeleid door drie vierden van de parlementaire assemblee, is een politieke uitspraak op zich. Hiervoor hoeft zelfs geen reden te zijn, vermits de wet daarin niet voorziet. Een bevoegdheidsconflict krijgt een juridisch beslag en een belangenconflict een politiek beslag.

Een ander niet onbelangrijk verschil vormt het chronologisch onderscheid. Het belangenconflict kan alleen maar worden ingeleid tijdens de wetgevingsprocedure, terwijl het bevoegdheidsconflict pas kan worden ingeleid na goedkeuring van een wet. Met andere woorden, beide conflicten overlappen elkaar chronologisch niet, behalve indien een zaak aanhangig is bij het arbitragehof. Dan wordt de procedure van het belangenconflict geschorst. Dit kan niets anders betekenen dan dat in een advies van de Raad van State over een wetsontwerp of een ontwerpdecreet in de wetgevingsprocedure werd aangegeven dat er een bevoegdheidsoverschrijding is en dat de zaak wordt voorgelegd aan het overlegcomité, dat binnen de veertig dagen moet beslissen. Dan wordt de procedure van het belangenconflict geschorst.

De commissie heeft de notie «hetzelfde ontwerp» uitgebreid tot «eenzelfde aangelegenheid», wat de bedoeling van de wetgever niet kon zijn, gelet op het feit dat het niet om eenzelfde aangelegenheid gaat. Tegen het ontwerp dat nu bij het arbitragehof ligt, kan immers geen belangenconflict meer worden ingediend.

Ik beschouw dit als een gevaarlijk precedent. Een nog gevaarlijker precedent is evenwel dat de Senaat zich naar aanleiding van een belangenconflict voor het eerst heeft uitgesproken over de ontvankelijkheid. Naar mijn oordeel komt het de Senaat noch de Kamer toe zich uit te spreken over de ontvankelijkheid van een belangenconflict. De wetgever voorziet hierin uitdrukkelijk niet. Een belangenconflict is immers ontvankelijk als drie vierden van een parlementaire assemblee die beslissing neemt. Dus is het conflict de facto ontvankelijk.

Ik waarschuw de Franstalige collega's dat het niet zo moeilijk is om bij een eventueel belangenconflict, bijvoorbeeld ingeleid door de Franse Gemeenschapsraad of het Parlement van het Waalse Gewest, de ontvankelijkheid telkens op een politieke manier aan de orde te stellen. Als er dan communautair gestemd wordt, dan is geen enkele motie betreffende een belangenconflict nog ontvankelijk.

Welke criteria zal men trouwens hanteren bij de beoordeling? Er zijn er geen, behalve politieke. Ik blijf dan ook bij mijn standpunt dat een gevaarlijk precedent is geschapen door in de commissie voor het eerst de ontvankelijkheid aan de orde te brengen. Dit zou wel eens als een boemerang kunnen terugkeren tegen diegenen die het precedent hebben

M. Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – *Je voudrais répondre à l'intervention politique de M. Monfils. Il est vrai que le conflit d'intérêts est invoqué tardivement.*

Le but poursuivi n'est certainement pas de créer des tensions communautaires mais de résoudre le problème de l'obligation d'avoir des juges bilingues en Flandre. Cette exigence n'est pas rencontrée sur le terrain à Bruxelles, territoire bilingue. Le conflit d'intérêts est apparu au moment où la Chambre a fait preuve d'un manque de volonté pour résoudre ce problème. Au Sénat, la discussion a plutôt tourné sur la recevabilité du conflit et l'affaire a été reportée.

Je fais appel au bon sens des sénateurs pour qu'ils répondent à une demande pertinente et qu'ils ne présentent pas ce conflit d'intérêts comme une volonté de susciter des tensions communautaires.

- La discussion est close.
- Il sera procédé ultérieurement au vote sur la proposition de décision adoptée par la commission des Affaires institutionnelles.

Ordre des travaux

M. le président. – Le Bureau propose l'ordre du jour suivant pour la semaine prochaine :

Mardi 30 mai 2000

le matin à 10 heures

Procédure d'évocation

Projet de loi visant à promouvoir la production socialement responsable; Doc. 2-288/1 à 7.

Proposition de résolution relative à la production socialement responsable (de M. Marcel Colla); Doc. 2-415/1 à 3.

geschapen.

De heer Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – Ik zal me niet mengen in de juridische discussie over de ontvankelijkheid en de uiteindelijke besluiten die aan de Senaat worden voorgesteld. Wel wil ik even ingaan op de meer politieke uiteenzetting van de heer Monfils. Op één vlak heeft de heer Monfils zeker gelijk: het belangenconflict werd vrij laat ingeroepen en bij de totstandkoming van de wet vorig jaar had men eigenlijk niet door waartoe deze zou leiden. Later heeft men dan geprobeerd dit te corrigeren.

Volgens de heer Monfils is het invoeren van het belangenconflict een communautaire actie waarmee de Vlamingen de communautaire spanningen op de spits willen drijven. Dit is niet helemaal correct. De belangen zijn werkelijk geschaad en er zijn gelegenheden geweest om dit op te lossen. Het probleem is inderdaad dat in een aantal Vlaamse kantons de rechters tweetalig moeten zijn, terwijl dit voor de rechtsbedeling niet noodzakelijk is. In Brussel daarentegen, een tweetalig gebied, kunnen rechters die niet in een examen Nederlands zijn geslaagd, toch recht spreken. Waarom zouden we in Vlaanderen, in een taalhomogeen gebied, dan wel moeten aanvaarden dat rechters tweetalig zijn? De Franstaligen moeten toch begrijpen dat dit een probleem is.

De belangenkwestie is dus ontstaan niet toen het belangenconflict aanhangig werd gemaakt, maar wel in de Kamer waar de wil ontbrak om de moeilijkheid op te lossen. Ik stel ook vast dat er in het overleg tussen de Kamer en het Vlaams Parlement geen bereidheid was om naar een grondige oplossing te zoeken en dat in de senaatscommissie een juridisch steekspel is gehouden rond ontvankelijkheid en dergelijke meer, maar dat ook daar de bereidheid ontbrak de zaak echt op te lossen.

Ik betreur dat de Senaat niet in staat is een advies te geven en de dingen een aantal weken uitstelt. Ik roep alle senatoren dan ook op hun gezond verstand te gebruiken en deze zaak te beslechten door tegemoet te komen aan de mijns inziens terechte vraag en het belangenconflict niet voor te stellen alsof sommigen daarmee het samenleven van de gemeenschappen in ons land willen bemoeilijken.

- De bespreking is gesloten.
- De stemming over het voorstel van beslissing aangenomen door de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden heeft later plaats.

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – Het Bureau stelt voor volgende week deze agenda voor:

Dinsdag 30 mei 2000

's ochtends te 10 uur

Evocatieprocedure

Wetsontwerp ter bevordering van sociaal verantwoorde productie; Gedr. St. 2-288/1 tot 7.

Voorstel van resolutie over de sociaal verantwoorde productie (van de heer Marcel Colla); Gedr. St. 2-415/1 tot 3.

Demande d'explications de M. Georges Dallemagne au Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères sur "la 106ème session du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe sur la Tchétchénie" (n° 2-139).

l'après-midi à 14 heures 30

Prise en considération de propositions.

Questions orales.

Procédure d'évocation

Projet de loi relative à la protection pénale des mineurs; Doc. 2-280/1 à 6.

Proposition de loi modifiant la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements (de M. Armand De Decker et consorts); Doc. 2-439/1 à 3.

Demandes d'explications :

- de M. Didier Ramoudt au Ministre de la Justice sur "le fonctionnement du Conseil d'enquête maritime" (n° 2-142);

- de M. Josy Dubié au Ministre de la Justice sur "le recouvrement d'amendes pénales en matière de criminalité financière organisée" (n° 2-143).

Mercredi 31 mai 2000

le matin à 11 heures

Votes nominatifs sur l'ensemble des points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

l'après-midi à 16 heures

Prestation de serment de S.A.R. le Prince Laurent.

– **Le Sénat est d'accord sur cet ordre des travaux.**

Votes

(Les listes nominatives figurent en annexe.)

Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants concernant le projet de loi modifiant l'annexe au Code judiciaire (Doc. 2-442)

M. le président. – Mme Willame-Boonen a demandé un vote séparé sur la recevabilité de la motion du Parlement flamand. Je vous propose donc de voter d'abord sur la suppression, au premier alinéa du dispositif, des mots «que la motion du Parlement flamand est recevable, mais». Ceux qui estiment que la motion est irrecevable et qui souhaitent supprimer ces mots, votent oui.

Vote n° 1

Présents: 55

Pour: 23

Contre: 32

Abstentions: 0

M. le président. – Le premier alinéa est donc maintenu sans

Vraag om uitleg van de heer Georges Dallemagne aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken over "de 106de zitting van het Comité van Ministers van de Raad van Europa over Tsjetsjenië" (nr. 2-139).

's namiddags te 14.30 uur

Inoverwegingneming van voorstellen.

Mondelinge vragen.

Evocatieprocedure

Wetsontwerp betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen; Gedr. St. 2-280/1 tot 6.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten (van de heer Armand De Decker c.s.); Gedr. St. 2-439/1 tot 3.

Vragen om uitleg :

- van de heer Didier Ramoudt aan de Minister van Justitie over "de werking van de Onderzoeksraad voor de zeevaart" (nr. 2-142);

- van de heer Josy Dubié aan de Minister van Justitie over "de invordering van geldboeten in zaken die betrekking hebben op de georganiseerde financiële criminaliteit" (nr. 2-143).

Woensdag 31 mei 2000

's ochtends te 11 uur

Naamstemmingen over de afgehandelde agendapunten in hun geheel.

's namiddags te 16 uur

Eedaflegging van Z.K.H. Prins Laurent.

– **De Senaat is het eens met deze regeling van de werkzaamheden.**

Stemmingen

(De naamlijsten worden in de bijlage opgenomen.)

Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers over het wetsontwerp tot wijziging van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek (Stuk 2-442)

De voorzitter. – Mevrouw Willame heeft een afzonderlijke stemming gevraagd over de ontvankelijkheid van de motie van het Vlaams Parlement. Ik stel dus voor om eerst te stemmen over de schrapping in het eerste lid van het beschikkend gedeelte van de woorden «de motie van het Vlaams Parlement ontvankelijk is, maar dat». Wie de motie onontvankelijk vindt en die woorden dus wil schrappen, stemt ja.

Stemming nr. 1

Aanwezig: 55

Voor: 23

Tegen: 32

Onthoudingen: 0

De voorzitter. – Het eerste lid wordt dus ongewijzigd

modification. Nous votons à présent sur l'ensemble de la proposition de décision.

Vote n° 2

Présents: 55

Pour: 37

Contre: 6

Abstentions: 12

– **La proposition de décision motivée est adoptée. Elle sera transmise aux présidents de la Chambre des représentants et du parlement flamand, ainsi qu'au premier ministre. Le Sénat rendra, dans les 30 jours après avoir pris connaissance de l'arrêt de la Cour d'Arbitrage, un avis motivé au Comité de concertation.**

Prise en considération de propositions

M. le président. – M. Verreycken a demandé un vote sur la prise en considération de la proposition de loi modifiant la loi électorale communale du 4 août 1932 et la nouvelle loi communale en vue d'intensifier la lutte contre l'extrême droite (de M. Georges Dallemagne, Doc. 2-394/1).

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *On nous demande ici de prendre en considération la suppression de la démocratie. Ce n'est pas la mission du Sénat. Le Vlaams Blok demande dès lors, ce qui n'est pas habituel, un vote sur cette prise en considération. Notre groupe n'a encore jamais émis de vote négatif sur une prise en considération mais, cette fois, il s'abstiendra. Il veut ainsi montrer que les forces qui veulent enterrer la démocratie ne doivent certainement pas être recherchées parmi les partisans du nationalisme des peuples, mais bien parmi les pyromanes qui crient au feu pour se disculper. Le Vlaams Blok n'approuve pas cette proposition et veut le faire savoir en s'abstenant.*

M. le président. – Nous votons sur la prise en considération de la proposition de loi.

Vote n° 3

Présents: 57

Pour: 51

Contre: 0

Abstentions: 6

– **La proposition de loi est prise en considération.**

(La liste de toutes les propositions prises en considération figure en annexe.)

Proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-437)

Vote n° 4

Présents: 57

behouden. We stemmen nu over het geheel van het voorstel van beslissing.

Stemming nr. 2

Aanwezig: 55

Voor: 37

Tegen: 6

Onthoudingen: 12

– **Het voorstel van gemotiveerde beslissing is aangenomen. Het zal aan de voorzitters van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van het Vlaams Parlement, evenals aan de eerste minister worden meegedeeld. De Senaat zal, binnen de 30 dagen na kennisgeving van het arrest van het Arbitragehof een gemotiveerd advies uitbrengen aan het Overlegcomité.**

Inoverwegingneming van voorstellen

De voorzitter. – De heer Verreycken heeft een stemming gevraagd over de inoverwegingneming van het wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentekieswet van 4 augustus 1932 en van de nieuwe gemeentewet om de strijd tegen extreem-rechts op te voeren (van de heer Georges Dallemagne, Stuk 2-394/1).

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Hier wordt verzocht de afschaffing van de democratie in overweging te nemen en dat is niet de opdracht van de Senaat. Daarom vraagt het Vlaams Blok, wat niet gebruikelijk is, over deze in overwegingneming te stemmen. Onze fractie heeft nog nooit een negatieve stem uitgebracht over een in overwegingneming maar zal zich ditmaal onthouden. Daarmee wil onze fractie alleen aantonen dat de krachten die de democratie willen ondergraven zeker niet in volksnationalistische hoek moeten worden gezocht, maar blijkbaar wel onder de pyromanen die brand roepen om zichzelf een imago van onschuld te geven. Het Vlaams Blok heeft problemen met het voorstel en wil dat met een minachtende onthouding duidelijk maken.

De voorzitter. – We stemmen over de inoverwegingneming van het wetsvoorstel.

Stemming nr. 3

Aanwezig: 57

Voor: 51

Tegen: 0

Onthoudingen: 6

– **Het wetsvoorstel is in overweging genomen.**

(De lijst van alle in overweging genomen voorstellen wordt in de bijlage opgenomen.)

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-437)

Stemming nr. 4

Aanwezig: 57

Pour: 51

Contre: 6

Abstentions: 0

- La proposition de loi est adoptée.
- Elle sera transmise à la Chambre des représentants.

Proposition de loi modifiant la loi du 25 octobre 1919 accordant la personnalité civile aux associations internationales poursuivant un but philanthropique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique (de M. Didier Ramoudt et consorts, Doc. 2-438)

Vote n° 5

Présents: 56

Pour: 50

Contre: 6

Abstentions: 0

- La proposition de loi est adoptée.
- Elle sera transmise à la Chambre des représentants.

Proposition de résolution sur la violation des droits de l'homme en Birmanie (Myanmar) (de M. Philippe Mahoux et consorts, Doc. 2-130)

M. Michiel Maertens (AGALEV). – Une liste portant les noms des parlementaires birmans qui sont en prison ou sont déjà décédés a été distribuée sur les bancs. Après-demain, il y aura exactement dix ans que des parlementaires démocratiquement élus ont été arrêtés par la junte militaire ou assignés à résidence.

Je propose que nous observions un moment de silence et qu'ensuite nous lisions à haute voix la liste de ces noms.

M. le président. – Je comprends parfaitement votre sensibilité à l'égard de ce problème, mais il n'est pas dans nos traditions de procéder de la sorte.

Je propose d'envoyer demain une lettre à l'ambassadeur de Birmanie en Belgique afin d'attirer son attention sur cette situation.

Nous votons à présent sur la proposition de résolution.

Vote n° 6

Présents: 57

Pour: 51

Contre: 0

Abstentions: 6

- La proposition de résolution est adoptée.
- Elle sera transmise aux ministres compétents.

(La séance, suspendue à 18 h 10, est reprise à 18 h 15.)

Voor: 51

Tegen: 6

Onthoudingen: 0

- Het wetsvoorstel is aangenomen.
- Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 oktober 1919 tot verlening van rechtspersoonlijkheid aan de internationale verenigingen met menslievend, godsdienstig, wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel (van de heer Didier Ramoudt c.s., Stuk 2-438)

Stemming nr. 5

Aanwezig: 56

Voor: 50

Tegen: 6

Onthoudingen: 0

- Het wetsvoorstel is aangenomen.
- Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Voorstel van resolutie over de schending van de mensenrechten in Birma (Myanmar) (van de heer Philippe Mahoux c.s., Stuk 2-130)

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Er is een lijst rondgedeeld met de namen van de Birmaanse parlementsleden die in de gevangenis zitten of al overleden zijn. Overmorgen is het precies tien jaar geleden dat leden van het democratisch verkozen parlement door de militaire junta gevangen werden genomen of onder huisarrest werden geplaatst.

Ik stel voor een moment van stilte in acht te nemen en nadien de lijst met de namen van de parlementsleden voor te lezen.

De voorzitter. – Ik begrijp uw bekommernis voor dit probleem volkomen, maar het behoort niet tot onze tradities om op die manier te werk te gaan.

Ik stel voor morgen een brief te sturen naar de ambassadeur van Birma in België om zijn aandacht op deze toestand te vestigen.

We stemmen nu over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 6

Aanwezig: 57

Voor: 51

Tegen: 0

Onthoudingen: 6

- Het voorstel van resolutie is aangenomen.
- Het zal aan de bevoegde ministers worden overgezonden.

(De vergadering wordt geschorst om 18.10 uur. Ze wordt

(Mme Sabine de Bethune, première vice-présidente, prend place au fauteuil présidentiel.)

Demande d'explications de M. Philippe Monfils au ministre de la Justice sur «l'inobservation, par les sociétés de télédistribution, des conventions passées avec les sociétés d'auteurs» (n° 2-130)

Mme la présidente. – Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports répondra au nom de M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice.

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Le problème que je vais aborder n'est pas une question au gouvernement, mais plutôt une tentative pour essayer d'avancer dans un problème extrêmement sensible, celui de l'aide aux auteurs.

En effet, en adoptant la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins, la Belgique a transposé la directive européenne du 27 septembre 1993 relative à la coordination de certaines règles du droit d'auteur et des droits voisins. En transposant cette directive, la Belgique s'est engagée à rendre son dispositif légal de défense des titulaires des droits d'auteur efficace et non purement formel. En ratifiant la convention de Berne et les accords TRIPS, la Belgique s'est également engagée à défendre les titulaires des droits d'auteur.

Ces dispositions légales imposent aux câblodistributeurs de demander l'autorisation des titulaires des droits d'auteur pour retransmettre les programmes. Cette autorisation peut être soumise à toutes conditions normales qu'imposent les titulaires de droits, notamment percevoir une rémunération.

Malgré un accord passé entre les titulaires des droits d'auteur et les câblodistributeurs, qui permet à ces derniers de retransmettre les programmes – les vingt-cinq ou trente programmes que nous connaissons sur les chaînes francophones – il s'avère que, depuis 1996, les titulaires des droits d'auteur ne perçoivent plus les rémunérations compensatoires prévues. C'est comme si n'importe quelle entreprise ne payait plus ses fournisseurs depuis quatre ans et continuait pourtant à fonctionner normalement en vendant les produits aux clients et en empochant l'ensemble des recettes. En agissant de la sorte, les câblodistributeurs ne respectent pas leurs engagements contractuels et ils ne respectent pas non plus les dispositions légales belges et internationales sur les droits d'auteur. Puisque nous ne sommes jamais poursuivis pour les propos tenus à cette tribune, je dirai qu'il y a un double vol : non seulement on vole les auteurs, mais aussi ceux qui paient les abonnements, puisque ces derniers comprennent la rémunération des auteurs qui pourtant n'est pas versée par les câblodistributeurs.

En reproduisant puis en diffusant publiquement sans payer l'œuvre de quelqu'un, ils se rendent purement et simplement coupables de contrefaçon, ce qui est punissable.

Malgré des décisions de justice rappelant les obligations des

hervat om 18.15 uur.)

(Voorzitter: mevrouw Sabine de Bethune, eerste ondervoorzitter.)

Vraag om uitleg van de heer Philippe Monfils aan de minister van Justitie over «het niet-naleven door de kabelmaatschappijen van de overeenkomsten die ze met de auteursverenigingen hebben gesloten» (nr. 2-130)

De voorzitter. – Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer, antwoordt namens de heer Marc Verwilghen, minister van Justitie.

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Meer dan een vraag, is dit een poging vooruitgang te boeken in het zeer gevoelige probleem van de hulp aan auteurs. Door de omzetting van de Europese richtlijn over de coördinatie van bepaalde regels inzake de auteursrechten in de wet van 30 juni 1994, heeft België er zich toe geëngageerd de wettelijke verdedigingsmiddelen van de houders van auteursrechten efficiënt te maken. Hetzelfde gebeurde door de ratificatie van de conventie van Bern en de TRIPS-akkoorden. De wettelijke bepalingen leggen de kabelmaatschappijen op de toelating te vragen van de houders van auteursrechten om programma's heruit te zenden. Die toelating kan aan alle normale voorwaarden verbonden aan het auteursrecht, met name een vergoeding, worden onderworpen. Ondanks een akkoord daarover tussen de kabelmaatschappijen en de houders van auteursrechten, hebben deze laatste sinds 1996 geen vergoedingen meer ontvangen. De kabelmaatschappijen respecteren dus noch hun contractuele verplichtingen, noch de Belgische en internationale wettelijke bepalingen. Ze bestelen de auteurs, maar ook degenen die een abonnement betalen. Daarin is immers de auteursvergoeding begrepen. Ze maken zich ook schuldig aan namaak. Ondanks gerechtelijke beslissingen, betalen ze nog steeds niet. De auteurs zijn nu reeds 3 miljard misgelopen. Dit is schokkend en onaanvaardbaar. Moeten we wachten tot er tegen België een zaak wordt aangespannen voor het Europees Hof van Justitie of voor de Wereldhandelsorganisatie vooraleer dit wordt geregeld?*

Ik herinner de vice-eerste minister er aan dat de regeringsverklaring de creativiteit wil ondersteunen en met name het statuut van de kunstenaars en de auteurs. Volgens een recent document bestaat er nog steeds geen akkoord tussen de vijftien over de richtlijn betreffende de auteursrechten, maar gelukkig willen Frankrijk, Italië, Spanje en België dat de wetgeving een zo ruim mogelijk gebied omschrijft en de auteurs niet benadeelt. We beschikken over de wetgeving om de auteurs te beschermen, maar kunnen ze niet toepassen.

Ik weet dat de gemeenschappen belangrijke bevoegdheden hebben inzake teledistributie. Het is echter de minister van Justitie die bevoegd is voor de auteursrechten en de eerbiediging van de terzake geldende internationale verplichtingen. Ik wil hem dan ook vragen wat hij van plan is te doen om deze zaak te regelen. Op zijn minst kan een

câblodistributeurs, ceux-ci ne paient toujours pas et invoquent parfois les arguments les plus dilatoires pour se défendre et se soustraire à leurs obligations.

Fin 1999, les auteurs s'étaient déjà vu privés de 2,5 milliards de francs et on m'a dit avant-hier que la facture atteignait désormais près de 3 milliards. Cette situation est choquante et tout à fait intolérable.

Allons-nous devoir attendre qu'une action devant la Cour européenne de justice ou devant l'OMC soit intentée contre la Belgique pour manquement à ses obligations, afin que l'on nous force à régler cette situation?

Je rappelle à Mme la vice-première ministre que la déclaration gouvernementale a placé parmi ses préoccupations la volonté de soutenir la création, notamment en ce qui concerne ce que l'on nomme le statut des artistes, mais également en ce qui concerne les auteurs.

Il est bien temps. En effet, un de mes collaborateurs vient de me communiquer un document issu d'un dossier d'actualité de Yahoo sur Internet, selon lequel il n'existe toujours pas d'accord entre les quinze sur la directive sur les droits d'auteur mais qu'heureusement la France, l'Italie, l'Espagne et la Belgique veulent que la législation couvre le plus de domaines possible et ne lèse pas les auteurs. Un débat complémentaire très difficile apparaît en ce qui concerne les exceptions aux droits d'auteur. Nous sommes en pointe pour défendre les auteurs, nous le sommes aussi, depuis longtemps, dans la législation que nous avons votée et que nous défendons, mais nous n'arrivons pas à la faire appliquer.

Je sais que les Communautés disposent de compétences importantes en ce qui concerne la problématique des télédiffuseurs. C'est néanmoins le ministre de la Justice qui est chargé de la matière des droits d'auteur et c'est aussi l'État fédéral qui est responsable du respect des obligations internationales de la Belgique en cette matière.

C'est la raison pour laquelle je m'étais permis de demander au ministre de la Justice de nous expliquer ce qu'il compte faire pour régler la situation. Je pense qu'à tout le moins une initiative pourrait être prise au niveau fédéral visant, par exemple, à organiser une concertation entre tous les acteurs en présence, c'est-à-dire les auteurs, les câblodistributeurs, les Communautés et l'État fédéral.

Ne pourrait-on pas également mettre en œuvre le mécanisme de médiation prévu par l'article 54 de la loi de 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins. Je sais qu'il s'agit d'une médiation volontaire qui repose actuellement sur la bonne volonté des deux parties, mais il est quand même temps de réunir tout le monde autour d'une table, quitte à forcer certains par des mesures appropriées, afin que les auteurs reçoivent la rémunération à laquelle ils ont droit. Nous nous accorderons sûrement, madame la vice-première ministre, pour dire qu'il n'y a pas de création sans auteur et que l'absence de création signifierait la fin d'un élément qui me semble fondamental, c'est-à-dire l'imagination et le supplément d'âme que les créateurs peuvent apporter à un pays.

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – Je réponds ici au nom de mon collègue Verwilghen. Effectivement, la question du non-

initiatief worden genomen op federaal niveau om een overleg tussen alle betrokkenen te organiseren. Is het niet mogelijk de bemiddelingsprocedure van artikel 54 van de wet van 1994 te gebruiken? Het gaat om een vrijwillige bemiddeling, maar het wordt tijd iedereen rond de tafel te brengen en zelfs sommigen daartoe te dwingen, om de auteurs te geven wat hen toekomt. Er is geen creatie zonder auteur en zonder creatie eindigt de verbeelding en de zielsverruiming die scheppers een land kunnen bieden.

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – Ik antwoord namens collega Verwilghen.

respect par les sociétés de télédistribution des conventions passées avec les sociétés d'auteur pose d'énormes problèmes. Il faut donc se demander ce qu'il est possible de faire.

Pour d'évidentes raisons, le ministre de la Justice peut-il intervenir dans ce dossier et comment ?

Vous avez cité vous-même l'article 54 de la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins, qui prévoit en ses paragraphes 1er, 2 et 3, des systèmes de médiation auxquels faire appel en cas de conflit ou de difficulté.

Cet arbitrage est la seule possibilité offerte par la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins. Elle n'attribue cependant aucun droit d'injonction direct au ministre de la Justice. Entre-temps, les premières conventions entre les ayants droit et les sociétés de télédistribution ont pris fin. Apparemment, les sociétés de télédistribution refusent toute forme de collaboration. Il en résulte que plusieurs actions en justice ont déjà été intentées par des ayants droit. Compte tenu du principe de la séparation des pouvoirs, le ministre de la Justice ne peut s'exprimer à ce sujet.

La seule possibilité qu'il juge susceptible d'inciter les sociétés de télédistribution à respecter leurs obligations est une modification de l'article 54 de la loi sur le droit d'auteur, à la lumière d'une modification générale de la loi du 30 juin 1994 précitée.

Une modification globale de la loi pourrait intervenir après l'adoption de la proposition de directive relative à l'harmonisation des droits d'auteur dans la société de l'information sous sa forme définitive. Cette adoption pourrait avoir lieu d'ici la fin de l'année.

Voilà les éléments d'information que vous transmet, par ma voix, le ministre de la Justice.

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Je remercie Mme la vice-première ministre d'avoir communiqué la réponse de M. Verwilghen, laquelle me convient assez bien. En effet, M. Verwilghen entrouvre, à la fin de son intervention, une porte qui me paraît tout à fait intéressante, à savoir une modification de l'article incriminé de la loi sur les droits d'auteur.

On pourrait en effet réfléchir à une telle modification et donner ainsi au ministre les possibilités de jouer réellement un rôle dans la problématique des droits d'auteur.

Ce n'est pas tombé dans l'oreille d'un sourd ! Je vais donc m'atteler immédiatement à la rédaction d'une modification de cet article. J'espère, si nous estimons que les modifications sont parfaitement légales et régulières, que le Sénat pourra très rapidement s'en saisir et en discuter avec, naturellement, la collaboration et le soutien du ministre de la Justice.

– **L'incident est clos.**

We moeten inderdaad nagaan wat we kunnen doen om de kabelmaatschappijen ertoe aan te zetten de overeenkomsten die ze met de auteursverenigingen hebben gesloten, na te leven.

Hoe kan de minister van Justitie tussenkomen? De heer Monfils heeft zelf verwezen naar de bemiddelingsprocedure zoals voorzien in artikel 54 van de wet op de auteursrechten van 30 juni 1994. Die arbitrage is de enige mogelijkheid die wordt geboden. De wet verleent de minister echter geen rechtstreeks injunctierecht. Inmiddels lopen de eerste overeenkomsten tussen de kabelmaatschappijen en de houders van auteursrechten af. De maatschappijen weigeren klaarblijkelijk elke samenwerking. Er zijn dan ook verschillende rechtszaken gestart door houders van de auteursrechten. De minister kan zich daarin niet mengen omwille van de scheiding der machten. De enige mogelijkheid die hij ziet om de kabelmaatschappijen te dwingen hun verplichtingen na te leven, is een wijziging van artikel 54 binnen een gehele wijziging van de wet van 30 juni 1994. Dat is pas mogelijk na de goedkeuring van het voorstel van richtlijn over de harmonisatie van de auteursrechten in de informatiemaatschappij. Dit zou voor het einde van het jaar kunnen gebeuren.

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Dit antwoord verheugt me omdat het een uitweg kan bieden. Men kan inderdaad het betreffende artikel wijzigen zodat de minister een rol kan spelen in deze problematiek. Ik ga onmiddellijk een voorstel van wijziging uitwerken. Ik hoop dat de Senaat het spoedig zal kunnen bespreken in samenwerking en met de steun van de minister van Justitie.*

– **Het incident is gesloten.**

**Demande d'explications de
M. Johan Malcorps à la vice-première
ministre et ministre de la Mobilité et des
Transports et à la ministre de la Protection
de la consommation, de la Santé publique
et de l'Environnement sur «le plan fédéral
de lutte contre l'acidification et l'ozone
troposphérique» (n° 2-134)**

M. Johan Malcorps (AGALEV). – Le mouvement de défense de l'environnement et le Conseil fédéral pour le développement durable ont vivement critiqué le plan fédéral proposé pour lutter contre l'acidification et l'ozone troposphérique. Les campagnes de sensibilisation concernant la mobilité et l'énergie devraient disposer de budgets importants et être coordonnées entre les différents niveaux de pouvoir. Un plan véritablement national devrait permettre d'intégrer les efforts faits par les régions et par le fédéral en matière d'environnement et de mobilité.

Le Conseil fédéral déplore également que l'on ne se soit pas basé sur l'évaluation du précédent plan fédéral de 1996 ni sur l'analyse des raisons pour lesquelles les objectifs fixés à l'époque n'avaient pas été atteints.

D'après le Conseil fédéral, les objectifs à long termes sont insuffisants. Ils ne dépassent pas les maigres engagements pris dans le cadre du protocole de Göteborg et sont nettement inférieurs aux plafonds d'émission définis pour notre pays dans le projet de directive européenne.

De plus, la politique de lutte contre l'acidification et l'ozone n'est pas harmonisée avec celle menée pour combattre les gaz à effet de serre.

Si la Belgique veut être en mesure de respecter en 2010 la norme prévue par le projet de directive européenne relative à l'ozone, elle devra se montrer beaucoup plus exigeante dans la définition des objectifs à long terme de son plan fédéral.

Sur le plan international, il existe un consensus au sujet de la nécessité de combiner les actions à long terme visant à réduire les valeurs de base de l'ozone avec les actions à moyen et à court terme, afin de combattre les effets préjudiciables à la santé des pics élevés d'ozone pendant l'été. En 1994, selon l'Institut d'hygiène et d'épidémiologie, ceux-ci avaient causé un "excédent de mortalité" de 1.226 personnes.

L'article 7 du projet de directive européenne mentionne la possibilité de mener des plans d'action à court terme. Certains pays européens prennent des mesures pour limiter les effets des pics d'ozone sur la santé, par exemple en interdisant alternativement la circulation automobile à certains groupes de véhicules ou en imposant des limitations de vitesse. De telles mesures suscitent beaucoup de discussions mais, au moins, elles prouvent qu'on se préoccupe du problème.

Dans le cadre de la nouvelle culture politique, je me réfère volontiers à la proposition de loi déposée in tempore non suspecto par deux députés CVP et visant à créer dans les villes des zones où ne seraient admis que les véhicules à

**Vraag om uitleg van
de heer Johan Malcorps aan de vice-eerste
minister en minister van Mobiliteit en
Vervoer en aan de minister van
Consumentenzaken, Volksgezondheid en
Leefmilieu over «het federaal plan ter
bestrijding van verzuring en troposferische
ozon» (nr. 2-134)**

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Mijn vraag om uitleg is zowel aan vice-eerste minister Durant als aan minister Aelvoet gericht, omdat het federaal plan inzake verzuring en zomersmog zowel met milieu als met mobiliteit te maken heeft.

De milieubeweging en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling hebben forse kritiek op het voorgestelde federale actieplan tegen verzuring en zomersmog. Zo stelt men vast dat de geplande bewustmakingscampagnes rond mobiliteit en energie aanzienlijke budgetten moeten krijgen, dat ze van professionele communicatiebronnen- en instrumenten moeten gebruik maken en dat er een coördinatie nodig is tussen de verschillende beleidsniveaus. In feite is er een nationaal plan tegen de luchtvervuiling nodig en daarmee bedoel ik niet zomaar een federaal plan dan wel een plan dat moet zorgen voor een integratie van de inspanningen van de gewesten en het federale niveau inzake milieu en mobiliteit.

De Federale Raad betreurt ook dat men niet is uitgegaan van een evaluatie van het vorige federale actieplan van 1996 en van een onderzoek naar de redenen waarom de vroeger vooropgezette doelstellingen niet werden gehaald.

Kritiek is er echter niet alleen op de vorm, maar ook op de inhoud. De doelstellingen op lange termijn zijn volgens de Federale Raad ontoereikend. Men blijft ver beneden de emissieplafonds die voor ons land werden berekend in het kader van de Europese ontwerpverplichting inzake nationale emissieplafonds. Men houdt het op de schrale engagementen aangegaan in het kader van het protocol van Göteborg, wat voor de Federale Raad onvoldoende is.

Bovendien is het beleid inzake verzuring en ozon niet afgestemd op het beleid inzake de bestrijding van broeikasgassen. Zo gaat men voor de bepaling, van plafonds voor de uitstoot van verzurende stoffen en ozonvoorlopers uit van een jaarlijkse stijging van het Belgische elektriciteitsverbruik met 2 tot 4%, wat ingaat tegen de engagementen van Kyoto.

Het huidige ontwerp van Europese ozonrichtlijn stelt als norm voorop dat men in 2010 nog maximum 60 dagen de ozon-8-uren-norm van 120 µg/m³ mag overschrijden. Deze norm is nodig om in heel Europa gevaarlijke ozonpieken op langere termijn te vermijden. Als België aan deze norm wil voldoen, zal een aanzienlijke verscherping van de huidige doelstellingen van het federaal plan nodig zijn. Inzake langetermijndoelstellingen voldoet het plan dus niet.

Intussen groeit een internationale consensus dat acties op langere termijn om de achtergrondwaarden aan ozon terug te dringen moeten worden gecombineerd met acties op middellange of korte termijn. Die gecombineerde actie moet

faible émission.

D'autres mesures sont à l'étude pour les journées à forte concentration d'ozone, comme la délivrance d'un ticket ozone pour les transports publics, l'interdiction d'utiliser les engins à moteur à essence et l'interdiction pour les industries d'utiliser des produits contenant des substances volatiles.

Outre ce type de mesures à court terme, il convient de définir plus strictement les d'objectifs à long terme. En effet, malgré la diminution des précurseurs de l'ozone, on n'a observé au cours des dix dernières années aucune diminution sensible des valeur de base de l'ozone. Dans notre pays, la cellule CELINE a constaté que le pic le plus élevé depuis une dizaine d'année s'est produit en 1999.

Il faudra donc attendre plus longtemps que prévu que les mesures à long terme produisent des effets salutaires pour la santé et l'environnement. Entre temps, il convient de prendre des mesures d'urgence, comme les journées européennes à circulation automobile réduite, afin de réduire la pollution atmosphérique et de lutter contre l'ozone, les particules, etc.

Quels seront les moyens affectés à une campagne nationale concernant l'ozone? Quelles initiatives concrètes prendra-t-on pour informer la population? La ministre partage-t-elle le point de vue du Conseil fédéral selon lequel il faut mettre en place d'urgence un plan national, qui soit bien plus qu'un plan fédéral?

La ministre compte-t-elle prendre des initiatives afin d'augmenter la sévérité des objectifs en matière de plafonds d'émission pour les substances polluantes? Les objectifs en matière de lutte contre l'acidification et l'ozone seront-ils harmonisés avec les engagements pris à Kyoto concernant les gaz à effet de serre?

Envisage-t-on une stratégie fédérale ou nationale comportant des mesures préventives à moyen terme, pendant les mois d'été, et à court terme, pour anticiper les pics d'ozone prévus? La ministre s'est-elle concertée avec les autres ministres fédéraux et régionaux compétents?

de schadelijke invloed van hoge ozonpieken op de gezondheid tijdens de zomer tegengaan. Vooral kinderen, ouderen en mensen met astma lopen risico's. In 1994 werd in ons land door het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie een 'oversterfte' vastgesteld van 1.226 mensen. Die oversterfte was mede te wijten is aan hoge ozonpieken. Ook de volgende jaren werd de band gelegd tussen oversterfte en zomersmog.

In Duitsland berekende het vermaarde Umwelt und Prognose Institut op basis van een computermodel dat er tussen 1990 en 1995 in de Bondsrepubliek liefst 23.500 doden zouden zijn gevallen door zomersmog.

In het ontwerp van nieuwe Europese ozonrichtlijn wordt in artikel 7 de mogelijkheid van actieplannen voor de kortere termijn opgenomen. In een aantal Europese landen zijn maatregelen voor de korte termijn getroffen om de risico's van ozonpieken voor de gezondheid te beperken en onder meer het recht van kinderen te vrijwaren om onbezorgd op straat te spelen, ook als de zon hard schijnt. In Frankrijk kunnen de lokale overheden een rijverbod instellen alternerend voor even en oneven nummerplaten. Dit gebeurde bijvoorbeeld reeds in Parijs. Over al die maatregelen om op korte termijn resultaten te boeken, bestaat er veel discussie, maar ze tonen minstens aan dat men aan het probleem werkt.

In het kader van de nieuwe politieke cultuur verwijs ik hier graag naar een wetsvoorstel van twee CVP-volksvertegenwoordigers, de heren Ansoms en Brouns, die in tempore non suspecto, namelijk in de vorige legislatuur, een wetsvoorstel indienden om in steden emissiearme zones in te voeren in, waar enkel emissiearme voertuigen zouden worden toegelaten. Dat is een voorbeeld van een emissiebeperkende maatregel met een kortetermijneffect.

In Duitsland werden in de vroegere zomersmogwet al verkeersbeperkende maatregelen uitgewerkt met snelheidsbeperkingen voor auto's met katalysator en zelfs rijverboden voor auto's zonder katalysator als op verschillende meetstations de grenswaarde van 240 µg/m³ overschreden werd. Het Duitse milieuministerie verdedigde een hernieuwing en zelfs een verscherping van deze wet. Ik verheer niet dat over dit alles in Duitsland nog aardig wat discussie bestaat en dat die duidelijk nog niet beslecht is.

Andere maatregelen die worden overwogen zijn op ozonrijke dagen een ozonticket voor het openbaar vervoer, een gebruiksverbod voor machines aangedreven door benzine, zoals grasmaaiers of motorzagen, een verbod voor de industrie op het gebruik van VOS-houdende stoffen zoals solventen en dergelijke meer.

Men acht dit soort van preventieve maatregelen op korte termijn nodig, naast een verscherping van de doelstellingen op lange termijn. Want ondanks de vermindering van de voorloperstoffen die ozon vormen, de stikstofoxiden en de vluchtige organische stoffen, met gemiddeld 30% is er de voorbije tien jaar bijvoorbeeld in Duitsland of Zwitserland geen noemenswaardige vermindering van de ozonachtergrondwaarden ingetreden. Ook onze eigen Ircel toont aan dat het aantal gezondheidseffectdagen, zoals men dat noemt, in 1999 zeer hoog lag, de hoogste piek bereikte sinds 1990.

Het zal dus langer dan verwacht duren voor de

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – *La semaine prochaine, le gouvernement étudiera les mesures qu'il convient de prendre dans le cadre d'un plan de lutte contre l'ozone. Celui-ci sera coordonné par la ministre Aelvoet qui m'a donc fourni les éléments de réponse suivants.*

Le coût de la campagne fédéral concernant l'ozone s'élèvera à cinq millions de francs. Un demi-million sera fourni par le Conseil supérieur d'hygiène et quatre millions et demi par le département de l'Environnement. Il est prévu d'éditer une affiche, un dépliant et une brochure. L'affiche et le dépliant seront diffusés par l'intermédiaire des médecins généralistes. Le problème sera également abordé par les médias, notamment dans les bulletins de météo.

Fin 1999, la ministre Aelvoet avait pris contact avec les ministres régionaux compétents pour l'environnement, afin de mettre sur pied un plan national de lutte contre l'acidification et l'ozone troposphérique. Les ministres régionaux n'ont toutefois pas donné suite à cette demande, les plannings régionaux n'étant pas harmonisés. Ce problème sera réglé à l'avenir.

La ministre Aelvoet est favorable à une plus grande sévérité des plafonds d'émission, conformément à la proposition de directive européenne. Si la Région flamande est désireuse

langetermijnmaatregelen een heilzaam effect hebben op milieu en gezondheid. Intussen zijn noodmaatregelen nodig, ook al blijft het zeer moeilijke om met kortetermijnmaatregelen de ozonconcentratie naar beneden te halen. Niemand twijfelt er immers aan dat maatregelen als de Europese autoluwe dagen een effect hebben op de luchtvervuiling in het algemeen, niet alleen op de ozonconcentraties, maar ook op de gevaarlijke kleine deeltjes, en dergelijke meer.

Kan de minister mij antwoorden op volgende vragen :

Hoeveel middelen worden uitgetrokken voor het voeren van een federale ozoncampagne? Welke initiatieven worden er concreet genomen om de mensen voor te lichten? Via welke kanalen? Is de minister het eens met de Federale Raad die vindt dat er zo snel mogelijk een nationaal plan - dit is ruimer dan een federaal plan - tegen de luchtvervuiling moet komen?

Zal de minister initiatieven nemen om de lange termijn doelstellingen inzake emissieplafonds voor vervuilende stoffen in de lucht aan te scherpen, zoals gevraagd door de Federale Raad? Worden de doelstellingen inzake de bestrijding van verzuring en ozon afgestemd op onze Kyoto-engagementen inzake de broeikasgassen?

Wordt er gewerkt aan een federale of nationale ozonstrategie waarbij preventieve maatregelen worden genomen op middellange termijn, bijvoorbeeld gedurende de zomermaanden, of op korte termijn, anticiperend op verwachte ozonpieken? Zo denk ik aan maatregelen om het gebruik van het openbaar vervoer in de zomer aan te moedigen, maatregelen om de snelheid van het verkeer te verminderen of verkeersbepalende maatregelen op het moment dat er door de hoge graad van luchtvervuiling gezondheidsrisico's ontstaan voor kwetsbare groepen in de bevolking? Heeft de minister terzake overleg gevoerd met andere bevoegde ministers op federaal of gewestelijk niveau?

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – De regering buigt zich volgende week over maatregelen op korte, middellange en lange termijn voor een ozonplan. Dat plan wordt reeds maanden voorbereid door de betrokken kabinetten en administraties. Ik zal nu niet in detail ingaan op de maatregelen die woensdag in de Ministerraad worden besproken, maar ik kan wel de grote lijnen meedelen.

De regering wil met het plan ter bestrijding van troposferische ozon, dat zal worden gecoördineerd door de minister van Volksgezondheid en Leefmilieu, mevrouw Aelvoet, een structureel antwoord formuleren op de ozonproblematiek. De gegevens van dit antwoord komen dan ook van haar

De federale ozoncampagne zal vijf miljoen frank kosten. Een half miljoen is afkomstig van de Hoge Gezondheidsraad en vier en een half miljoen van het departement van Leefmilieu. Er worden een affiche, een folder en een brochure uitgebracht. De folders, vergezeld van een affiche, zullen tegen einde mei via de huisartsen verspreid worden. De brochure, die dieper op het probleem ingaat, zal eind juni klaar zijn. In de media zal over het probleem worden gesproken in de weerberichten en in programma's zoals *Kijk Uit*. De mogelijkheden zullen zo vlug mogelijk met de nationale en de regionale pers bekeken worden.

d'aller plus loin que ne l'exige le protocole de Göteborg, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale veulent demeurer prudentes en attendant le plan pour la qualité de l'air, qui devrait être prêt en 2001. Elles se déclarent disposées à réexaminer le problème en 2004.

La question de l'éventuelle influence des diverses mesures du plan de lutte contre l'ozone sur les modifications climatologiques a été attentivement étudiée.

Les auteurs de ce plan travaillent en étroite collaboration avec l'administration fédérale de l'Environnement. Compte tenu de l'avis émis par le Conseil fédéral pour le développement durable, les efforts se concentreront à l'avenir sur la préparation d'un plan national de lutte contre l'acidification, l'ozone troposphérique et les modifications climatologiques.

Une étude effectuée par l'ISSEP a montré que les mesures prises à l'occasion des pics d'ozone dépassant les normes européennes ne sont pas efficaces. Les mesures appliquées dans d'autres pays ne le sont pas davantage.

Une campagne de sensibilisation sera lancée prochainement. En outre, la ministre de la Santé publique et de l'Environnement et la ministre de la Mobilité se concerteront pour préparer des mesures à court terme concernant la circulation.

Je voudrais ajouter à cette réponse de Mme Aelvoet que je compte également prendre cet été des mesures de sensibilisation et de prévention.

Dans ce domaine, les mesures ne produiront des résultats significatifs à court ou à moyen terme que si chacun prend ses responsabilités. Cela n'a aucun sens de lutter contre l'ozone uniquement lorsque des pics se produisent. Les automobilistes doivent veiller à adapter leur conduite afin de réduire l'émission de gaz au maximum, et s'efforcer de n'utiliser leur véhicule que lorsque c'est vraiment nécessaire. La campagne envisagée mettra l'accent sur cette prise de responsabilité individuelle.

Le volet préventif de la campagne encouragera le covoiturage et le contrôle technique des véhicules.

Ma politique sera donc centrée sur le sens des responsabilités. Si les résultats devaient se révéler insuffisants ou si l'on devait constater une augmentation des concentrations d'ozone, on prendrait des mesures de limitation de vitesse qui ont une influence directe sur la production des précurseurs d'ozone.

Le respect des limitations de vitesse doit donc être contrôlé plus sévèrement. Après évaluation de la situation, si nécessaire, la vitesse maximale autorisée sur la voie publique sera réduite. Ces questions doivent toutefois être discutées en conseil de ministres, la semaine prochaine. Aussi, je n'en dirai pas plus aujourd'hui.

J'exposerai ultérieurement les mesures ayant trait à la santé publique, à la circulation et à la prévention.

Minister Aelvoet is voorstander van een nationaal plan ter bestrijding van verzuring en troposferische ozon. Einde 1999 heeft zij daarover een vraag gericht aan de gewestelijke ministers bevoegd voor leefmilieu. De gewesten waren hiertoe niet bereid. De gewestelijke plannings zijn immers niet op elkaar afgestemd. In de toekomst zal dit probleem zeker uit de weg geruimd zijn en zullen we ons opnieuw kunnen inzetten voor een nationaal plan. Er wordt overigens altijd gestreefd naar een coördinatie tussen de gewesten en de federale regering in de Interministeriële Conferentie Leefmilieu.

Minister Aelvoet is als groene minister uiteraard voorstander van het aanscherpen van de nationale emissieplafonds in navolging van het voorstel van richtlijn van de Europese Unie COM 125. Het Vlaams Gewest wil verder gaan dan de doelstellingen van het Göteborgprotocol van 1999. Het Waals en Brussels Gewest willen echter voorzichtig blijven met het voorstellen van strenge doelstellingen zolang er nog geen luchtplan is. Beide gewesten werken hieraan. Het zal in 2001 voltooid zijn. Ze zijn bereid de emissieplafonds te herbekijken in 2004, wanneer de resultaten van het luchtplan duidelijk zijn.

Alle maatregelen van het plan ter bestrijding van de verzuring en de troposferische ozon werden nagegaan op mogelijke effecten op de klimaatwijziging. Zo is de promotie van verwarmingsinstallaties met lage NOx-uitstoot ook gunstig voor de verlaging van de CO₂-uitstoot. Er wordt trouwens ook een voorwaarde voor het energierendement ingevoerd. De maatregelen inzake transport zijn technische en/of bewustmakingsmaatregelen die een kleine negatieve of zelfs een positieve invloed hebben op de CO₂-uitstoot.

De heren Woestijn en Wittoeck, de auteurs van het plan ter bestrijding van de verzuring en troposferische ozon en van het klimaatplan, werken nauw samen op de Federale Diensten voor het Leefmilieu. De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling heeft hieromtrent in zijn advies van 4 april jongstleden een opmerking gemaakt en in de toekomst zal dan ook worden getracht één nationaal plan ter bestrijding van de verzuring, troposferische ozon en klimaatwijziging op te stellen.

Uit een onderzoek dat de VITO heeft uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, is gebleken dat piekmaatregelen die worden genomen bij de overschrijding van de EU-drempelwaarden, niet efficiënt zijn. Dat blijkt ook uit metingen in Woluwe, Berchem en Ukkel, waar tijdens de weekends in de zomer hogere ozonconcentraties worden gemeten ondanks het minder drukke verkeer. De maatregelen die in Duitsland, Frankrijk en Griekenland werden genomen bij ozonpieken, bleken eveneens weinig effect te hebben. In Duitsland werden in juni 1994 gedurende 4 dagen over een gebied van 910 km² volgende maatregelen genomen : een snelheidsbeperking tot minder dan 70 kilometer per uur, een vrijwillige reductie van de industriële activiteiten en een verkeersverbod in Heilbronn, een stad met een oppervlakte van 45 km². De resultaten ervan zagen eruit als volgt: 15 à 20% reductie van de NOx en 20 à 32% reductie van VOS, vluchtige organische stoffen, maar geen ozonreductie.

We gaan een bewustmakingscampagne starten op korte termijn. Dit gebeurt aan de hand van de bovenvermelde

brochure en gaat gepaard met een campagne in de media. Verder zal er overleg plaatsvinden tussen de minister van Volksgezondheid en Leefmilieu en de minister van Mobiliteit om verkeersmaatregelen op korte termijn voor te bereiden.

Tot zover de gegevens van minister Aelvoet. Zoals mijn collega Aelvoet zal ook ik sensibiliserende en preventieve maatregelen nemen tijdens de zomer.

Alleen wanneer iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt, kunnen maatregelen in dit domein betekenisvolle resultaten op korte of middellange termijn opleveren. Sensibilisering is dus belangrijk. De ozonuitstoot alleen bekampen als er zich pieken voordoen, haalt immers niets uit. De voertuiggebruikers moeten hun gedrag aanpassen om de uitstoot van vervuilende gassen tot een minimum te beperken. Dit betekent dat iedereen zich moet afvragen of het noodzakelijk is zijn voertuig te gebruiken dan wel of hij zich op een minder vervuilende manier kan verplaatsen. Bij het gebruik van een auto of ander motorvoertuig moet men zijn rijgedrag aanpassen door onder andere de snelheidsbeperkingen na te leven en door soepel te rijden. Deze oproep tot meer persoonlijke verantwoordelijkheid zal doorheen de verschillende onderdelen van de campagne weerklinken.

Daarenboven zullen preventiemaatregelen worden genomen, die tevens moeten helpen om aan de bovenvermelde voorwaarden te voldoen: aanmoediging van *car sharing* en van de technische controle van motorvoertuigen.

Een beroep doen op de verantwoordelijkheidszin van de gebruikers vormt dus de rode draad doorheen mijn beleid. Als dit te weinig resultaten zou opleveren of als een verhoging van de ozonconcentraties zou worden vastgesteld, dan zullen er maatregelen tot snelheidsbeperking worden genomen. Deze hebben immers een direct effect op de productie van de voorlopers van ozon, zoals blijkt uit de cijfers die ik heb gegeven.

De naleving van de snelheidsbeperkingen moet dus strenger worden gecontroleerd, maar de minister van Volksgezondheid en ikzelf willen, indien nodig, in bepaalde periodes, afhankelijk van de evaluatie van de situatie, de maximaal toegelaten snelheid op de openbare wegen verlagen. Deze elementen zullen volgende week in de Ministerraad worden besproken. Ik kan daar vandaag dus niet meer details over geven.

Het spreekt vanzelf dat ik later de maatregelen in verband met volksgezondheid, verkeer en preventie uitgebreid zal toelichten. Ik hoop dat wij daarmee een betere zomer tegemoet gaan dan vorig jaar.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Het verheugt mij dat er plannen zijn om de sensibilisering op te drijven en om bijkomende maatregelen te treffen indien blijkt dat deze sensibilisering niet voldoende is, zoals initiatieven inzake snelheidsbeperkingen. Ik ben ervan overtuigd dat dit nodig is.

Voorts moeten wij de evolutie in onze buurlanden op de voet volgen. Overal blijkt dat maatregelen op korte termijn niet ideaal zijn en zeker niet om de tweederangsvervuiling van ozon aan te pakken. Toch stel ik vast dat de zaak sinds het experiment in Heilbronn in 1994 in Duitsland actief is opgevolgd en dat het *Umweltbundesamt*, toch niet de eerste

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Je suis satisfait d'entendre que des mesures de sensibilisation seront prises, ainsi que d'éventuelles initiatives complémentaires.*

Il est nécessaire de suivre de près l'évolution dans les pays voisins, particulièrement en ce qui concerne les mesures tendant à réduire le trafic. Sans aller aussi loin que Greenpeace qui demande que l'on interdise la circulation des véhicules sans pot catalytique, certaines mesures à court terme semblent intéressantes. Le problème de la pollution de l'air doit être considéré dans son ensemble, sans se limiter aux seules concentrations d'ozone. J'admets volontiers que

seules des mesures ayant un effet à long terme permettront de le résoudre.

– L'incident est clos.

**Demande d'explications de
Mme Meryem Kaçar à la vice-première
ministre et ministre de la Mobilité et des
Transports sur «les accidents survenant
pendant le week-end» (n° 2-135)**

Mme Meryem Kaçar (AGALEV). – Chaque week-end, nous sommes confrontés au bilan des accidents de la route, un bilan plus lourd encore lorsqu'il s'agit d'un week-end prolongé. Ces informations sont banalisées et le phénomène risque d'être accepté socialement.

Selon les chiffres de l'Institut belge pour la sécurité routière, en 1998, 1500 personnes sont mortes dans des accidents de la route, dont 43% durant les week-ends. Quelque 35% des conducteurs impliqués dans des accidents nocturnes le week-end ont entre 18 et 24 ans. Ces jeunes ont quatre fois plus de chances d'être impliqués dans des accidents graves que les autres conducteurs. En outre, les hommes représentent 84% des victimes graves.

Des mesures ont déjà été proposées. Un des piliers de la sécurité routière consiste à influencer le comportement au volant en agissant sur les conducteurs, les véhicules et les abords des routes. Pour cela, il conviendrait d'augmenter les contrôles routiers et le rôle pénal des services de police. Mais actuellement, les quotidiens indiquent où vont avoir lieu les contrôles de vitesse, ce qui est absurde. En outre, augmenter le risque d'être pris ne sert à rien si les mauvais conducteurs ne sont pas poursuivis et punis. Le système du retrait automatique du permis devrait être étendu. Enfin, les jeunes conducteurs ayant commis des infractions graves devraient bénéficier de cours de recyclage.

Par ailleurs, on devrait également sensibiliser la famille et l'environnement social des jeunes afin qu'ils soient encouragés à adopter un comportement sûr au volant.

Que fait la ministre pour réduire les accidents du week-end? Mènera-t-elle une politique préventive afin de pousser les conducteurs et leurs proches à changer leur mentalité? Compte-t-elle augmenter les peines pour les délits commis sur la route, en ajoutant à la condamnation financière le retrait du permis? En effet, une sanction financière n'a aucun effet si l'amende est payée par l'employeur du conducteur. Enfin, la ministre fera-t-elle équiper les véhicules d'un système automatique de limitation de vitesse?

de beste, wel degelijk heeft voorgesteld om ook verkeersbepurende initiatieven te nemen. Er wordt dan niet zover gegaan als de milieubewegingen of *Greenpeace* die een bijna totaal rijverbod vragen voor auto's zonder katalysator, maar er wordt wel degelijk enig heil verwacht van kortetermijnmaatregelen zoals een verkeersbepending. De luchtvervuiling moet daarbij natuurlijk in haar geheel worden bekeken: niet alleen ozon, maar ook NOx, vluchtige organische stoffen en deeltjes moeten in aanmerking worden genomen. Ik geef uiteraard grif toe dat men het probleem maar effectief onder controle kan krijgen door maatregelen die een effect op lange termijn hebben.

– Het incident is gesloten.

**Vraag om uitleg van
mevrouw Meryem Kaçar aan de vice-eerste
minister en minister van Mobiliteit en
Vervoer over «de weekendongevallen» (nr.
2-135)**

Mevrouw Meryem Kaçar (AGALEV). – Van bij de aanvang van het weekend beginnen de berichtgevingen over de verkeersslachtoffers. Elke maandagochtend worden we dan geconfronteerd met de balans van verkeersongevallen, doden en zwaargewonden die tijdens het weekend werd opgemaakt. Deze balans is nog schrijnender wanneer het een verlengd weekend betreft, zoals onlangs het geval was met het Paasweekend waarin 24 doden vielen. Meestal gaat het om jongeren tussen 18 en 24 jaar. Deze berichtgevingen worden gebanaliseerd en het fenomeen dreigt maatschappelijk aanvaard te worden.

Volgens de cijfers van het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid die ik heb opgevraagd, telde men in 1998 in België 1500 verkeersdoden. Tijdens de week vielen er 852 en tijdens de weekends 648 doden, of 43%. Tijdens de weekendnachten vielen er 279 doden, ongeveer 19% van alle verkeersdoden.

Het is bekend dat 35% van de bestuurders betrokken in de nachtelijke weekendongevallen tussen 18 en 24 jaar oud zijn. Ze zijn echter niet alleen in de weekendongevallen betrokken, ze vertegenwoordigen ook 57% van alle ernstige ongevallen tijdens de week.

De analyse van de ongevallencijfers door het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid leert dat, bij gelijke verkeersdeelname, jonge bestuurders tot 4 maal meer kans lopen om betrokken te zijn bij een ernstig ongeval dan de andere bestuurders. Bovendien zijn de mannen in de weekendongevallen oververtegenwoordigd. Slechts 16% van de dode en de zwaargewonde bestuurders zijn vrouwen en 84% mannen. Voorts is er ook vastgesteld dat er bij jonge bestuurders veel meer ernstige aanrijdingen gebeuren tegen een vaste hindernis buiten de rijbaan dan bij oudere bestuurders.

Belangrijke factoren hiervoor zijn onder andere:

leeftijdsgebonden factoren zoals onafhankelijkheidsdrang, noodzaak aan mobiliteit, het behoren tot de wereld van de volwassenen, prestatiedrang, enzovoort. Jongeren ondergaan sterk de invloed van hun onmiddellijke omgeving (vrienden),

terwijl hun leefpatroon cultureel en maatschappelijk wordt bepaald door heersende opvattingen en trends (de auto is symbool van vrijheid en emotie); gebrek aan rijervaring; alcoholgebruik; het niet vertrouwd zijn met de weg.

Maatregelen hiertegen zijn reeds voorgesteld. Een centraal punt in de verkeersveiligheid is de beïnvloeding van het rijgedrag door in te werken op de mens zelf, op het voertuig en op de (weg)omgeving.

Ik wens hier te wijzen op een tweetal maatregelen:

De verhoging van het verkeerstoezicht en het strafrechtelijk optreden van de politiediensten. Dit zijn de enige middelen om op directe wijze en op korte termijn het rijgedrag van de bestuurders te beïnvloeden. Hierdoor zal de pakkans worden verhoogd. De dagbladen vermelden thans waar die dag snelheidscontroles worden gehouden. Dat is zeer absurd.

Een hoge pakkans volstaat uiteraard niet wanneer de kans reëel is dat men achteraf niet wordt vervolgd of men pas later wordt gestraft.

De preventieve effecten van het strafrechtelijk beleid moeten ten volle worden benut door een grotere transparantie en door het automatisme van de vervolging en de bestraffing, door middel van de uitbreiding van het systeem van de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs en van de onmiddellijke inning.

Bij jonge bestuurders die zware overtredingen begaan, moet sneller de link worden gelegd met de opleiding en moeten herscholingscursussen worden ingericht.

Sensibilisatie en verantwoordelijkheidszin van de jongeren en de sociale omgeving van de jongeren. Jongeren moeten door hun omgeving worden aangespoord om een veilig en sociaal rijgedrag aan te nemen. Dat moet onder meer blijken uit het rijgedrag van de ouders, de manier waarop de auto in de maatschappij wordt voorgesteld (autoreclame), personen en organisaties die rechtstreeks of onrechtstreeks te maken hebben met jongeren en verkeer, zoals de horeca- sector, dancings, jeugdverenigingen, autoconstructeurs, enzovoort.

Graag verneem ik van de minister:

1. of ze een specifiek beleid voert tegen de weekendongevallen;
2. of ze een preventiebeleid zal voeren om de bestuurders en hun sociale omgeving verantwoordelijkheidsbesef bij te brengen om zo een maatschappelijke mentaliteitswijziging tot stand te brengen;
3. of ze de strafmaat voor verkeersdelicten zal verhogen, door naast de financiële straf ook het rijbewijs in te trekken, wat efficiënter en directer is? Een financiële veroordeling alleen heeft immers geen effect voor bestuurders die hun geldboete terugbetaald krijgen door hun werkgever.
4. of ze de auto's zal doen uitrusten met toestellen voor een automatische snelheidsbeperking?

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – Ik zal een precies antwoord geven op uw vier vragen.

Zoals in uw nota is uiteengezet, zijn pakkans en een consequent vervolgingsbeleid en strafbeleid essentiële pijlers

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – Le risque d'être pris, des poursuites systématiques et une politique pénale constituent les axes essentiels de la lutte contre les accidents du week-end. Il s'agit cependant de matières qui ressortissent à la

compétence des ministres de l'Intérieur et de la Justice.

Le week-end concentre tous les facteurs d'accident importants: l'alcool, la vitesse et les jeunes, facteurs pour lesquels une politique spécifique existe déjà. Les contrôles et les actions de sensibilisation peuvent être intensifiés durant le week-end. Différents projets concernant les jeunes sont également proposés dans le Plan fédéral de sécurité.

Depuis de nombreuses années, l'IBSR mène des campagnes de sensibilisation afin de modifier la mentalité des conducteurs et, à plus long terme, les normes sociales. Grâce aux campagnes BOB, "boire et conduire" est devenu asocial. Des campagnes répétées ont récemment été menées contre les accidents du week-end, précisément afin de rendre les jeunes conscients des dangers de leur conduite irresponsable, non seulement pour eux-mêmes mais aussi pour leurs amis passagers.

La responsabilisation constitue le point central. L'IBSR et moi-même allons rechercher de nouvelles pistes afin d'apporter plus de civisme dans la circulation, notamment chez les jeunes.

Parmi les projets proposés par le Plan fédéral de sécurité figure la catégorisation des infractions de la route, c'est-à-dire l'instauration de différentes amendes minimales et l'extension du système de la perception immédiate. La loi en vigueur ne laisse pas suffisamment la possibilité d'imposer des mesures de sécurité aux conducteurs dangereux pour les autres usagers. J'en discuterai avec le ministre de la Justice.

L'équipement technique des véhicules est déterminé par les autorités européennes. La Belgique soutiendra toutes les initiatives de la Commission en la matière. L'IBSR achève une enquête sur l'adhésion de la population à l'introduction d'un système intelligent d'adaptation de la vitesse des véhicules (Intelligent Speed Adaptation, ISA). Ses résultats seront connus sous peu. Des évaluations de l'ISA sont en cours en Suède, aux Pays-Bas et bientôt en Belgique. Enfin, l'Union européenne a proposé une législation relative aux limiteurs de vitesse sur les camions de plus de 3,5 tonnes.

Pour l'instant, nous discutons des priorités en matière de sécurité routière qui seront encouragées par la présidence belge de l'Europe durant la seconde moitié de 2001. Une approche européenne commune est importante. Je me concerte donc avec mes collègues français et suédois qui assureront les deux prochaines présidences de l'Union.

in de strijd tegen de weekendongevallen. Het gaat hier evenwel om twee aangelegenheden die niet tot de bevoegdheid behoren van de Minister bevoegd voor het wegverkeer, maar wel tot de bevoegdheid van respectievelijk de Minister van Binnenlandse Zaken als verantwoordelijke voor de politiediensten en de Minister van Justitie.

Het programma Handhaving van de Afdeling Onderzoek en Advies van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid onderzoekt relevante aspecten van de 'verkeersproblematiek' als basis voor het formuleren van aanbevelingen aan haar doelgroep: politie en justitie. Deze aanbevelingen moeten leiden tot doeltreffende en efficiënte handhaving, met als doelstelling de verkeersveiligheid te vergroten. Uit de literatuur blijkt immers dat handhaving een krachtig middel kan zijn ter beïnvloeding van het menselijk gedrag.

Het weekend wordt vooral gekenmerkt door het samengaan van de belangrijkste ongevallenfactoren waar specifiek een beleid voor bestaat, bijvoorbeeld alcohol, snelheid, jongeren. De intensiteit van toezicht en sensibilisatie kan worden opgevoerd tijdens de weekends, zoals met de weekendcontroles op alcohol en nu ook drugs. In het raam van het Federaal Veiligheidsplan worden daarnaast volgende projecten voorgesteld m.b.t. jonge bestuurders: de integratie van de mobiliteitsopvoeding in het secundair onderwijs, de inhoudelijke verbetering van de rijopleiding, een getrappt rijbewijs met een opvolging van nieuwe bestuurders en eventueel in combinatie met een rijbewijs met punten, de intensifiëring van het gericht verkeerstoezicht en het opleggen van alternatieve straffen.

Het antwoord op uw tweede vraag is dat het BIVV reeds vele jaren sensibilisatiecampagnes voert tot wijziging van de mentaliteit van de bestuurders en op langere termijn tot wijziging van maatschappelijke normen en waarden. Mede dankzij de BOB-campagne wordt de combinatie van alcohol en rijden aanzien als asociaal gedrag. Eenzelfde resultaat wordt nagestreefd met het probleem van onaangepast snelheidsgedrag.

In een recent verleden is herhaaldelijk campagne gevoerd tegen de weekendongevallen, precies met als doel de jongeren te wijzen op de gevaren van onverantwoord rijgedrag en de vaak desastreuze gevolgen, niet alleen voor zichzelf maar ook voor hun vrienden-passagiers.

Het responsabiliseringsaspect staat hierbij centraal, zonder daarom belerend over te komen. Bij deze campagnes beperkt men er zich reeds lang niet meer toe affiches aan te brengen langs de openbare weg. De doelgroepen worden op een veel actievare wijze bij de campagnes betrokken. Affiches, folders met bijkomende uitleg worden ter beschikking gesteld van jeugdbewegingen, de horeca, dancings, scholen en onderwijsinstellingen. Ook nieuwe media zoals internet worden ingezet bij de sensibilisering.

Ik zal dezelfde aanpak stimuleren en met het BIVV zoeken naar nieuwe pistes om meer burgerzin in het verkeer te brengen, ook specifiek bij de jongeren.

Dan kom ik tot uw derde vraag. Bij de projecten die worden voorgesteld in het raam van het Federaal Veiligheidsplan wordt de categorisering van de verkeersovertredingen vermeld. In dit project is er sprake van verschillende minimumboetes en de uitbreiding van het systeem van

onmiddellijke inning. De vigerende wetgeving, de artikelen 38 tot 42 van de Wegverkeerswet, inzake het verval van het recht tot sturen, door de rechter uitgesproken als straf of wegens lichamelijke ongeschiktheid, laat onvoldoende ruimte om met kennis van zaken veiligheidsmaatregelen op te leggen aan bestuurders die een gevaar betekenen voor de andere weggebruikers en moet dus worden aangepast. Dit zal gebeuren in overleg met de Minister van Justitie.

De technische uitrusting van voertuigen is een materie die volledig geregeld wordt op Europees niveau. Uiteraard worden alle initiatieven die de Europese Commissie neemt, door België gesteund.

Het BIVV rondde een onderzoek af waarbij werd gepeild naar het draagvlak bij de Belgische bevolking voor de invoering van een intelligent systeem tot aanpassing van de snelheid van voertuigen (Intelligent Speed Adaptation, ISA). De resultaten van dit draagvlakonderzoek laten toe in te schatten in welke mate de bevolking open staat voor de invoering van een dergelijke systeem en in welke mate de bevolking nog overtuigd dient te worden. Dergelijke maatregelen vallen of staan immers met het draagvlak. De resultaten van deze studie zullen binnenkort worden bekendgemaakt.

Lopende demonstratieprojecten in Zweden, Nederland en straks ook in België, onder andere in Gent, laten ons toe intelligente snelheidsbegrenzers in personenwagens te evalueren. ISA kan potentieel het snelheidsprobleem beheersen. Als minister zal ik demonstratieprojecten in België steunen. Dat is belangrijk om een mentaliteitsverandering teweeg te brengen.

De Europese Unie heeft onder haar prioriteiten op korte en middellange termijn, een wetgeving voorgesteld in verband met snelheidsbegrenzers voor lichte vrachtwagens vanaf 3,5 ton. Vandaag is een snelheidsbegrenzer nodig in vrachtwagens met een MTM van meer dan 10 ton en in autobussen van meer dan 12 ton MTM.

Momenteel wordt overleg gepleegd over de prioriteiten inzake verkeersveiligheid die tijdens het Europese voorzitterschap van België in de tweede helft van 2001 aan bod moeten komen. Ik praat daarover met mijn Franse collega, die deze zomer het voorzitterschap zal waarnemen, maar ook met Zweden, dat net vóór België komt. Een gezamenlijke Europees aanpak is belangrijk. Mogelijk kan België deze initiatieven ook een duw geven als het voorzitter van de Europese Unie wordt.

Mevrouw Meryem Kaçar (AGALEV). – Ik dank de minister voor haar uitgebreid antwoord. Het verheugt me te horen dat er een goed beleid wordt gevoerd. Ik zal dat van nabij blijven volgen.

– **Het incident is gesloten.**

Mme Meryem Kaçar (AGALEV). – *Je me réjouis d'entendre qu'on mène une bonne politique. Je continuerai à suivre la question de près.*

– **L'incident est clos.**

**Demande d'explications de
M. René Thissen au ministre de
l'Agriculture et des Classes moyennes sur
«les aides à la culture bio» (n° 2-138)**

**Demande d'explications de
M. Michiel Maertens au ministre de
l'Agriculture et des Classes moyennes sur
«les aides à la culture bio» (n° 2-144)**

Mme la présidente. – Je vous propose de joindre ces demandes d'explications. (*Assentiment*)

M. René Thissen (PSC). – Ma demande d'explications sera brève étant donné qu'elle vise à obtenir des réponses à des questions tout à fait précises.

En cinq ans, le nombre des fermes biologiques agréées a été multiplié par trois et plus.

Ces dernières années, la production biologique connaît un développement important, tant en Flandre où l'on est passé de 47 exploitations en 1994 à 66 exploitations en 1998 qu'en Wallonie où l'on est passé de 53 exploitations en 1994 à 234 exploitations en 1998. Il est vrai que les conditions d'extension en Wallonie sont plus facilement rencontrées que dans le nord du pays, étant donné le terrain disponible et la densité de la population.

Cette subite augmentation s'explique aussi par le fait que 1998 était la dernière année permettant de se convertir tout en bénéficiant du système d'aide à la reconversion et au maintien octroyé par la Communauté européenne à la suite du règlement CEE n° 2078/92 relatif aux méthodes de production agricole compatibles avec les exigences de la protection de l'environnement.

Vu l'engagement de minimum 5 ans à appliquer aux méthodes de production biologique, le paiement de l'aide se poursuit de 1998 à 2003 pour les exploitants dont l'engagement a pris ses effets entre 1994 et 1998.

Je viens d'apprendre que le versement des primes 1998 aurait pris du retard. De nombreux producteurs "bio", et principalement ceux qui se sont engagés récemment dans ce type de production, ont un besoin crucial de ces aides parce qu'ils ont évidemment subi une diminution de leurs autres revenus.

Puis-je vous demander de bien vouloir m'indiquer quel est le retard pris par l'administration pour le versement de ces primes, le nombre d'agriculteurs concernés, ainsi que le nombre de primes en attente? Quand seront-ils indemnisés?

Enfin, pour les nouveaux producteurs qui se sont engagés dans ce type de production en 1999, pouvez-vous me confirmer qu'une prolongation de deux ans des aides à la culture "bio" est prévue? Si oui, quand peut-on envisager la parution des arrêtés d'exécution qui permettront à tous les producteurs d'être sécurisés juridiquement?

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Le gouvernement souhaite, d'ici 2005, faire passer 5% de la production*

**Vraag om uitleg van de heer René Thissen
aan de minister van Landbouw en
Middenstand over «de steunmaatregelen
voor bio-producenten» (nr. 2-138)**

**Vraag om uitleg van
de heer Michiel Maertens aan de minister
van Landbouw en Middenstand over «de
steunmaatregelen voor bio-producenten»
(nr. 2-144).**

De voorzitter. – Ik stel voor deze vragen om uitleg samen te voegen. (*Instemming*)

De heer René Thissen (PSC). – *Op vijf jaar tijd is het aantal erkende biologische landbouwbedrijven met een factor drie of meer toegenomen.*

De plotse toename in 1998 valt te verklaren omdat dit het laatste jaar was, waarin men kon overschakelen en een beroep blijven doen op de steunmaatregelen voor reconversie en behoud toegekend door de Europese Gemeenschap met toepassing van verordening nr. 2078/92 met betrekking tot de landbouwproductiemethoden die verenigbaar zijn met de vereisten inzake milieubescherming.

Aangezien men er zich diende toe te verbinden om minstens gedurende vijf jaar de biologische productiemethoden toe te passen, zal er van 1998 tot 2003 steun worden uitbetaald aan producenten die de stap hebben gezet tussen 1994 en 1998.

Ik verneem zopas dat de premies 1998 met heel wat vertraging worden gestort. Die steun is voor talrijke bio-producenten en vooral voor diegenen die onlangs de stap hebben gezet, van cruciaal belang, omdat de omschakeling uiteraard met inkomensverlies is gepaard gegaan.

Welke vertraging heeft de administratie bij het uitbetalen van de premies opgelopen? Voor hoeveel landbouwers is het wachten geblazen en over hoeveel premies gaat het? Wanneer zullen zij worden vergoed?

Kunt u bevestigen dat de steunmaatregelen voor de nieuwe bio-producenten die in de loop van 1999 zijn overgeschakeld, met twee jaar zullen worden verlengd? Zo ja, wanneer zullen dan de uitvoeringsbesluiten verschijnen die de producenten rechtszekerheid bieden?

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – *De regering streeft ernaar tegen 2005 ongeveer 5 % van de land- en*

agricole et maraîchère à la culture biologique et il promet de prendre les mesures nécessaires à cet effet. La demande de légumes biologiques sur le marché est trois fois plus importante que l'offre nationale, de sorte que beaucoup de légumes biologiques doivent être importés de l'étranger. Il importe que le gouvernement prévoie des incitants en la matière.

Or, dans le secteur de la culture biologique sous verre, c'est l'inverse qui se passe. La directive européenne 2092/91 est mal interprétée, de sorte que les agriculteurs belges qui pratiquent la culture biologique sous verre sont désavantagés par rapport à leurs collègues néerlandais qui passent au même moment à la production biologique. Ceux-ci bénéficient d'un avantage de six mois à un an par rapport aux Belges. Auparavant, la situation était identique en Belgique et aux Pays-Bas. Le label « en reconversion » était attribué après six mois et le label « garantie bio » après un an, à condition qu'il soit prouvé que durant les deux années précédant la demande, aucun biocide, herbicide ou engrais chimique n'ait été utilisé.

L'organe de contrôle Blik souhaitait maintenir ces délais, mais l'organisation de producteurs Belbior a porté ceux-ci à respectivement un et deux ans en Belgique, au lieu de six mois et un an aux Pays-Bas. Cette mesure de concurrence déloyale est totalement inacceptable.

Peu importe le nombre de producteurs concernés. C'est un principe commercial et la philosophie de Belbior selon laquelle la Belgique met de meilleurs produits sur le marché n'est nullement pertinente. Le principe d'égalité et les règles de concurrence européenne sont manifestement transgressés.

Le ministre doit donc demander à Belbior de corriger le tir et de donner aux agriculteurs biologiques belges les mêmes chances que leurs collègues néerlandais. La prime à l'hectare que reçoivent certains agriculteurs ne couvre même pas les frais de contrôle imposés par Blik. Ils peuvent donc difficilement se reconvertir.

Le ministre est-il prêt à rectifier la situation et, contre l'avis de Belbior, à restaurer le système de reconversion accélérée, de façon à ce que, sur le plan de la concurrence, la Belgique se retrouve au même niveau que les Pays-Bas ? Dans quel délai est-il disposé à agir ? Il faut en tout cas intervenir rapidement, sinon cela n'aura pas de sens.

A-t-on satisfait à l'exigence de la directive européenne selon laquelle les États membres doivent s'informer mutuellement de l'instauration du système de reconversion accélérée, afin d'éviter toute concurrence déloyale sur le marché biologique européen ?

tuinbouwproductie naar de bioteelt te laten overschakelen en ze belooft daartoe de nodige maatregelen te nemen. Tot onze grote vreugde blijkt de vraag naar biogroenten op de markt drie maal groter dan het eigen aanbod, zodat heel wat biogroenten uit het buitenland moeten worden aangevoerd. Zowel voor de groenteverwerkende bedrijven als voor de in crisis verkerende landbouwsector is het van groot belang dat de overheid de nodige stimulerende maatregelen neemt.

In de kleine, maar niet onbelangrijke sector van de bioglastuinbouw gebeurt nochtans het omgekeerde: daar blijkt de EU-richtlijn 2092/91 op een concurrentievervalsende wijze te worden geïnterpreteerd zodat onze bioglastuinbouwteilers worden benadeeld tegenover hun Nederlandse collega's die op hetzelfde ogenblik als de Belgische telers op bioproducten overschakelden. Zij krijgen een marktvoordeel tegenover de Belgen van zes maand tot één jaar. Dit is te wijten aan de interpretatie door de producentenorganisatie Belbior van bijlage I, lid 1 van de genoemde richtlijn over het verkorte omschakelingsysteem.

Vroeger was dit voor België en Nederland gelijk. Na zes maanden kon het label "in overschakeling" en na één jaar het label "biogarantie" worden verkregen, op voorwaarde dat kon worden bewezen dat de laatste twee jaar voor de aanvraag geen biociden, herbiciden en kunstmest werden gebruikt op het terrein. Het Blik-controleorgaan wenste deze timing te behouden, maar de Belbior-producentenorganisatie verlengde de termijn in België tot respectievelijk één en twee jaar, in plaats van zes maanden en één jaar in Nederland. Daarbij volgde Belbior de redenering dat het Nederlandse SKAL, haar zusterorganisatie, de Belgische maatregel maar moet overnemen. In deze periode van groenteschaarste op de Belgische biomarkt is deze concurrentievervalsende maatregel totaal onaanvaardbaar.

Of het daarbij over één of over honderd telers gaat, doet niet ter zake. Het gaat om het commerciële principe. De Belbiorfilosofie, dat België daardoor betere producten op de markt brengt, is evenmin relevant. Hier wordt het gelijkheidsprincipe en de Europese concurrentieregel manifest overtreden. Daardoor wordt de Belgische biotelers ook de verhoogde hectaresteen tijdelijk onthouden, wat wel een besparing voor de schatkist betekent, maar allesbehalve bewijst dat de overheid het goed meent met de bioteelt. De minister moet dus Belbior terechtwijzen en onze glastuinbouwteilers dezelfde kansen geven als hun Nederlandse collega's. De hectaresteen die sommige telers krijgen, dekt nog niet eens de controlekosten per hectare die hen door Blik worden opgelegd. Zij kunnen dus moeilijk overschakelen, hoe graag ze dat ook zouden willen.

Is de minister bereid deze situatie recht te trekken en tegen het Belbioradvies in het verkorte overschakelingsysteem opnieuw in te voeren zodat België op concurrentieel vlak op hetzelfde niveau komt als Nederland? Waarom neemt hij dit standpunt in en binnen welke termijn wil hij dit doen? Het moet immers zeer snel gebeuren, anders heeft het geen zin.

Werd hierbij ook voldaan aan de eis van de EU-richtlijn dat de lidstaten elkaar moeten informeren over de invoering van het verkorte overschakelingsysteem, teneinde aan geen concurrentievervalsing op de EU-biomarkt te doen?

M. Jaak Gabriëls, ministre de l'Agriculture et des Classes

De heer Jaak Gabriëls, minister van Landbouw en

moyennes. – Le régime des aides “bio” prévoit que, sauf pour les cas suffisamment motivés, l’aide est versée une fois par an aux bénéficiaires, au plus tard dans un délai de 4 mois suivant la fin de l’année civile de l’introduction de la demande. Pour l’année de récolte 1998, les producteurs ont été payés le 20 avril 1999. Dix-neuf demandes sont tenues en délibéré en raison de l’introduction tardive des formulaires de demande. Pour l’année de récolte 1999, 202 des 251 producteurs ayant introduit une demande d’aide ont été payés le 28 avril 2000. Trois demandes sont tenues en délibéré en raison de l’introduction tardive des formulaires de demande. En outre, le 19 mai 2000, 34 demandes étaient encore en cours de traitement, à défaut d’un certain nombre de données ou de documents indispensables à l’évaluation. Finalement, 12 demandes ont été refusées ou retirées.

Les 22 demandes tenues en délibéré seront finalisées prochainement et les primes seront versées après signature du projet d’arrêté ministériel relatif à l’augmentation annoncée des primes à la culture maraîchère et à la prolongation de la mesure pour les années 1999 et 2000. Ce projet prévoit, notamment, un article, à effet rétroactif jusqu’au 1er janvier 1998, harmonisant la date d’introduction des formulaires de demande pour la prime “bio” avec celle de l’aide à la superficie pour les grandes cultures. L’accord de mon collègue du Budget a été demandé pour la finalisation de ce dossier.

Permettez-moi maintenant de répondre aux questions de M. Maertens concernant l’application de la directive européenne 2092/91, annexe 1, sur les labels biologiques.

Il demandait si j’étais prêt à rectifier la situation et, contre l’avis de Belbior, à revenir au niveau concurrentiel des Pays-Bas en rétablissant le système de reconversion accélérée. Il demandait aussi dans quel délai cela pouvait être réalisé. L’annexe 1 de la directive 2092/91 offre à l’organisme de contrôle, dans des cas bien déterminés et moyennant l’accord de l’autorité concernée, la possibilité d’écourter la période de reconversion, en tenant compte de la destination antérieure des parcelles. Par conséquent, il appartient à l’autorité compétente de chaque État membre de prendre la décision finale.

Aux Pays-Bas, les conditions sont clairement définies. Ce pays n’est donc pas en contradiction avec la réglementation européenne. Toutefois, les Pays-Bas se distinguent des autres États membres par une application à grande échelle de la période écourtée.

Le problème de la culture biologique sous verre sera discuté dans notre pays lors du prochain comité de concertation sur l’agriculture biologique. Sur la base des avis qui seront émis par les différents représentants du secteur, le département prendra une décision appropriée, tenant compte des prescriptions et garanties qui sont d’application en la matière. Les secteurs concernés en seront immédiatement informés.

M. Maertens a également demandé s’il avait été satisfait à l’exigence de la directive européenne selon laquelle les États membres doivent s’informer mutuellement de l’instauration du système de reconversion accélérée, afin d’éviter toute distorsion de concurrence sur le marché de l’Union européenne. L’information systématique n’est pas prévue

Middenstand. – De regeling voor de steun voor bioproducten bepaalt dat, behalve voor de voldoende gemotiveerde gevallen, de steun eenmaal per jaar wordt uitbetaald, uiterlijk binnen een termijn van vier maanden volgend op het einde van het kalenderjaar waarin de aanvraag is ingediend. Voor het oogstjaar 1998 zijn de producenten op 20 april 1999 uitbetaald. Negentien aanvragen worden in beraad gehouden omdat de aanvraagformulieren laattijdig werden ingediend. Voor het oogstjaar 1999 zijn 202 van de 251 producenten die een steunaanvraag hebben ingediend, op 28 april 2000 uitbetaald. Drie aanvragen worden nog in beraad gehouden omdat ze laattijdig zijn ingediend. Op 19 mei 2000 waren 34 aanvragen nog in behandeling, omdat bepaalde gegevens of documenten ontbraken die nodig zijn voor de evaluatie. Uiteindelijk zijn 12 aanvragen afgewezen of ingetrokken.

De 22 aanvragen die nog in beraad worden gehouden, zullen binnenkort worden afgehandeld. De premies zullen worden uitbetaald na de ondertekening van het ontwerp van ministerieel besluit betreffende de aangekondigde verhoging van de premies voor de groenteteelt en de verlenging van de maatregel voor de jaren 1999 en 2000. Dit ontwerp bevat ook een artikel met terugwerkende kracht tot 1 januari 1998, dat de datum voor het indienen van de aanvraagformulieren voor de “biopremie” in overeenstemming brengt met die voor de hectaresteen voor grote teelten. De instemming van mijn collega van begroting is gevraagd om dit dossier af te ronden.

Sta me toe nu te antwoorden op de vragen van de heer Maertens over de toepassing van de EU-richtlijn 2092/91, bijlage 1, over de biolabels.

Hij vroeg of ik bereid ben de situatie recht te zetten en tegen het Belbior-advies in met de invoering van het verkort overschakelingssysteem opnieuw op het Nederlands concurrentieel niveau te komen, en binnen welke termijn dit kan gebeuren. Bijlage 1 van de richtlijn 2092/91 biedt het controleorganisme inderdaad de mogelijkheid om in welbepaalde gevallen en mits toestemming van de bevoegde autoriteit de omschakelingsperiode te verkorten, rekening houdend met het vroeger gebruik van de percelen. Bijgevolg ligt de uiteindelijke beslissing bij de bevoegde autoriteit van iedere lidstaat.

De voorwaarden in Nederland zijn duidelijk bepaald. Bijgevolg is Nederland niet in overtreding met de Europese regelgeving. Nederland onderscheidt zich wel van de andere lidstaten door het op vrij grote schaal toepassen van de verkorting.

Het probleem van de glastuinbouw wordt in ons land besproken op het eerstkomend overlegcomité biologische landbouw. Op basis van de adviezen die door de verschillende vertegenwoordigers van de sector worden uitgebracht, zal het departement een passende beslissing nemen, rekening houdend met de geldende voorschriften en garanties terzake. De betrokken sectoren zullen hiervan meteen op de hoogte worden gebracht.

De heer Maertens vroeg ook of werd voldaan aan de eis van de EU-richtlijn dat lidstaten elkaar moeten informeren over de invoering van het verkort overschakelingssysteem, teneinde aan geen concurrentievervalsing op de Europese Unie-markt te doen. In dit geval is het systematisch informeren niet in de reglementering opgenomen. Dit is enkel het geval wanneer de

dans la réglementation. Ce n'est le cas que lorsque le raccourcissement de la période de reconversion est, par exemple, la conséquence d'un traitement avec un pesticide dans le cadre d'une action obligatoire de lutte contre une maladie ou un parasite dans une région.

Mes services ne manqueront pas de veiller dans le contexte européen à une application uniforme de la réglementation.

M. René Thissen (PSC). – J'ai eu toutes les réponses que j'attendais. Mon seul souhait est que les vingt-deux dossiers en suspens soient clos très rapidement.

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Je remercie le ministre de sa réponse, mais je désire lui poser une question complémentaire.*

Quand le comité de concertation se réunira-t-il ? Si cette concertation se faire attendre trop longtemps, certains agriculteurs ne pourront plus obtenir le label. La période fixée est rapidement écoulee, si le comité ne se réunit que tous les trois ou quatre mois.

M. Jaak Gabriëls, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes. – *Je suppose que M. Thissen approuve la façon dont nous appliquerons le programme 2000.*

La concertation aura lieu dès que possible. L'Agenda 2000 tient compte dans une large mesure de l'agriculture biologique. L'Europe approuvera prochainement le programme 2000 que nous avons déposé et il va de soi que nous n'attendrons pas des mois pour le mettre concrètement en œuvre.

– **L'incident est clos.**

Mme la présidente. – L'ordre du jour de la présente séance est ainsi épuisé.

Les prochaines séances auront lieu le mardi 30 mai 2000 à 10 h et à 14 h 30.

(La séance est levée à 19 h 20.)

Excusés

Mme Thijs et M. Dallemagne, en mission à l'étranger, M. De Grauwe, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**

verkorting van de omschakelingsperiode het gevolg is van een behandeling met bijvoorbeeld een pesticide in het kader van een verplichte actie ter bestrijding van een ziekte of een parasiet in een regio.

Mijn diensten zullen evenwel niet nalaten in Europees Unieverband een uniforme toepassing van de regelgeving na te streven.

De heer René Thissen (PSC). – *Ik heb alle antwoorden gekregen die ik verwachtte. Mijn enige wens is dat de 22 hangende dossiers zeer snel worden afgesloten.*

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Ik wil hem echter een bijkomende vraag stellen.

Wanneer zal het overlegcomité vergaderen? Als dit overleg te lang op zich laat wachten, kunnen bepaalde telers het label immers niet meer bekomen. De vooropgestelde periode is nu eenmaal snel voorbij als het comité maar alle drie tot vier maanden vergadert.

De heer Jaak Gabriëls, minister van Landbouw en Middenstand. – De heer Thissen, die overigens niet meer aanwezig is, heeft niet gerepliceerd noch een bijkomende vraag gesteld, maar ik vermoed dat hij instemt met de wijze waarop wij het programma 2000 zullen toepassen.

Wat de bijkomende vraag van de heer Maertens betreft, zal ik erop aandringen dat het overleg zo spoedig mogelijk plaatsvindt. In de Agenda 2000 werd in een belangrijke mate rekening gehouden met de biologische landbouw.

Europa zal het programma 2000 dat we hebben ingediend, eerstdaags goedkeuren. Het spreekt dan ook voor zich dat we geen maanden zullen wachten met de concrete invulling van dit programma.

– **Het incident is gesloten.**

De voorzitter. – De agenda van deze vergadering is afgewerkt.

De volgende vergaderingen vinden plaats dinsdag 30 mei 2000 om 10 uur en om 14.30 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 19.20 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Thijs en de heer Dallemagne, met opdracht in het buitenland, en de heer De Grauwe, wegens andere plichten.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Annexe

Bijlage

Votes nominatifs

Vote n° 1

Présents: 55
 Pour: 23
 Contre: 32
 Abstentions: 0

Pour

Michel Barbeaux, Marcel Cheron, Christine Cornet d'Elzcius, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Nathalie de T' Serclaes, Paul Galand, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Marie-José Laloy, Anne-Marie Lizin, Jean-Pierre Malmendier, Philippe Monfils, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Jacques Santkin, Louis Siquet, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen, Alain Zenner.

Contre

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Marcel Colla, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Jacques Devolder, André Geens, Meryem Kaçar, Mimi Kestelijn-Sierens, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Frans Lozie, Michiel Maertens, Johan Malcorps, Guy Moens, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, Louis Tobback, Chris Vandenbroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken.

Abstentions

N.

Vote n° 2

Présents: 55
 Pour: 37
 Contre: 6
 Abstentions: 12

Pour

Marcel Cheron, Marcel Colla, Christine Cornet d'Elzcius, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Meryem Kaçar, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Alain Zenner.

Contre

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Abstentions

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Sabine de Bethune, Johan Malcorps, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Chris Vandenbroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Vote n° 3

Présents: 57
 Pour: 51

Naamstemmingen

Stemming nr. 1

Aanwezig: 55
 Voor: 23
 Tegen: 32
 Onthoudingen: 0

Voor

Tegen

Onthoudingen

Stemming nr. 2

Aanwezig: 55
 Voor: 37
 Tegen: 6
 Onthoudingen: 12

Voor

Tegen

Onthoudingen

Stemming nr. 3

Aanwezig: 57
 Voor: 51

Contre: 0
Abstentions: 6

Tegen: 0
Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Marcel Cheron, Marcel Colla, Christine Cornet d'Elzuis, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Alain Destexhe, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Josy Dubié, Paul Galand, André Geens, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Meryem Kaçar, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Louis Siquet, Martine Taelman, Erika Thijs, René Thissen, Louis Tobback, Chris Vandenbroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Alain Zenner.

Contre
N.

Tegen

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 4

Stemming nr. 4

Présents: 57
Pour: 51
Contre: 6
Abstentions: 0

Aanwezig: 57
Voor: 51
Tegen: 6
Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Marcel Cheron, Marcel Colla, Christine Cornet d'Elzuis, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Alain Destexhe, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Josy Dubié, Paul Galand, André Geens, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Meryem Kaçar, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Louis Siquet, Martine Taelman, Erika Thijs, René Thissen, Louis Tobback, Chris Vandenbroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Alain Zenner.

Contre

Tegen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 5

Stemming nr. 5

Présents: 56
Pour: 50
Contre: 6
Abstentions: 0

Aanwezig: 56
Voor: 50
Tegen: 6
Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Marcel Cheron, Marcel Colla, Christine Cornet d'Elzuis, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Alain Destexhe, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Josy Dubié, Paul Galand, André Geens, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Meryem Kaçar, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Louis Siquet, Martine Taelman, Erika Thijs, René Thissen, Louis Tobback, Chris Vandenbroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet,

Magdeleine Willame-Boonen, Alain Zenner.

Contre

Tegen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 6

Stemming nr. 6

Présents: 57

Aanwezig: 57

Pour: 51

Voor: 51

Contre: 0

Tegen: 0

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Marcel Cheron, Marcel Colla, Christine Cornet d'Elzius, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Alain Destexhe, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Josy Dubié, Paul Galand, André Geens, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Meryem Kaçar, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Erika Thijs, René Thissen, Louis Tobback, Chris Vandenbroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Alain Zenner.

Contre

Tegen

N.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Dépôt de propositions

Propositions de loi

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi abrogeant l'article 150 du Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne la réduction pour pensions, revenus de remplacement, prépensions, allocations de chômage et indemnités légales en matière d'assurance contre la maladie et l'invalidité (de M. Hugo Vandenberghe et consorts; Doc. **2-444/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 518 du Code des impôts sur les revenus 1992 en ce qui concerne l'indexation des revenus cadastraux (de M. Olivier de Clippele; Doc. **2-447/1**).

Proposition de loi modifiant le Code électoral en ce qui concerne les circonscriptions pour l'élection de la Chambre des représentants (de M. Frans Lozie; Doc. **2-449/1**).

- Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.
- Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Indiening van voorstellen

Wetsvoorstellen

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot opheffing van artikel 150 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in verband met de vermindering voor pensioenen, vervangingsinkomsten, bruggpensioenen, werkloosheidsuitkeringen en wettelijke vergoedingen inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering (van de heer Hugo Vandenberghe c.s.; Gedr. St. **2-444/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 518 van het Wetboek van de inkomstenbelasting 1992 wat de indexerings van de kadastrale inkomens betreft (van de heer Olivier de Clippele; Gedr. St. **2-447/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging, wat de kieskringen voor de verkiezingen voor de Kamer van volksvertegenwoordigers betreft, van het Kieswetboek (van de heer Frans Lozie; Gedr. St. **2-449/1**).

- Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.
- Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Propositions prises en considération

Propositions de loi

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi modifiant la loi électorale communale du 4 août 1932 et la nouvelle loi communale en vue d'intensifier la lutte contre l'extrême droite (de M. Georges Dallemagne; Doc. **2-394/1**).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi modifiant l'article 4, § 1er, de la loi du 24 juillet 1973 instaurant la fermeture obligatoire du soir dans le commerce, l'artisanat et les services, en ce qui concerne la vente de boissons alcoolisées (de Mme Clotilde Nyssens; Doc. **2-399/1**).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi spéciale

Article 77 de la Constitution

Proposition de loi spéciale modifiant la loi du 30 juillet 1963 concernant le régime linguistique dans l'enseignement et la loi du 2 août 1963 sur l'emploi des langues en matière administrative (de Mme Magdeleine Willame-Boonen et M. Michel Barbeaux; Doc. **2-389/1**).

– **Envoi à la commission des Affaires institutionnelles.**

Proposition de résolution

Proposition de résolution relative à l'enlèvement international parental d'enfants (de M. Philippe Monfils; Doc. **2-395/1**).

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Composition de commissions

En application de l'article 21-4, 2ème phrase, du Règlement, la modification suivante a été apportée dans la composition de la commission :

Comité d'avis fédéral chargé des questions européennes

Membre :

M. Frank Creyelman remplace M. Jurgen Ceder (22.05.2000).

Demandes d'explications

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

de Monsieur Wim **VERREYCKEN** au Ministre de la Défense sur «*l'ordre donné par le ministre au service de sécurité militaire d'espionner les parlementaires*» (n° 2-140)

In overweging genomen voorstellen

Wetsvoorstellen

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentekieswet van 4 augustus 1932 en van de nieuwe gemeentewet om de strijd tegen extreem-rechts op te voeren (van de heer Georges Dallemagne; St. **2-394/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging, wat de verkoop van alcoholhoudende dranken betreft, van artikel 4, § 1, van de wet van 24 juli 1973 tot instelling van een verplichte avondsluiting in handel, ambacht en dienstverlening (van mevrouw Clotilde Nyssens; St. **2-399/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Voorstel van bijzondere wet

Artikel 77 van de Grondwet

Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs en de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (van mevrouw Magdeleine Willame-Boonen en de heer Michel Barbeaux; St. **2-389/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.**

Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie over internationale ontvoeringen van kinderen door een van de ouders (van de heer Philippe Monfils; St. **2-395/1**).

– **Verzonden naar de Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Samenstelling van commissies

Met toepassing van artikel 21-4, tweede zin, van het Reglement werd de volgende wijziging in de samenstelling van de commissie aangebracht :

Federaal Adviescomité voor Europese Aangelegenheden

Lid :

De heer Frank Creyelman vervangt de heer Jurgen Ceder (22.05.2000).

Vragen om uitleg

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

van de heer Wim **VERREYCKEN** aan de Minister van Landsverdediging over «*de ministeriële opdracht aan de militaire veiligheidsdienst om parlementsleden te bespioneren*» (nr. 2-140)

de Monsieur Johan **MALCORPS** au Vice-Premier Ministre et Ministre de la Mobilité et des Transports sur «*le développement de la ligne de chemin de fer n°52 en une ligne de banlieue à part entière s'intégrant dans un RER anversois*» (n° 2-141)

de Monsieur Didier **RAMOUDT** au Ministre de la Justice sur «*le fonctionnement du Conseil d'enquête maritime*» (n° 2-142)

de Monsieur Josy **DUBIÉ** au Ministre de la Justice sur «*le recouvrement d'amendes pénales en matière de criminalité financière organisée*» (n° 2-143)

de Monsieur Ludwig **CALUWÉ** au Ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «*les prescriptions relatives aux aliments fonctionnels*» (n° 2-145)

– Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.

Évocation

Par message du 18 mai 2000, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation :

Projet de loi relative à la médiation en matière familiale (Doc. 2-422/1).

– Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.

Non-Évocations

Par messages du 23 mai 2000, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, les projets de loi non évoqués qui suivent :

Projet de loi modifiant la loi du 4 avril 1995 portant des dispositions fiscales et financières (Doc. 2-421/1).

Projet de loi abrogeant l'article 150, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle (Doc. 2-423/1).

– Pris pour notification.

Messages de la Chambre

Par message du 18 mai 2000, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance du même jour :

Article 78 de la Constitution

Projet de loi modifiant la loi générale sur les douanes et accises et le Code des impôts sur les revenus 1992 (Doc. 2-443/1).

– Le projet de loi a été reçu le 19 mai 2000; la date limite pour l'évocation est le lundi 5 juin 2000.

– La Chambre a adopté le projet le 18 mai 2000.

van de heer Johan **MALCORPS** aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer over «*de uitbouw van spoorlijn 52 tot een volwaardige voorstadslijn van een "Antwerps GEN"*» (nr. 2-141)

van de heer Didier **RAMOUDT** aan de Minister van Justitie over «*de werking van de Onderzoeksraad voor de zeevaart*» (nr. 2-142)

van de heer Josy **DUBIÉ** aan de Minister van Justitie over «*de invordering van geldboeten in zaken die betrekking hebben op de georganiseerde financiële criminaliteit*» (nr. 2-143)

van de heer Ludwig **CALUWÉ** aan de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «*de voorschriften omtrent "Functional Foods"*» (nr. 2-145)

– Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden .

Evocatie

De Senaat heeft bij boodschap van 18 mei 2000 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op die datum, van :

Wetsontwerp betreffende de gezinsbemiddeling (Gedr. St. 2-422/1).

– Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Non-Evocaties

Bij boodschappen van 23 mei 2000 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet geëvoceerde wetsontwerpen :

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 april 1995 houdende fiscale en financiële bepalingen (Gedr. St. 2-421/1).

Wetsontwerp tot opheffing van artikel 150, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering (Gedr. St. 2-423/1).

– Voor kennisgeving aangenomen

Boodschappen van de Kamer

Bij boodschap van 18 mei 2000 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals het ter vergadering van die dag werd aangenomen :

Artikel 78 van de Grondwet

Wetsontwerp tot wijziging van de algemene wet inzake douane en accijnzen en van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (Gedr. St. 2-443/1).

– Het wetsontwerp werd ontvangen op 19 mei 2000; de uiterste datum voor evocatie is maandag 5 juni 2000.

– De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 18 mei 2000.

Dépôt de projets de loi

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après :

Projet de loi portant assentiment à la Convention portant statut des Écoles européennes et aux Annexes I et II, faites à Luxembourg le 21 juin 1994 (Doc. **2-445/1**).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention portant révision de la Convention générale sur la sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la République de Turquie signée à Bruxelles le 4 juillet 1966 et à deux arrangements administratifs, signés à Ankara le 30 juin 1997 (Doc. **2-446/1**).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Cour d'arbitrage – Arrêts

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

- l'arrêt n° 54/2000, rendu le 17 mai 2000, en cause la question préjudicielle concernant les articles 531 (tel qu'il était en vigueur avant sa modification par l'article 12 de la loi du 6 avril 1992), 610 et 1088 du Code judiciaire et concernant l'article 14, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, posée par le Conseil d'État (numéro du rôle 1708);
- l'arrêt n° 55/2000, rendu le 17 mai 2000, en cause la question préjudicielle relative aux articles 583, alinéa 1er, et 870 du Code judiciaire, posée par le Tribunal du travail de Termonde (section de Saint-Nicolas) (numéro du rôle 1642);
- l'arrêt n° 56/2000, rendu le 17 mai 2000, en cause les recours en annulation :
  - de la division organique 11, programme 3, allocation de base 33.05, et des articles 1er et 38, en tant qu'ils portent sur cette allocation de base, du décret de la Communauté française du 3 novembre 1997 contenant le budget général des dépenses de la Communauté française pour l'année budgétaire 1998,
  - de la division organique 31, programme 1, allocation de base 33.05, et de l'article 1er, en tant qu'il porte sur cette allocation de base, du décret de la Communauté française du 22 décembre 1997 contenant le deuxième ajustement du budget général des dépenses de la Communauté française pour l'année budgétaire 1997, introduits par le président du Parlement flamand et le Gouvernement flamand (numéros du rôle 1649, 1650 et 1765, affaires jointes);
- l'arrêt n° 57/2000, rendu le 17 mai 2000, en cause les questions préjudicielles concernant l'article 57, § 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide

Indiening van wetsontwerpen

De Regering heeft volgende wetsontwerpen ingediend :

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag houdende het statuut van de Europese Scholen en met de Bijlagen I en II, gedaan te Luxemburg op 21 juni 1994 (Gedr. St. **2-445/1**).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tot herziening van het Algemeen Verdrag tussen het Koninkrijk België en de Republiek Turkije betreffende de sociale zekerheid ondertekend te Brussel op 4 juli 1966 en met twee administratieve schikkingen, ondertekend te Ankara op 30 juni 1997 (Gedr. St. **2-446/1**).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Arbitragehof – Arresten

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de voorzitter van de Senaat van :

- het arrest nr. 54/2000, uitgesproken op 17 mei 2000, inzake de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 531 (zoals van toepassing vóór de wijziging ervan bij artikel 12 van de wet van 6 april 1992), 610 en 1088 van het Gerechtelijk Wetboek en betreffende artikel 14, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gesteld door de Raad van State (rolnummer 1708);
- het arrest nr. 55/2000, uitgesproken op 17 mei 2000, inzake de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 583, eerste lid, en 870 van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Dendermonde (afdeling St-Niklaas) (rolnummer 1642);
- het arrest nr. 56/2000, uitgesproken op 17 mei 2000, inzake de beroepen tot vernietiging van :
  - de organisatieafdeling 11, programma 3, basisallocatie 33.05, en de artikelen 1 en 38, in zoverre zij betrekking hebben op die basisallocatie, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 3 november 1997 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998,
  - de organisatieafdeling 31, programma 1, basisallocatie 33.05, en artikel 1, in zoverre het betrekking heeft op die basisallocatie, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 22 december 1997 houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, ingesteld door de voorzitter van het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering (rolnummers 1649, 1650 en 1765, samengevoegde zaken);
- het arrest nr. 57/2000, uitgesproken op 17 mei 2000, inzake de prejudiciële vragen over artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor

sociale, tel qu'il a été inséré par la loi du 30 décembre 1992, posées par la Cour de cassation et le Tribunal du travail de Liège (numéros du rôle 1665 et 1704, affaires jointes);

- l'arrêt n° 58/2000, rendu le 17 mai 2000, en cause la question préjudicielle concernant les articles 1056, 2°, et 1057 du Code judiciaire, posée par la Cour d'appel de Gand (numéro du rôle 1669);
- l'arrêt n° 59/2000, rendu le 17 mai 2000, en cause la question préjudicielle relative à l'article 24, § 5, du décret de la Communauté française du 6 juin 1994 fixant le statut des membres du personnel subsidié de l'enseignement officiel subventionné, posée par le Conseil d'État (numéro du rôle 1672);
- l'arrêt n° 60/2000, rendu le 17 mai 2000, en cause la question préjudicielle concernant l'article 11bis, § 1er, de la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge, tel qu'il a été inséré par la loi du 13 juin 1991, posée par le Tribunal de première instance de Bruxelles (numéro du rôle 1687).

– **Pris pour notification.**

Cour d'arbitrage – Questions préjudicielles

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

- les questions préjudicielles concernant l'article 317ter du décret de la Communauté flamande du 13 juillet 1994 relatif aux instituts supérieurs en Communauté flamande, inséré par l'article 79 du décret du 14 juillet 1998 relatif à l'enseignement IX, posées par le Conseil d'État (numéros du rôle 1933 et 1934, affaires jointes).

– **Pris pour notification.**

Cour d'arbitrage – Recours

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

- les recours en annulation :
  - des articles 56 à 62 du décret du Parlement flamand du 19 décembre 1998 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1999,
  - des articles 30 à 36 du décret du Parlement flamand du 22 décembre 1999 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 2000, introduits par la Fédération royale des transporteurs belges et la SA «Hendrickx Frans en Zonen» (numéros du rôle 1722 et 1954, affaires jointes);
- les recours en annulation :
  - de la loi du 4 mai 1999 portant assentiment de l'accord de coopération entre l'État fédéral et la Région wallonne relative à la guidance et au traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel ;
  - du décret de la Région wallonne du 1er avril 1999 portant assentiment de l'accord de coopération entre l'État fédéral et

maatschappelijk welzijn, zoals ingevoegd bij de wet van 30 december 1992, gesteld door het Hof van Cassatie en de Arbeidsrechtbank te Luik (rolnummers 1665 en 1704, samengevoegde nummers);

- het arrest nr. 58/2000, uitgesproken op 17 mei 2000, inzake de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 1056, 2°, en 1057 van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door het Hof van Beroep te Gent (rolnummer 1669);
- het arrest nr. 59/2000, uitgesproken op 17 mei 2000, inzake de prejudiciële vraag betreffende artikel 24, § 5, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 6 juni 1994 tot vaststelling van de rechtspositie van de gesubsidieerde personeelsleden van het officieel gesubsidieerd onderwijs, gesteld door de Raad van State (rolnummer 1672);
- het arrest nr. 60/2000, uitgesproken op 17 mei 2000, inzake de prejudiciële vraag over artikel 11bis, § 1, van de wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, zoals ingevoegd bij de wet van 13 juni 1991, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (rolnummer 1687).

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Arbitragehof – Prejudiciële vragen

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van :

- de prejudiciële vragen over artikel 317ter van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, ingevoegd bij artikel 79 van het decreet van 14 juli 1998 betreffende het onderwijs IX, gesteld door de Raad van State (rolnummers 1933 en 1934, samengevoegde zaken).

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Arbitragehof – Beroepen

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van :

- de beroepen tot vernietiging van :
  - de artikelen 56 tot 62 van het decreet van het Vlaams Parlement van 19 december 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999,
  - de artikelen 30 tot 36 van het decreet van het Vlaams Parlement van 22 december 1999 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000, ingesteld door de Koninklijke Federatie van Belgische Transporteurs en de NV Hendrickx Frans en Zonen (rolnummers 1722 en 1954, samengevoegde zaken);
- de beroepen tot vernietiging van :
  - de wet van 4 mei 1999 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat en het Waalse Gewest inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik ;
  - het decreet van het Waalse Gewest van 1 april 1999 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord

la Région wallonne concernant la guidance et le traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel ;
 - de la loi du 4 mai 1999 portant assentiment à l'accord de coopération entre l'État fédéral et la Communauté flamande relatif à la guidance et au traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel ;
 - du décret de la Communauté flamande du 2 mars 1999 portant approbation de l'accord de coopération du 8 octobre 1998 entre l'État fédéral et la Communauté flamande relatif à la guidance et au traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel, introduits par l'ASBL Centre de Recherche-Action et de Consultations en Sexo-Criminologie (CRASC) (numéros du rôle 1905, 1906, 1907 et 1908, affaires jointes).

– **Pris pour notification.**

Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme

Par lettre du 15 mai 2000, le directeur du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme a transmis au président du Sénat, conformément à l'article 6 de la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme, le rapport annuel 1999, de ce centre.

– **Dépôt au Greffe.**

Coopération technique belge

Conformément aux dispositions de l'article 36 de l'arrêté royal du 15 février 1999 en exécution de l'article 13 de la loi du 12 décembre 1998 érigeant la "Coopération technique belge sa" sous la forme d'une entreprise de droit public, le secrétaire d'État à la Coopération au développement transmet au Sénat le rapport de gestion, les comptes annuels et le rapport du Collège des commissaires de la Coopération technique belge pour l'année d'activité 1999.

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Entreprises publiques économiques

Par lettre du 17 mai 2000, le Service de médiation pour les télécommunications a transmis, conformément à l'article 46 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, le rapport de ses activités pour l'année 1999.

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Parlement européen

Par lettre du 16 mai 2000, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

- une résolution sur le projet des lignes directrices sur les

tussen de federale Staat en het Waalse Gewest inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik ;
 - de wet van 4 mei 1999 houdende instemming tot het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik ;
 - het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 2 maart 1999 houdende de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding van daders van seksueel misbruik, ingesteld door de VZW «Centre de Recherche-Action et de Consultations en Sexo-Criminologie» (CRASC) (rolnummers 1905, 1906, 1907 en 1908, samengevoegde zaken).

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding

Bij brief van 15 mei 2000 heeft de directeur van het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding aan de voorzitter van de Senaat overgezonden, overeenkomstig artikel 6 van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, het jaarverslag 1999 van dit centrum.

– **Neergelegd ter Griffie.**

Belgische technische coöperatie

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 36 van het koninklijk besluit van 15 februari 1999 tot uitvoering van artikel 13 van de wet van 12 december 1998 tot oprichting van de "Belgische technische coöperatie nv" in de vorm van een vennootschap van publiek recht zendt de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking aan de Senaat het beleidsverslag, de jaarrekening en het verslag van het College van commissarissen van de Belgische technische coöperatie over het dienstjaar 1999.

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Economische Overheidsbedrijven

Bij brief van 17 mei 2000 heeft de Ombudsdienst voor telecommunicatie, overeenkomstig artikel 46 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, zijn activiteitenverslag voor het jaar 1999 overgezonden.

– **Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.**

Europees Parlement

Bij brief van 16 mei 2000 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden :

- een resolutie over het ontwerp voor richtsnoeren inzake

restrictions verticales;

- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et – en ce qui concerne l'accord sur la coopération scientifique et technique – de la Commission relative à la conclusion des accords entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part : accord sur la libre circulation des personnes;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et – en ce qui concerne l'accord sur la coopération scientifique et technique – de la Commission relative à la conclusion des accords entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part : accord dans le domaine du transport aérien;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et – en ce qui concerne l'accord sur la coopération scientifique et technique – de la Commission relative à la conclusion des accords entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part : accord sur le transport des biens et des passagers par rail et par route;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et – en ce qui concerne l'accord sur la coopération scientifique et technique – de la Commission relative à la conclusion des accords entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part : accord sur la coopération scientifique et technologique entre la CE et la CE de l'énergie atomique, d'une part, et la Confédération suisse d'autre part;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et – en ce qui concerne l'accord sur la coopération scientifique et technique – de la Commission relative à la conclusion des accords entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part : accord sur certains aspects relatifs aux marchés publics;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et – en ce qui concerne l'accord sur la coopération scientifique et technique – de la Commission relative à la conclusion des accords entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part : accord sur les échanges de produits agricoles;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et – en ce qui concerne l'accord sur la coopération scientifique et technique – de la Commission relative à la conclusion des accords entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la Confédération suisse, d'autre part : accord sur la reconnaissance mutuelle en matière d'évaluation de la conformité entre la Communauté européenne et la Confédération suisse;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion de la convention relative à

verticale overeenkomsten;

- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en, wat betreft de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking, van de Commissie, betreffende de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat; anderzijds : overeenkomst over het vrije verkeer van personen;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en, wat betreft de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking, van de Commissie, betreffende de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat; anderzijds : overeenkomst over het luchtvervoer;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en, wat betreft de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking, van de Commissie, betreffende de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat; anderzijds : overeenkomst inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en, wat betreft de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking, van de Commissie, betreffende de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat; anderzijds : overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en, wat betreft de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking, van de Commissie, betreffende de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat; anderzijds : overeenkomst betreffende sommige aspecten van overheidsopdrachten;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en, wat betreft de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking, van de Commissie, betreffende de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat; anderzijds : overeenkomst inzake de handel in landbouwproducten;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en, wat betreft de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking, van de Commissie, betreffende de sluiting van overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat; anderzijds : overeenkomst inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad inzake de sluiting namens de Europese

<p>l'aide alimentaire de 1999 au nom de la Communauté européenne;</p> <p>- une résolution sur le Livre vert de la Commission concernant la lutte contre la contrefaçon et la piraterie dans le marché intérieur,</p> <p>adoptées au cours de la période de session des 3 et 4 mai 2000.</p> <p>- Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.</p>	<p>Gemeenschap van het Voedselhulpverdrag 1999;</p> <p>- een resolutie over het Groenboek van de Commissie – Bestrijding van namaak en piraterij in de interne markt,</p> <p>aangenomen tijdens de vergaderperiode van 3 en 4 mei 2000.</p> <p>- Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.</p>
---	--